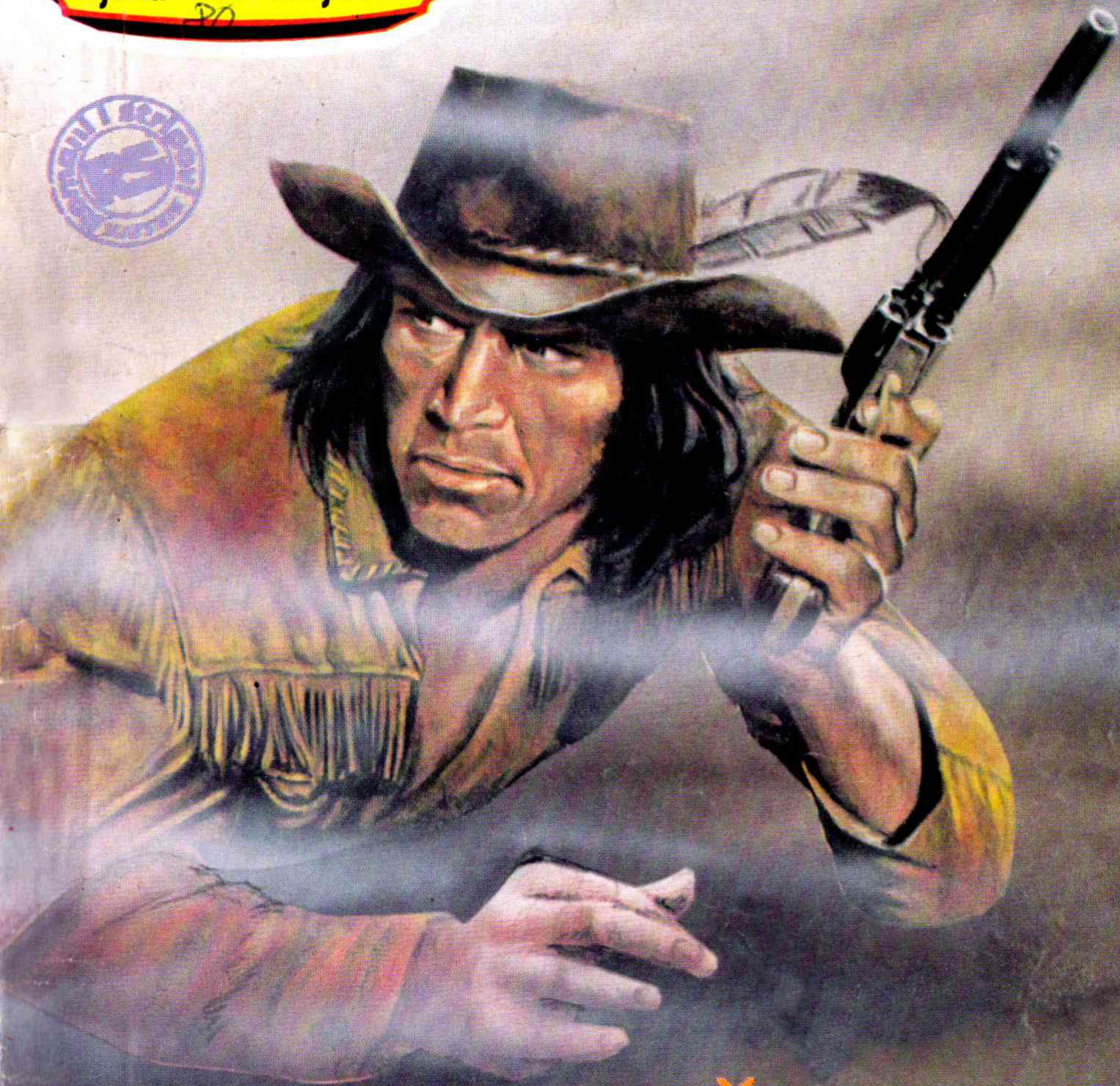

WESTERN ROMAN

ARSO

cijena 150 d broj 655

CRVENOKOŽAC

Matt Borrows:

CRVENOKOŽAC

Glavni i odgovorni urednik,

MILIVOJ PAŠIČEK

Izdavač: SOUR »Vjesnik« (predsjednik Poslovnog odbora **Vjekoslav Koprivnjak**) – RO Novinsko-izdavačka djelatnost, n. sol. o. (direktor **Milan Bekić**) – OOUR Informativno-revijalna izdanja, n. sub. o. (direktor **Sead Saračević**).

Tisak: RO Štamparska djelatnost SOUR »Vjesnik«, n. sol. o. OOUR Novinska rotacija n. sub. o. OOUR TM n. sub. o. i OOUR Tisak revijalnih izdanja, n. sub. o.

Predsjedavajući Savjeta redakcije »Romani i stripovi«: dr Ivan Krtalić

Uređivački kolegij: Ivica Bartolić (graf. ur.), **Marcel Čukli** (»Laso«), **Berislav Grabušnik** (graf. ur.), **Marija Jurela** (biblioteke »Super strip« i »Trag«), **Pavle Lugarić** (zamjenik gl. i odg. ur.), **Milivoj Pašiček**, **Ana Župan** (ljubavni i erotski romani).

Redakcija: Sonja Dunduš (daktilograf), **Zdenka Jočić-Beck** (redaktor), **Igor Mandić** (novinar), **Branka Ožegić** (teh. sur.), **Ana Poldo-Hrastović** (novinar).

Tajništvo: Sanja Popović (tajnik), **Biserka Pupavac** (poslovni tajnik).

Adresa redakcija, izdavača i tiskare: 41000 Zagreb, Avenija bratstva i jedinstva 4, tel. (041) 515-555 i 519-555. Telex 21 121 YU VSK.

LASO 655

MATT BORROWS: CRVENOKOŽAC

Recenzija: Božo Stančić

Copyright: Emil Špiljak

LASO 655 izrazi 2. 5. 1986.

I

Proljeće je ustupilo mjesto ljetu, što se najbolje moglo osjetiti po suncu, koje je svakim danom bivalo sve toplije. Gotovo nesnosnu sunčevu vrelinu osjetili su i stanovnici gradića Socorra u državi Novi Meksiko. Iako je tek bilo devet sati ujutro, zbog vrelog zraka već je bilo nesnosno, pa su ulice opustjele, ostavljajući dojam napuštenoga grada. Ali unatoč tome, stanovnici su svoje svakodnevne poslove obavljali, i to ponajviše u hladovini svojih radnji ili domova. Socorro je smješten na desnoj obali Rio Grande i okružen sa zapadne i istočne strane planinama.

I ovakvoj nesnosnoj vrućini ipak je netko prkosio. Bio je to Indijanac iz plemena Apaša. Stigao je pješice u Socorro, odjeven u bijelu košulju dugih rukava i hlače od antilopine kože. Na nogama je imao šarene mokasine. Koliko se moglo vidjeti, naoružan je bio samo velikim nožem bowie, umetnutim u kožnatu navlaku s pedalj dugim resama. Osim toga imao je još i dva bodeža, sakrivena u

rukavima košulje i umetnuta u izlizane kožnate korice, koje su mu tankim remenima bile pričvršćene za zapešće. Crvenokožac je bio srednjeg rasta, kose crne. Bio je to lijep Indijanac: crnih očiju, pravilna nosa, čvrstih usana i snježno bijelih zuba. Bilo mu je teško odrediti godine zbog tamne puti, ali unatoč tome moglo se ustanoviti da je vrlo mlad. Doista, tek je navršio devetnaest godina. Njegovi suplemenici nadjenuli su mu ime još prije četiri godine, jer je bio odlučan, mudar, a po potrebi i opasan kao sokol, pa se stoga i zvao sokol punim imenom Žuti Sokol.

Našavši se u Socorru, djelovao je zbunjen, što je bilo razumljivo jer mu je to bio prvi susret s gradom. Pogledavao je čas lijevo, čas desno, gledao drvena pročelja glavne ulice, kao da nešto traži. Vidio je nekolicinu građana u sjeni nadstrešnica nogostupa s obje strane ulica i iza prozora domova i radnji. U njihovim pogledima zapazio je znatiželju, iznenađenje i mržnju. Znao je da se nalazi u

osinjem gnijezdu, pa se baš nije osjećao ugodno, ali je unatoč tome nastavio koračati. Da je djelovao imalo nesigurno, vjerojatno bi mu prišli bijelci da ga izazovu na tučnjavu.

Zastao je malo, jer je ugledao ono što je tražio: banku. Vidio je dvije, jednu nasuprot drugoj. Usne mu se razvukoše u zbunjenu smiješak, jer je bio neodlučan koju od njih da posjeti. Ipak se ubrzo odlučio, te se zaputi prema banci s desne strane, jer mu se više dopala. Natpis na pročelju bio joj je ispisan žarkim bojama.

Uхвати pomalo bojažljivo za kvaku, a onda gurne vrata pa se njegov ulazak oglasi zvoncem. U banci je vladala ugodna hladovina. Bio je jedini posjetilac. Prije nego što je zatvorio vrata za sobom, obratio mu se pedesetogodišnji, pročelav, prosijedi i blijedunjavi službenik iza pulta kroz rešetkastu ogradu.

– Tornjaj se iz ove banke, crvenokošče, jer ne uslužujem Indijance! – rekao je neljubazno.

Žuti Sokol bijaše osupnut njegovim bezobraznim ponašanjem, ali shvati gdje je pa se odmah smiri jer je u Socorro stigao bez ratnih boja na licu. Mirnim tonom odgovori službeniku:

– Gospodine... oprostite što je moj izgled... u vama probudio netrpeljivost... ali ja sam došao u banku da obavim s vama unosan posao...

Bankovni službenik bijaše na trenutak zatečen što Indijanac govori veoma dobrim engleskim jezikom i nimalo uvrijedenim tonom, no, odmah je nastavio neljubazno:

– Gubi mi se s očiju dok te nisam izrešetao!

Rekavši to, izvuče ispod pulta revolver i uperi ga u Apaša. U ovako opasnoj situaciji Indijanac je ostao miran, jer se nadao da još može izgladiti situaciju. Opreznom kretnjom ruke posegne u njedra i potom kroz okovratnik košulje izvadi poveću kožnatu kesu, ukrašenu raznobojnim šarama, obješenu oko vrata o tanki kožnati remen.

Naprasiti službenik znatiželjno pogleda Indijančevu kesu i na licu mu se ukaže mnogo popustljiviji izraz, jer je namirisao dobar posao. Žuti Sokol otvori kožnatu kesu, a zatim djelomično strese njen sadržaj na dlan. Bilo je tu raznolikih veličina zlatnoga grumenja. U bijelčevim očima zablijesnu bankarska pohlepa. Indijanac je opazio reakciju, i pomislio da je pogodan trenutak da sklopi posao.

– Želio bih prodati ovo žuto kamenje! – reče.

Službenik je bio osupnut veličinom i količinom zlatnog grumenja, pa u prvom trenutku nije mogao progovoriti, a kad je to uspio, odgovori:

– Naravno... bit će mi čast da sklopim posao s vama, Indijanče, na obostranu korist, zar ne?

Izrekavši to, odloži revolver na pult, te posegne za kožnom vrećicom punom plemenitog metala. Apaš se povuče korak, jer nije htio bijelcu predati zlato dok ne čuje koliku bi svoju dolara mogao dobiti za njega. Muškarac za pultom shvati to, pa će mu umiljato:

– Pa mogao bih ti za to žuto kamenje dati... najviše... stoti-

nu dolara... jer ono nema neku izrazitu vrijednost...

— Gospodine, pristao bih na vašu ponudu da se ovo žuto kamenje ne zove: zlato! Morat ćete mnogo više zavući ruku u svoj čelični džep da bismo sklopili valjani posao. — Lukavo će crvenokožac.

— Pa... pa... možda, Indijanče možda... — teškom mukom se bankovni službenik složio ali ipak ga je htio prevariti, pa reče: — No, mogu dati najviše dvije stotine dolara, iako neću gotovo ništa zaraditi!

Žuti Sokol osjeti žarku želju da nožem istetovira čelu bankovnog službenika ali je zatomi u sebi, pa odgovori:

— Na žalost, gospodine, vidim da nas dvojica ne možemo sklopiti posao, pa ću svoje zlato ponuditi susjednoj banci! — Rekavši to, spremi zlato u vrećicu. — Dakle, zbogom!

— Čekaj malo! — poviče bijelac za njim kad je htio spremi vrećicu sa zlatnim grumenjem u njedra. — Možda bismo se ipak mogli dogovoriti! — Apaš ga upitno pogleda osmijehujući se. — Pet stotina dolara?

— Zbogom, gospodine! — odgovori mu Žuti Sokol i zaputi se prema izlazu.

— Dobro, dobro Indijanče! Tisuću, tisuću dolara je najviše što bih mogao ponuditi!

— Dosta smo se igrali gospodine. Vrlo dobro znate da moje zlato vrijedi oko tri tisuće dolara, ali ja ću vam ga prodati za dvije tisuće dolara — odgovori mu crvenokožac.

Bijelac je bio sav crven u licu od uzbuđenja.

— Dobro, ali nerado... znaj

da sam gadno oštećen! — rekao je prijetvorno.

Pošto su sklopili posao, Žuti Sokol iziđe iz banke zadovoljan iako je izgubio tisuću dolara, jer znao je da ga je službenik mogao ubiti i svojim sugrađanima ispričati da je bio napadnut.

Iz banke se zaputio nogostupom u neodređenom smjeru, jer je tražio gdje će se moći koliko-toliko preobući da što manje izgleda kao Indijanac. Kad je zastao pred prodavaonicom mješovite robe, vidio je u njenom izlogu sve što mu je trebalo i bez okolišanja je ušao. Osim njega bile su još tri mušterije. Sa strahom i neprijateljski ga pogledaše. I trgovac se trgnuo kad ga je spazio.

— Nema ništa ovdje za tebe, Indijanče! — doviknuo mu je.

— Zaista? — odgovori mu pitanjem Žuti Sokol izvadiвши iz džepa novac.

— Ovaj... znači, imaš novac...? Pričekaj... — odgovori trgovac i oči mu sinu pri pogledu na novac. Crvenokožac je stao u kut i čekao.

Kad je nešto poslije vlasnik prodavaonice ostao nasamo s Apašom, uslužio ga je. Žuti Sokol je kupio crvenu košulju dugih rukava, žutu maramu i svijetlozelene hlače. Naprosto je volio žive boje. Nije kupovao cipele, jer se u mokasinama mnogo bolje osjećao nego u cipelama. Na glavu je stavio bijeli stetson. Svu tu robu platio je stotinu dolara. Znao je da je prevaren, ali morao je plaćati tu cijenu, jer ovdje vrijede zakoni bijelaca. Oni nisu uvijek raspoloženi prema Indijancima.

Izašavši iz prodavaonice još nije bio posve zadovoljan svo-

jim preobražajem, pa da bi doista koliko-toliko nalikovo stanovnicima Socorra, zaputio se u briačnicu. Kad je ušao, četiri mušterije i vlasnik zaprepastiše se. No on se dobro vladao. Odvojio je iz svežnja deset dolara i stavio ih briaču u gornji džep na radnom ogrtaču, pa je uz smiješak rekao:

– Šišanje!

Iznova se uvjerio da je ključ za pridobivanje naklonosti bijelaca dolar. Bio je zadovoljan skraćenom kosom po posljednjoj modi, iako je sam sebi izgledao smiješan. Nakon toga zaputio se u hotel, gdje je unajmio sobu, zatim se okupao, a potom obilno najeo, i to sve zalio vrčem hladne vode. Onda se ispružio na krevetu odjeven još u svoju staru odjeću.

Bio je rođen, rekli su mu, jednog kišovitog dana, što je bila rijetkost u vječno sunčanom Novom Meksiku. Njegovo pleme živjelo je na istočnim obroncima planine Guadalupe. Otac mu je bio plemenski vrač, i to veoma dobar, pa je unaprijed bilo predodređeno da on krene njegovim stopama. Na svu sreću, bio je spretan, pa je oštroumnnošću nadvidio i svoje vršnjake i mnogo starije od sebe. No, nije zapostavljao ni svoje tijelo, koje je napornim vježbanjem svakim danom bivalo sve čvršće, što su njegovi drugovi i te kako osjetili u izravnoj tučnjavi s njime.

Iako je znao biti vrlo društven, pa čak i duhovit, ipak se nije mnogo družio sa svojim suplemenicima, jer ga je više zanimala magija i opće znanje, koje je stjecao živeći u prirodi. Njegovo pleme nije bilo malobroj-

no, što je bilo i te kako poželjno u to vrijeme, jer su neprestano ratovali s bijelcima. Unatoč svojoj brojnosti, svakim danom ih je desetkovao neprijatelj, koji je neprestano jačao, i to ne samo brojčano već i po naoružanju.

Prekretnica u životu mladog Apaša dogodila se kad je navršio petnaest godina. U jednoj borbi s »plavim bluzama«^{odno-}sno, »dugim noževima«, već prema tome kako su nazivali vojsku Sjedinjenih Američkih Država, poginuo je njihov poglavica, pa je smjesta trebalo izabrati novog. Dabome, već po stoljetnoj tradiciji izbor je pao na poglavičina najstarijeg sina, koji je imao osamnaest godina. Vjerojatno bi mladić bio dostojan vođa svoga plemena, jer je bio snažne građe, ali se njegovu izboru suprotstavio Žuti Sokol, na zaprepastenje cijelog plemena. Crni Orao je to očekivo.

– Možda moja braća ne razumiju zašto tako činim, ali ću im objasniti. Divlji Bizon je sin poglavice, ali to sada nije važno. Plemenu je potreban najjači i najmudriji vođa. Moja braća znaju da sam to ja, bez obzira na svoje godine.

Divlji Bizon je gotovo vidljivo probljedio, uvrijeđen. Čuo se žagor među crvenim ratnicima. Crni Orao ih je gledao otvoreno i izazovno. U očima suplemenika vidio je iznenađenje, u očima Divljeg Bizona ponos i samouvjerenost, ali nigdje potpuno razumijevanje.

– Znaš li, Žuti Sokole, što si ovime rekao? – zapitao ga poglavičin sin, predodređen kao nasljednik. – Izrekao si uvredu koju možeš isprati samo krvlju, ovdje pred našom braćom. Ja

sam poglavičin sin i imam pravo izabrati oružje.

— Znam, što sam rekao, Divlji Bizone, znaš da razumijem mnoge stvari drugima sakrivene, a i ne plašim se tvoga izazova. Volio bih da do toga ne dođe, pa da i ti poživiš i možeš zajedno s nama dijeliti sudbinu, koja nam nije uvijek sklona, ali kad sam hoćeš... Moram svojoj dragoj braći ipak prije nešto reći.

Nastala je grobna tišina. Svi su bili znatiželjni.

— Nadam se da ću pobijediti u poštenoj borbi. Žao mi je što se borim s bratom iz plemena a ne s neprijateljem, ali sad sam izazvan. Poslije ove borbe mislim da je potrebno da uopće prestanemo ratovati protiv bijelaca.

Začuo se žagor negodovanja, ali je Apaš znao da mora nastaviti, inače će izgubiti prednost koju ima.

— Braćo nas je sve manje, sve smo slabiji, ratujemo s bijelcima. Znam, to je donekle opravdana borba, oni nas žele istjerati, pa i istrijebiti. Ali to je zbog našega ponosa, koji ne vodi ovaj put ničemu. Ne samo da ratujemo s bijelcima, već i protiv drugih indijanskih plemena. Možemo li to nazvati pravednim ratom za opstanak? Mislim da ne možemo, braćo. Ako mi imamo pravo na zemlju, imaju i naša druga crvenokoža braća.

Začulo se neko mrmljanje, ali to je, kako se Žutom Sokolu činilo, više bilo odobravanje nego protest.

— Jest, braćo, to nas osobito slabi. Znam da nema života u rezervatima, ali je i ondje bolji

život nego u vječnim lovištima. Dok živimo, imao nade za bolju budućnost. Bljedoliki nas neće više smatrati divljacima, bude-mo li mirno neko vrijeme živjeli u rezervatima, pa neće moći govoriti da je najbolji Indijanac mrtav Indijanac. Moći ćemo postati ravnopravni građani, braćo, bolje ćemo živjeti.

Opet rogoborenje. Žuti Sokol nije mogao zapaziti da li iz negodovanja ili su u nedoumici, iako je bio svjestan da je vjekovna tradicija i upornost po kojoj su poznati Indijanci, prevagnula u procjeni njihovih mogućnosti i odluke.

— Znae i sami da smo za mnoge poraze i nevolje bili krivi. Zašto smo morali međusobno ratovati i slabiti svoje pleme i susjedna bratska plemena?

Nitko nije odgovorio, nitko i nije znao što da odgovori. Za njihova znanja bilo je to preteško.

— Nadam se da ću kao poglavica uspjeti da vas u neke stvari uvjerim, da vas naučim ono čega još niste svjesni. — Okrenuo se Divljem Bizonu: — Završio sam, Divlji Bizone. Sad možemo mi srediti svoje račune, ako ostaješ pri svojoj odluci. Jesi li odabrao oružje?

— Borit ćemo se nožem, Žuti Sokole. Tako ću odmah moći skinuti i tvoj skalp.

Žuti Soko se nasmiješi i samo kimne. Odgovaralo mu je oružje, bio je vrlo vješt u borbi nožem. Borci su svezali lijeve ruke kožnatim remenom dugačkim tri metra. Bilo je to zato da preplašeni borac ne bi u posljednji odlučujući trenutak pobjegao.

— Oprosti se sa životom, od-

metniče! – prosiktao je poglavičin sin Divlji Bizon.

– Nije, brate, odmetnik onaj tko razumno misli – odvрати Žuti Sokol, koji je od oca naučio da se svladava u teškim položajima. – Ne moraš prijetiti. Vidjet ćemo kako će se to svršiti.

Divlji Bizon odmah divlje nasrne nožem, ali se suborac izmakne.

– Velikom će Manituu otići svakako slabiji i onaj koji ne bude imao dovoljno sreće.

Žuti Sokol pokuša uhvatiti Divljeg Bizona za zaglavak desne ruke u kojoj je držao nož, ali ni njegov suborac nije bio nevješt. Odvratio mu je na isti način. Bijesno su se gledali stišćući ruke i zube. Mišići na gomilim tijelima bili su im napeti. Nisu u žaru borbe ni čuli kako su žamorili suplemenici, većinom bodreći poglavičina sina, jer je on govorio njihovim jezikom, nije im spominjao bijelce na takav miroljubiv način kao Žuti Sokol. Bili su robovi stoljetnih tradicija i običaja, koji više nisu mogli imati istu snagu otako je na njihovu zemlju stupio bijeli čovjek s drugačijim običajima i moćnijim oružjem.

Borci su se odgurnuli i razdvojili. Sad prvi napadne Žuti Sokol i plitko zareže Divljega Bizona po bedru. Divljeg Bizona je to još više podjarilo na borbu, te je Žuti Sokol podmetnuo nogu i borac je pao. Trebalo je sad iskoristiti tu prednost, ali se Apaš u posljednji tren tako otkotrljao u stranu, pa je nož njegova protivnika prošišao u prazno.

Divlji Bizon je pokušao udariti Sokola posred lica, ali kako

se Sokol izmaknuo, došao mu je iza leđa u strahovito opasan položaj. Divlji Bizon se zato naglo okrenuo i pokušao probosti Sokola, ali se opet morao razočarati vještinom protivnika. Sad je bio red da Žuti Sokol pokuša neku lukavštinu. Naglo je povukao kožnati remen i Divlji Bizon je pao na trbuh. U djeliću sljedeće sekunde Sokol mu je zaista poput orla pao na leđa i zario mu nož u leđa.

Kratak žagor strave u gomili koja ih je okruživala, a onda grobna tišina. Pristaše su se prestrašili i nisu htjeli svojim pobjedonosnim klicanjem posijati mržnju u plemenu. Valjalo je zadržati dostojanstvo.

Žuti Sokol je dotle s nekoliko vještih reza nožem skinuo scalp donedavnom suplemniku, nesuđenom novom poglaviću.

Iduća četiri mjeseca mladi je Apaš vodio pleme trudeći se da mu ucijepi svoje ideje, da mu nametne svoje mišljenje koje se zaista mnogo razlikovalo od uobičajenog njegova mišljenja i načina na koji je živjelo. Za to vrijeme je uvidio da je njegov napor bio bezuspješan. Ne mogu se običaji promijeniti preko noći kad su se stoljećima ustaljivali i prenosili usmenom predajom od oca na sina.

Jednoga dana je sazvaio pleme želeći mu objasniti svoje namjere.

– Slušajte me, braćo! Kao poglavica nastojao sam da vam ukažem na to što je najbolje za vas, ali vidim da nisam uspio. Mislim, braćo, da je najbolje da se rastanemo, da ja vodim svoj

život, na svojoj strani, a vi iza-berite novoga poglavicu. Da sam to znao, Divlji Bizon ostao bi živ. Vjerujem da ćete i dalje nastaviti ratnom stazom.

Čekao je odgovor suplemenika, ali oni su šutjeli.

I Žuti Sokol i njegovo pleme bili su svjesni da se ne razumiju. Žuti Soko je sad pogledao djevojku zamamne ljepote.

— Mjesečeva Srno, želio bih da postaneš moja skvo i da pođeš sa mnom. Hoćeš li?

Apaškinja se zarumeni, ponikne pogledom i ništa ne odgovori, što je za mladića bilo rječitije nego da je govorila. Morat će budućom stazom krenuti sam. A staza je bila teška i neizvjesna, puna odricanja.

Sljedećeg je jutra otišao iz logora ponijevši sa sobom najnužnije stvari. Bilo mu je teško ostaviti svoje pleme, ali je smatrao da bi ostati ovdje značilo mnoge uzaludne borbe s kojima se ne bi slagao i koje bi donijele jedino smrt.

Dakako, nije bio odmah pripravan krenuti u život zajedno s bijelcima, jer je znao da ga u tome očekuje mnoštvo iskušenja i prepreka, pa će još neko vrijeme živjeti sam, dok njegovo tijelo ne ojača i duh ne očvrsne. Odlučio se smjestiti stotinjak kilometara od Socorra. Ponekad bi se približio gradu i promatrao što rade bijelci i kako žive.

Promatrajući tako život i rad bijelaca u ovome gradu, sve mu se više svidjela pomisao da pođe živjeti zajedno s ljudima koji su bili dugogodišnji njihovi neprijatelji. Neprijatelji? Da li bi

bili neprijatelji, da su bili dočekani prijateljski?

Pitanje je da li bi uspio ostvariti svoju želju da nije bilo jednoga događaja. Vraćao se iz lova s antilopom preko ramena kad je na tri stotine metara pred sobom ugledao četvoricu jahača. Nisu mu se svidjeli, ali kako je odlučio da se približi životu bijelaca, morat će se s njima jedanput sresti. Zato je stajao i čekao. Kad su bijelci došli na 150 metara, zapucali su. Dva metka su ga bezazleno okrzнула i Žuti Soko se razočaran dao u bijeg. Odbacio je antilopu i sakrio se iza stijene. Meci su zujali oko njega. Izvukao je luk i strijelu, zapeo, strelica je fijuknula i zabila se u prsa jahača koji je prišao na dvadesetak metara. Ostala trojica su se opasno približavala i njihovi su revolveri bljuvali vatru. I drugi je bijelac pao u prašinu sa strijelom u prsima, ali je pri tome ipak opalio i pogodio crvenokošca u lijevo ramé.

Apaš se srušio i bolno jauknuo. Pomislio je da je sad sve gotovo i od njegova života s bijelcima nema ništa, gotovo na samom početku. Ipak se neće samo tako predati. Ima još svoj nož. Izvukao ga iz korica i čekao. Napadač je bio blizu njega i nišanio revolverom s odvratnom grimasom na licu.

Odjeknuo je pucanj, ali Indijanac je odmah razabrao da to nije revolverski pucanj. Bila je to vinčesterka, a takvu pušku nije nosio nijedan od preživjele dvojice.

Pucanj se oglasio iza Indijančevih leđa, ali nije pogodio crvenokošca već napadača. Videći da je njegov drug pao pogo-

den u čelo, četvrti napadač raskolači oči i dade se u bijeg. Nije stigao daleko, jer je strijelac dobro gađao. To je bilo posljednje što je Žuti Sokol vidio jer je nakon toga izgubio svijest.

Već je pala noć kad se osvijestio. Blizu njega je sjedio neki muškarac potpuno sijede kose i brade, naborana lica. Sad se smiješio Apašu. Vrtio je na raznju njegovu antilopu.

— No, napokon si se probudio! — rekao je veselim glasom.

Indijanac je odmah pretpostavio da je taj čovjek, bio njegov spasilac. Starac je mogao imati oko šezdeset godina, iako su mu godine i životna iskustvenja urezala više bora nego što je trebalo da ima u tim godinama.

— Ja sam Alun Colightly — predstavio se starac, najvjerojatnije tragač za zlatom. — Baš smo dobro sredili one lovce na indijanske skalpove.

Apaš je šutio i promatrao bijelca. Nije mu trebalo dugo pa da zaključi da ovaj bijelac nije zao. Uhvatio se rukom za lijevo rame i ustanovio da je zavezano. Nije razumio bijelca, a to je starac s dugogodišnjim iskustvom odmah shvatio.

— No, ja ti govorim, a ti me i ne razumiješ, ali ništa za to. Ima vremena, naučit ću ja tebe svemu — govorio je starac kao da govori sam sebi.

Kao da je uživao u tome što će u idućih nekoliko mjeseci, ili možda godine imati što da radi za ovoga crvenokošca. Pogotovo takvog koji ima volje slušati. A Žuti Sokol je imao volje i želje.

Iduću godinu dana njih su se dvojica vrlo dobro razumjeli.

Zajednički život, rad i stjecanje znanja i iskustva mladog je nekadašnjeg ratnika čvrsto vezalo za starca Aluna. Postali su prijatelji. Apaš se brzo oporavio od rane. Dok ga je njegovao, Alun Colightly je opazio da Indijanac ima neku ogrlicu od žice s nevjesto nanizanim grumenčićima zlata. Pokušao je doznati odakle mu to zlato, ali ga mladić nije razumio. I starac ga je stao učiti govoriti, čitati i pisati. Žutom Sokolu je to odgovaralo, jer je to bila jedinstvena prilika da se pridruži bijelcima, a znanje jezika i pisma je bitan uvjet.

Kad su se dvojica prijatelja mogla razumjeti, mladić je odveo starca Aluna do mjesta gdje je vadio zlato. Colightly je bio iznenađen i radostan. Nakon četrdeset godina traganja i kopanja našao je, uz pomoć Apaša, bogatu zlatnu žilu, koja ga je nakon godine dana učinila bogatim.

Povremeno bi starac morao ostaviti Žutog Sokola samoga jer je polazio u Socorro da proda nešto zlata. Uvijek je nosio neznatnu količinu da ne postane sumnjiv, odnosno plijen razbojnika. Zbog zlata je letjela glava s ramena. Nakon godine dana stari Colightly je prestao kopati.

— Dosta mi je kopanja — rekao je mladom Apašu. — Već me nagrizzaju godine, zlata imam dovoljno. Kupit ću ranč blizu Socorra i na njemu spokojno provesti preostale godine života. Hvala ti.

Mladić je najprije šutio. Bilo mu je žao.

— Shvaćam te — napokon je rekao. — Vrlo sam ti zahvalan na svemu, ne moraš meni za-

hvaljivati, jer ja sam tvoj dužnik. I sam znaš što želim. Sad dolazi taj čas. Još ću neko vrijeme ostati sam. Moram još učiti, moram vježbati rukovanje revolverom. Ali znaj da ću te posjetiti kad dođem u grad.

— Podi odmah sa mnom — predlagao mu je Alun.

— Moram još sam sa sobom razgovarati i savjetovati se. Još nije došlo vrijeme. Znaš da bijelci ne gledaju lijepo nas Indijance.

— Kako koji. Cijenim tvoju odluku. Sretno!

Rastali su se i otad je prošlo godina dana. Osim na starca, Zuti Soko je često mislio i na Mjesečevu Srnu, koja bi mu uljepšala dane i podijelila s njime tegobe prvih godina i radošti sljedećih.

Pokupovao je stvari kloe će prilično promijeniti njegov izgled. Zatim se ošišao i okupao. Zacijelo će iznenaditi svoga prijatelja Aluna. Jest, posjetit će ga što prije.

Obukao je kupljenu odjeću, a za svaki je slučaj ipak uzeo sa sobom svoj nož bowie i dva bo-deža.

II

Izišao je iz hotela i iznenađen zastao na nogostupu. Nije se mogao nagledati grada. Socorro nije bio neki poseban gradić na Divljem zapadu, ali se mladom Apašu činio kao izvanzemaljski grad u usporedbi s logorom u kojem je odrastao. Dojam je bio pojačan time što je bila noć, kojoj su poseban čar davale krijesnice petrolejskih svjetiljaka.

Zaputio se prema središtu grada, ogledavajući se začuđeno. Tražio je najbliži hotel, znao je da je to mjesto gdje može pitati za kopača Aluna, a ondje je mogao saznati sve što bi ga zanimalo jer je to veliko sastajalište.

Uskoro je naišao na takvo mjesto. Iznad pokretnih leptirastih vrata visjela je ploča s natpisom »Tri potkove«. Najprije je zavirio unutra znatiželjno i oprezno, pa rastvorio vrata i ušao. U salunu je bilo desetak gostiju, koji su stajali ili sjedili, pijuckali i razgovarali ili se kartali.

Zaputio se do točionika. Opazio je da su se trgnuli gosti koji su ga opazili ali je odmah shvatio da nisu kavgadžije i da neće doći do sukoba, iako je osjećao da je nepoželjan.

Konobar mu se odmah neljubazno obrati:

— U moj salun nemaju pristupa Indijanci i psi!

Indijančevo je lice još više pocrvenjelo, ali se svladao i nasmiješio:

— Možda, gospodine, ali i mi smo ljudi, pa i mi možemo biti žedni, pogotovo ako imamo novaca.

Sad ga je barmen malo bolje pogledao i ustanovio da sasvim pristojno izgleda a i da ne govori loše kao Indijanci.

— Da, imaš pravo, crvenokošće, ali vama Indijancima nije dobro dati alkohola jer vam udari u glavu.

Opet smiješak s Indijančeva lica.

— Opet imate pravo, gospodine, ali niste ni čuli što ja želim. Ja bih samo čašu vode. Znam ja kako djeluje alkohol.

Točitelj prasne u smijeh, a

smijanju se pridružiše i neki gosti koji su prišli znatiželjni.

— Jest, vode, i to baš ovdje, gdje imam društvo, jer nisam ja neprijatelj bijelaca. Gospodine, mogu li dobiti vode? — Pri tome posegne u džep i izvadi dio novca koji je dobio za zlato. — I koliko moram platiti. Platit ću kao da ste mi natočili viski. Koliko?

I točitelj i neki prisutni koji su bili bliže zinuli su jer su vidjeli da crvenokožac ima novca.

— Ovaj... pet dolara... — promuća točitelj, iskoristivši priliku, misleći da Apaš ne zna vrijednost novca. Žuti Soko je znao da ga je konobar prevario, ali mu je bilo glavno da bijelca udobrovolji, kako bi ga poslije mogao upitati za svoga prijatelja kopača Aluna Colightlyja.

Vlasnik uzme novce i lukavo se nasmiješi.

— Nisi mi rekao kako se zoveš, mladiću? — zapitao je zatim Indijanca. — Ne mogu zaključiti ni kojem plemenu pripadaš jer si obučen kao bijelac.

— Zovem se Žuti Sokol iz plemena Apaša. Došao sam s obližnjih planina. Nego, mogu li dobiti još čašu vode? — zapita Indijanac i stavi pet dolara na tezgu. — Osim toga, došao sam u Socorro da posjetim svoga prijatelja. Mislim da je prilično bogat i prilično star, negdje blizu ima ranč i želio bih ga posjetiti. Prošlo je već mnogo noći i dana otkako se nismo vidjeli.

— Kako se zove? Možda ga poznajem.

— Zove se Alun Colightly — mirno će Apaš, a točitelj probližedi i stiša se smijeh prisutnih na račun Indijanca koji plaća vodu pet dolara. Sad je u salu-

nu bila neugodna tišina i Apaš je osjetio da nešto nije u redu.

— Ne razumijem vas, gospodine. Možete li mi reći...?

— Da sam na tvojem mjestu, crveni, ne bih više postavljao pitanja već bih se izgubio odavde. To ti preporučujem. Nisam više raspoložen na razgovor.

Žuti Sokol bio je iznenađen i zatečen ovakvim reagiranjem. Odmah je pomislio da se možda njegov prijatelj Alun nešto zamjerio vlasniku ovoga saluna, ali zbog čega su onda zašutjeli i ostali gosti koji su čuli razgovor?

— Dobro, dakako da ću otići, ali mi ipak recite gdje bih mogao naći Aluna Colightlyja.

— Gubi se, Apašu! — vikne točitelj.

A tada je Indijanac začuo kako su se iza njega naglo otvorila vrata i zagrmio je neki glas:

— Sto mu gromova! Tko se to usuđuje raspitivati za Aluna Colightlyja?

Apaš se munjevito okrenuo i ugledao pravoga diva punog mišića i za glavu višeg od sebe.

— Ovaj... ovaj crvenokožac se raspituje... premda sam mu rekao... Boxeru...

— Dobro si učinio, Lumpy, ali nije te razumio, pa ću mu ja to podrobno objasniti — nacerio se Boxer i počeo prilaziti crvenokošcu.

Žuti Soko je shvatio da ga je ime njegova prijatelja uvuklo u nevolje i predosjetio je da će se morati obračunati s gorostasom. Nije se, dakako, bojao borbe.

— Dakle, crveni, možeš birati koju ruku da ti slomim prije nego što te protjeram iz grada. — reče div prijeteći.

— Zahvaljujem, gospodine, ruke su mi potrebne, a iz grada ću otići kad se meni bude sviđelo, odnosno kad doznam gdje je moj prijatelj.

Boxer je problijedio, jer se dosad nitko nije usuđivao tako razgovarati s njime.

— Dakle, htio sam te istjerati samo sa slomljenom rukom, crveni, ali sad sam odlučio i da te istjeram ohlađenoga. Uzmi svoj nož!

Indijanac je bio miran. Vidio je da se preko gorostasova lica pruža ružna brazgotina od nekadašnje opekline, pa odluči da ga razjari time što će mu baciti neku uvredu.

— Dobro, nakazo! Uzimam...

Uvreda je djelovala poput pljuske. Boxer je u bijesu nava-lio. Indijanac se kolebao dok je stajao pogrbljen s nožem u ruci. Ako ubije ovoga bijelca, neće moći više ostati u gradu, jer će građani željeti njegovu glavu iako je nedužan. Bude li morao bježati iz grada, namjeravao se vratiti jer je htio doznati što je s Alunom. Možda će ga morati i osvetiti. Dužan mu je život.

Morao se brzo izmaknuti jer mu se div s nožem opasno približio i zamahnuo. Apaš je zamahnuo, ali je Boxer bio vješt i odbio je udarac. Kad su se približili, počelo je guranje i savi-janje ruke. I to je Boxer izdržao, a onda se Indijanac naglo baci na leđa i prebaci preko sebe krupnoga Boxera.

Prisutni su zagrajali. Ovako nešto još dosad nisu vidjeli. Div je odletio preko Indijanca, ali nije ispustio nož. Podigao se odmah.

— Dobar si borac, Indijanče, ali nećeš dugo!

Apaš je znao da gorostas ima donekle pravo i da ga može pobijediti samo nekom varkom u trenutku kad se Boxer ne bude nadao. Navaljivali su jedan na drugoga bez rezultata. Mladi je Apaš zapazio da je Boxer nekoliko puta uspio odbiti ubod nožem tako što mu je slobodnom lijevom rukom odbio desnicu u stranu. To bi mogao iskoristiti.

Kad je sljedeći put zamahnuo i Boxer je ljevicom odbio udarac, Apaš namjerno ispusti nož i krikne, kao da se prestrašio. Div se opako nasmijulji i počne se približavati, našto se crvenokožac počne povlačiti prema zidu, izbjegavajući oštricu noža kojim mu je gorostas mahao pred nosom.

— Na kraju krajeva, sad mi nož i nije potreban — reče zadovoljni div bacajući nož na pod. — Zadavit ću te golim rukama.

Indijanac je dopustio Boxeru da ga uhvati za vrat, ali samo uhvati, jer je već idućeg trenutka sunuo desnicom i nož iz rukava našao mu se u ruci. Odmah zatim bio je zabitjen do drška u Boxerove slabine. Brzo se odmaknuo, skinuo s vrata maramu i obrisao krvave ruke i bodež, pa spremio bodež u korice. Prignuo se i po svoj nož bowie.

U salunu je nastala grobna tišina. Svi su bili iznenađeni načinom na koji je to Indijanac učinio. Indijanac se još jedanput prignuo da digne svoj šešir s poda, a tada u salun uđe zadihan zamjenik šerifa, plavokosi tridesetogodišnjak.

— Tko je to učinio? — pitanje nije bilo upućeno nikome izravno.

Prisutni su pognuli glave. Nisu znali da li je Apaš osvetoljubiv i bojali su se da pokažu na njega. Nedoumicu je prekinuo sam Indijanac. Znao je s kime razgovara, jer mu je Alun pričao o šerifu koji uspostavlja red i zakon u svakome gradu.

— Ja sam to učinio, ali bio sam prisiljen na to jer me ovaj ovdje Boxer napao.

— Tako, dakle? — rekao je zamjenik šerifa držeći uperenu sačmaricu u Indijanca. — A zašto bih ti ja to morao vjerovati? Kao da ne znamo da vi, Indijanci, znate ubiti i bez nekog razloga.

Žuti Sokol se nije iznenadio takvom mišljenju, ali je trebalo uvjeriti predstavnika zakona po svaku cijenu. Možda mu je ovdje netko i naklonjen. Svi su vidjeli što se dogodilo. Morali su vidjeti.

— Ovo što kažem može potvrditi svaki gost ovdje, gospodine.

— Može li netko potvrditi ovo što Indijanac kaže? — pitao je zamjenik šerifa.

Nitko se nije javio.

— Evo, vidiš, Indijanče! Čini se da si ipak kriv. Moram te uhapsiti. Ako si kriv a po svemu čini se da jesi... znaš što te čeka.

Apaš je šutio. Bio je silno potresen što nijedan bijelac nije smogao snage da potvrdi istinitost njegovih riječi. A nas nazivaju divljacima, gorko je pomislilo.

— Čuj, Felding, pusti crvenokošca, ona je zaista nedužan. Ubio je tu bitangu Boxera... Šteta što ga već prije nije netko ubio — doviknuo je neki suhonjavi muškarac prosijede bra-

de, što je sjedio sam za stolom i stezao praznu čašu.

— Ti se javljaš, Piers Wendell? — začudi se Felding.

— Ja se javljam, Nede. Danas sam trijezan i vidio sam sve. Boxer ga je htio ubiti jer se raspitivao za svoga, kako on kaže prijatelja Aluna Colightlyja.

— Tako, dakle? — Zamjenik šerifa nije bio zadovoljan što mu izmiče prilika da Indijanca strpa iza rešetaka. — A može li još tkogod potvrditi da je bilo tako?

Prisutni su vidjeli da se Wendellu ništa nije dogodilo a valjda je proradila i njihova savjest, pa se javio još jedan:

— Jest, Nede, svi smo vidjeli. Piers ima pravo. Indijanac se morao braniti. Znaš i sam kako je goropadan Boxer.

— Znači, tako! Nisi kriv, kažu ovi. Znači, moram te pustiti.

— Jest, šerife, nisam kriv — potvrdio je Žuti Sokol.

— Ja sam zamjenik a ne šerif — odgovorio mu je Ned smrknuto.

— Pa nećeš ga valjda pustiti da se samo tako izvuče — javio se neki glas iz kuta.

— Hoću, Pat, jer ne nosim ja bez razloga ovu zvijezdu. Vrijeme je, uostalom, pokazalo da smo i mi bijelci, kao i crvenokošci, krivi što međusobno ratujemo.

— Hvala vam, zamjeniče — reče Indijanac. — Mislim da će pravednost uvijek pobjeđivati. Mogu li vas zapitati što je s mojim prijateljem Alunom?

— Alun Colightly je mrtav — odgovori zamjenik šerifa preko volje. — Ne mogu ti ovdje sve ispričati, ali pođi sa mnom u kancelariju. Ondje će ti šerif

Harding reći sve što te zanima.

Čuo se žagor u salunu kad su izlazili, ali se oni nisu obazirali na to. Izišli su i polagano koračali nogostupom. Ned je pušio, a Apaš je bio zadubljen u svoje nimalo ružičaste misli. Mučila su ga pitanja na koja je valjalo odgovoriti odnosno naći odgovor.

— Hej, Nede! — netko je pozvao zamjenika šerifa i žuti Sokol je ugledao čvrstoga muškarca, gruba lica, oko trideset pet godina, rde kose i isto takvih brkova. Bio je to drugi šerifov zamjenik Geof Johnson.

— Kakva je to bila strka, kod »Tri potkove«?

— Sve je u redu, Geofe.

— Vodiš ga u zatvor, Nede? Pa on je naoružan.

— Ne vodim ga u zatvor. On je miroljubiv.

— Ne vjerujem ja Indijancu dok hoda. Imat ćemo muke dok ga odvedemo u rezervat, a možda će i pobjeći odande.

— Ne blebeći, Geofe, dok nosiš zvijezdu! — okomio se na njega Ned. — Znaš da se Indijanci i bijelci međusobno ubijaju, što bi značilo da nam i od bijelaca prijeti opasnost. Ubojica je ubojica. Ovaj je nedužan. Ako nešto pokuša, lako ćemo. Ima nas više.

Geof Johnson je zašutio, pa sva trojica pođoše prema kancelariji i zatvoru, gdje je bio šerif Hiob Harding.

Žuti je Soko bio pomalo i razočaran slušajući razgovor dvojice bijelaca, koji su osim toga bili i predstavnici i branitelji zakona. Vidio je da još mnogo predrasuda dijeli bijelog čovjeka od Indijanca i da će proteći mnoge vode dok se taj jaz ne

premosti. Ipak je koračao s njima jer je htio doznati što se to dogodilo s njegovim prijateljem Alunom, a želio je građanima i šerifu osim toga pokazati da može biti ravnopravni građanin ovoga grada, i ne samo ovoga već i bilo kojega gdje žive bijelci.

Trgnuo se iz razmišljanja kad je jedan od zamjenika otvorio vrata kancelarije. Ušli su. Šerifa nije bilo, ali po upaljenoj svjetiljci na stolu ustanovili su da je negdje blizu. Ured je bio malen i namješten najnužnijim namještajem i oružjem za obavljanje dužnosti branilaca zakona. Drvene su stube vodile na kat, gdje su se nalazile zatvorske ćelije. Na njima se sad začuo bat koraka i začas je u prostoriju ušao muškarac koji je bio bliže pedesetim nego četrdesetim godinama, prošjede kose i sa zvijezdom na prsima. Bio je to dakako, glavni gradski šerif Hiob Harding.

— Oh, momci, baš sam bio gore da vidim istječe li kome rok da napusti ovo zatvorsko gostoprimstvo, ali nijedan nema takav nesretan dan. Čini se da ih dobro mazimo ovdje pa neće izići. — Pomoćnici su se poltronski nasmijali. Harding je sad obratio pažnju na Indijanca. — Gle, uhvatili ste Indijanca! Zacijelo je pobjegao iz rezervata, a možda je i nekoga ubio i opljačkao? Ima finu novu odjeću.

— Nije odjeća u pitanju, šefe. Nije učinio ništa što bi ga moglo stajati glave — odvratio je Felding. — Jedino je udesio onoga propalicu Boxera, pa sad nećemo više imati tolikih problema s njim.

Podrobno mu je ispričao što se dogodilo u salunu Tri potkove.

— Bit će pitanja jer je ovaj vrlo zanimljiv. Rijetki su Indijanci koji nisu ništa krivi. — Šerif se okrene crvenokošcu. — Sjedni.

— Kako se zoveš? — zapita Hiob kad je i on sjeo i pripalio cigarilos.

— Ja sam Žuti Sokol, iz plemena Apaša — reče Indijanac ponosno. — Tražim prijatelja Aluna Colightlyja.

— Dobro, Žuti Sokole. Priču o Boxeru znam, a možeš li mi ispričati i priču o tvom prijatelju Alunu?

Indijanac pripravno ispriča kako se upoznao s Alunom. Šerif je kimao glavom. Htio je pokazati da su bijelci trpeljivi, pogotovo predstavnici zakona, a to je želio pokazati i svojim zamjenicima, od kojih je Geof bio osobito ratoboran, povodeći se za pričanjima koja su kolala o divljim Indijancima.

— A da li bih vas sad mogao nešto upitati? — javio se na kraju Žuti Sokol.

— Zbilja je bezobrazan — primijeti Geof, ali šerif podiže ruku.

— Smiri živce, Geofe. — Okrene se prema Indijancu: — Što želiš saznati?

— Kako je umro Alun ili tko ga je ubio?

Šerif je kimnuo zamišljeno.

— Ne znamo da li je ubijen, jer njegovo tijelo nije pronađeno, iako je nestao već prije dva tjedna. — Šerif je zašutio i pogledao Indijanca. Na njegovu licu vidio je da nije zadovoljan odgovorom, da nešto sumnja i da ima još pitanja. — Znamo da je taj tvoj navodni prijatelj podi-

gao iz mjesne banke 20.000 dolara i uputio se s njima na svoj ranč »M«, koji se nalazi na obali Rio Grande, nama na suprotnoj strani. Zacijelo je netko čekao Aluna u zasjedi, pa ga ubio i opljačkao. Drugo ne znam. Ni ja ni moji zamjenici nismo ništa pronašli.

Žuti Sokol bio je uzbuđen i potresen. Kad je na kraju šerif Hiob slegnuo ramenima i pogledao Indijanca da vidi kako će reagirati, Žuti Sokol je zapitao:

— Ali, šerife, možda vas je neki trag naveo na nekoga koji je postao sumnjiv.

Hiob Harding se zamisli, ugrize za usne u nedoumici da li da ovom crvenokošcu izda imena sumnjivih, za koje ipak nije bio siguran da su krivi. Jedan je bio osobito sumnjiv.

— Pa... postoji neodređena sumnja na MacCarrena i njegove drugove, kojih ima petnaest, koji su večeras ostali bez jednog od svojih, onoga Boxera. Ima ti tu koječega nejasnoga, nečega o čemu se može samo nagađati, barem zasad. Alun je posjedovao ranč »M«, kako sam ti već rekao. Ranč je nosio ime početnog slova prezimena Kirka MacCarrena, koji je bio suvlasnik s Alunom Colightlyjem. Alun dvije trećine, MacCarren jednu. Po Socorru su kolale glasine da je Kirk do guše u kartaskim dugovima, pa je vjerojatno bio prisiljen prodati Alunu preostali dio ranča kako bi dužnicima mogao vratiti novac koji je izgubio na kartama. — Šerif je načas zašutio, pa slegnuo ramenima. — Teško je dalje rekonstruirati i pretpostavljati što se dogodilo. Ne slaže se logički.

Pretpostavimo da je mislio da je jednostavnije ako ubije i opljačka svoga dosadašnjeg ortaka, jer bi tako mogao vratiti dug i opet postati vlasnik ranča »M«. No, čini se da pretpostavka nije točna jer MacCarren, kako čujem, nije vratio novac koji je bio dužan. To me navodi na zaključak da on i njegovi prijatelji nisu umiješani u nestanak i pljačku tvoga druga.

Indijanac je kimnuo zamišljeno.

– Ako to nije dio njihova plana, kojim su baš željeli da vi dođete do tog zaključka. – primijetio je polako Apaš. – Ne mogu se smiriti dok to ne riješim, dok to ne razjasnim. A ako je posrijedi ubojstvo, mogao bih mu se i osvetiti na apaški način.

– Žao mi je Žuti Sokole, ali ne dopuštam da bilo tko preuzima u ruke moju dužnost, dužnost predstavnika zakona. Osim toga, već sutra će te moji zamjenici, jer takav je zakon, sprovesti do najbližeg indijanskog rezervata. Predaj mi svoj nož, a noć moraš provesti u zatvoru.

Žuti Soko je stavio svoje noževe na stol šutke, shvaćajući da nema smisla suprotstavljati se predstavnicima zakona koji su sad u većini. Treba im, osim toga, pokazati da nema neprijateljskih namjera.

– U pogledu smrti toga Aluna, za kojeg ti tvrdiš da ti je prijatelj, vjerujem da ću sutra u podne više znati o krivcima, jer je tada čitanje oporuke u salunu »Sunce Novog Meksika«. Tada će se znati kome je ostavio svoju imovinu, koja, čini mi se, nije mala. Nešto se pri tome mora otkriti.

– Šerife – reče Žuti Sokol – vidite, sve sam učinio kako ste rekli, ali sad imam jednu molbu. Vjerujem da ste svjesni da mi neće biti teško da pobjegnem iz rezervata i da opet dođem ovamo, makar noću, pa da se osvetim.

– Kaniš li pobjeći? – obrecne se zamjenik Johnson.

– Čekaj, Geofe, da kaže što hoće – umiri šerif svoga zamjenika. – Zvijezda nam ne daje pravo da budemo nasilni.

– Hvala, šerife – osmijehne se Indijanac. – Nadam se da ćete mi dopustiti da sutra prisustvujem čitanju oporuke. Ako je u salunu, znači da je javno. Možda su vaše i moje sumnje neosnovane.

Šerif Harding se zamisli, pa napokon reče:

– Dobro, mislim da će to ići. Znaš, ljudi nisu osbito naklonjeni crvenokošcima jer su imali problema s njima, kao i vi s nama. Ali dopustit ću ti da sutra prisustvuješ čitanju. Ne volim da mi nad glavom vise problemi koje mogu riješiti bez posljedica.

– Hvala vam. Mislim da s pravom nosite zvijezdu – odvrati crvenokožac. – Imam još jednu molbu.

– Pazi, boga ti, ovaj stalno traži neke ustupke! – plane opet Johnson.

– Može, Žuti Sokole – kimne glavom šerif Hiob ne obazirajući se na svoga gnjevnog zamjenika. – Da čujem!

– Dopustite mi da prenoćim u svojoj već plaćenoj hotelskoj sobi.

– U redu, Indijanče, ali ipak pazi!

– Šerife, pazite da ne zažali-

te što ste širokogrudni – primijeti Ned Felding. – Bilo je mnogo slučajeva...

– Nede, zar misliš da sam ja dvadeset godina šerif u Socorru slučajno? Nije ovo nikakva širokogrudnost nego prosto ljudski odnos. Dakle, Žuti Sokole, vidimo, se sutra u podne u salunu »Sunce Novog Meksika«.

– Hvala, šerife! Bez obzira na to kojim tokom krene moj život ovdje ili negdje drugdje, uvijek ću se sjećati vaših riječi, jer osjećam da nisam pogrešno ocijenio većinu bijelaca i njihove probleme. Osjećam da se više može učiniti ovako nego oružjem.

– To ti se samo čini, jer ima raznih naravi, ali na pravom si putu. Sutra, dakle!

Indijanac je izišao i umjesto u svoj hotel uputio se u salun »Tri potkove«. Odmah je prišao čovjeku koji je potvrdio njegove navode kad je ušao zamjenik šerifa.

– Gospodine, došao sam vam se zahvaliti što ste se zauzeli za mene – reče Žuti Sokol.

– Ne moraš mi zahvaljivati, Indijanče, jer ja nemam ništa od toga. Radije mi plati piće – reče Piers.

Apaš je odmah kod vlasnika saluna naručio bocu viskija. Opazio je da ga se salunski gosti boje i da ga gledaju sumnjičavo, neki čak i s mržnjom. Znao je ipak da je svojim ponašanjem prema njima u stanovitaj prednosti.

– Koliko dugujem, Lympy?

– zapitao je barmena.

Ovaj je najprije razmišljao, pa tek onda rekao:

Samo tri dolara, ovaj put.

– Znači, od malo prije je opet pojeftinio – nasmiješio se Indijanac, a zatim se blijedo i u strahu nasmiješio i vlasnik saluna, pa pružio Indijancu bocu, koju je Žuti Sokol odnio na stol gdje je sjedio Piers.

– Hvala – rekao je Piers. – To će mi pomoći da na trenutak zaboravim dio života koji me ždere.

– I ja ću si koju kap natočiti. Danas mi je zbilja potrebno. – Indijanac se ogledao da vidi ne gleda li ga tko, a onda žurno ispio samo gutljaj jakog pića. – Vi, gospodine Piers, zacijelo imate dobrog razloga što se opijate?

– Ako se to može nazvati razlogom... zbog toga što sam se opijao, sad se opijam...

– Ne znam da li vas dobro razumijem. Indijanac se namršti i pogleda Piersa.

– Znaš, imao sam lijep ranč, što znači i lijep život, dok mi jednog dana nisu moja žena i kći izgubile život. Utopile su se. I onda sam počeo piti i kartati i prokockao sam ranč. Život sad nema smisla.

Žuti Soko je šutio. Znao je što znači izgubiti nekoga koga voliš. Ne, nije on još nikoga izgubio, ali nije dobio onu koju je volio. Bio je sam kao i pijanac Piers.

III

Sutradan je osvanuo lijep i sunčan dan. Da li će sunce, vedrina, ugodnost dna biti svima ugodna nakon čitanja posljednje volje nestalog Aluna Colightlyja?

Već dva sata prije nego što je sunce bilo na zenitu u podne,

salun »Sunce Novog Meksika« bio je pun dokoličara i znatiželjnika, a i onih koji su očekivali da će njihovo ime biti na papiru iz kojeg će se čitati posljednja volja čovjeka koji je na tajnovit način nestao. Dakako, Alun je svojim novcem stekao mnogo prijatelja, ali novac i kvari ljude, kažu, pa je bilo i mnogo onih koji su čeznuli za tim novcem. Prema procjenama nekih koji su se smatrali mjerdavnima, cijeli je taj pozamašni kolač vrijedio oko 150.000 dolara. Neki su opet bili čvrsto uvjereni da će i Alunov dio pripasti starčevu ortaku Kirku MacCarrenu, čije je početno slovo imena nosio ranč.

Dakako, u salunu je bio prisutan i Indijanac. Smjestio se u najudaljeniji kut prostorije, nabio stetson na oči i nastojao ostati što nezapaženiji u gomili bijelaca. Kad ga je šerif opazio, osmjehnuo se sam u sebi. Sjetio se što mu je rekao Johnson, njegov prilično raspaljivi zamjenik:

– Hiobe, taj će nam Indijanac pobjeći i možda se na svoju ruku osvetiti. Bio si previše popustljiv prema njemu.

– Ali, Geofe, morao si vidjeti da se on po nečemu razlikuje od drugih. Nije ratoboran, mirno je predao oružje.

Johnson nije bio uvjeren. On je smatrao da je Indijančeva molba da prespava u hotelu samo izlika da bi mogao odmagliti.

A sad ga je šerif vidio ovdje i rekao zamjenicima tiho da je Apaš ovdje. Indijanac je porastao u njegovim očima i on mu se sad osmjehnuo gotovo nehotice. Ne, nije to značilo da je vo-

lio Indijance. Ali htio je biti pravedan.

Iznad glave gostiju lelujaao se gust oblak duhanskog dima, a gosti su veselo čavrljali i čekali.

Petnaest minuta prije nego što je bilo podne, salunska su se vrata širom i naglo otvorila i izvana je nasrnuo u prostoriju razuzdani smijeh i glasni razgovor gomile muškaraca. Pažljiviji gost mogao ih je izbrojiti petnaest. Razboritiji gost bi se povukao malo u kut ili u dio udaljeniji od njih. Prosjek godina došljaka bio je trideset, izgled im je bio grub, a predvodio ih je Kirk MacCorren.

Činilo se u početku da za tu petnaestoricu nema mjesta u salunu, ali i oni što su ih pažljivije motrili i oni koji su se znali služiti razumom, na vrijeme su se maknuli, pa su svi razuzdani došljaci stali u prostoriju. Ljudi poput svagdašnjih gostiju saluna klonili su se svadljivaca kojima su jedini argument bili revolveri i udaranje.

Nije MacCarren bio samo opasan i zapovjednički tip već je znao biti i lukav i pokušavao je ublažiti loš utisak koji su njegovi ljudi ostavili na prisutne. Obratio se svima svojim jakim glasom, jer tko zna hoće li mu možda trebati njihova pomoć ili podrška bez obzira na petnaestoricu revolveraša. Mogao bi on oporukom biti i zakinut, pa bi bilo dobro da neki ljudi budu na njegovoj strani.

– Ljudi, Alun Colightly i ja bili smo dugo godina suvlasnici ranča »M«. Starac nije imao nikoga živog svoje krvi, pa pretpostavljam da sam ja jedini nasljednik njegova imanja. Stoga

vas unaprijed pozivam na piće!

Prisutni su zažagorili odobravajući. Svima je godilo što ih netko poziva na piće, a pogotovo MacCarren, koji je inače bio drukčiji kao voda revolveraša koji nisu znali za uljudnost.

Ljudi su navalili prema tezgi kao žedni putnici kroz pustinju nakon velike žege. Alkohol je potekao u njihova grla. Bilo je važno da bude dobar i besplatan.

Za to vrijeme je Žuti Soko ispod oboda svoga šešira pažljivo promatrao MacCarrena, koji bi uskoro mogao biti njegov protivnik, ako ne i smrtni neprijatelj. MacCarren je bio prosječno visok, imao je oko trideset godina, na glavi crni stetson, ispod njega crnu podužu kosu. Crne oči su mu izgledale opako, a to su naglašavale i tanke usne. Na bradi mu se pružio poduži ožiljak.

Mjesni advokat Elliot O'Brien bio je prilično točan. Kad je ušao, u salunu je zavladala tišina ne zato što su prisutni bili uljudni već zato što ih je sve razdirala znatiželja.

Iz unutrašnjeg džepa izvukao je cvikere i stavio ih na nos. Kad je otvarao omot gdje je bila oporuka, prisutni su ga promatrali tiho kao da su u crkvi.

— Gospodo — počeo je naslovivši se na tezgju, koju je točitelj Tad prije toga pomno obrisao.

— Prije nego što pročitam oporuku gospodina Aluna Colightlyja, koji je bio moj klijent, napomenuo bih da je bio pri zdravoj svijesti dok mi je diktirao sve ono što sam ovdje zapisao, a osim mene su oporuku potpisala i dva uvažena građana.

Govorim vam to zato što je oporuka pomalo neobična...

— Ne morate odugovlačiti, gospodine O'Brien, jer je po svemu kako sad stoji jasno da sam ja jedini!

Njegove je riječi popratio smijeh, ali je pažljiviji promatrač mogao zapaziti da su se smijali MacCarrenovi ljudi.

— Ni u što nisam siguran, gospodine MacCarren — odvratio je advokat mirno i ozbiljno — sve dok ne pročitam i posljednji redak oporuke. Ne mora biti da ćete baš poskakivati od veselja.

— Što time mislite reći, gospodine O'Brien? — zarežao je rančer.

— Ništa ja ne mislim reći, ja se držim oporuke. Evo čitam je: »Sva moja imovina pripast će nakon moje smrti suvlasniku ranča »M« Kirku MacCarrenu...

— Evo, vidite! — klikne MacCarren.

— Polako, MacCarren, ovo je samo pola rečenice... — odvrati advokat. — Dakle. Pripast će suvlasniku ranča »M« Kirku MacCarrenu samo u onom slučaju ako se ne javi pravi zakonski nasljednik, koga sam odredio, moj veliki prijatelj Žuti Sokol i ako ne potpiše potrebne dokumente mjesec dana nakon javnoga čitanja oporuke.

Premda je advokat već na početku napomenuo da je oporuka neobična, ipak su sad svi zašutjeli od iznenađenja. Tišinu je iskoristio advokat pa je nastavio čitati:

— Mojem će nasljedniku pripasti sljedeće: dvije trećine ranča »M« i uz to tri tisuće goveda, a i ušteda od 70.000 dolara što

je pohranjena u banci gospodina Cassa Templera. – Advokat Elliot O'Brien je završio, podigao glavu i dopunio pročitano opaskom: – Svi znate da je moj klijent prije nego što je tajanstveno nestao podigao iz banke 20.000 dolara, pa će nasljednik dobiti samo 50.000 dolara.

Ljudi su uzbuđeno zažamori-li. Dakako, zavist je bukula i u onih ljudi koji nikad nisu imali nikakvih prava na taj imetak, a pogotovo je bio iznenađen Kirk MacCarren, čovjek koji se žarko nadao da je on jedini. Sad je bio blijed kao krpa. A i sve su oči bile uperene u njega, pa je to još i pojačavalo njegovu ljutnju i iznenađenje. U jednom trenutku kao da se sabrao, pa se nasmiješio, a onda prasnuo u smijeh.

– Na svu sreću, ljudi, sreća mi je naklonjena. Mislim da sam ipak ja jedini nasljednik. Onaj Indijanac, čije ime mi je poznato, sinoć je u salunu »Tri potkove« ubio bez razloga jednoga moga kauboja. Svi znamo koliko je Boxer bio dobar i plemenit.

U salunu je opet nastala tišina. Svi su znali na što cilja MacCarren. A on je nastavio.

– Dakle, Apaš se sam osudio tim činom, pa je logično da ja dobijem nasljedstvo! Ne znam da li je Indijanac u zatvoru ili je pobjegao, ali to ne mijenja na stvari!

Četrnaestorica njegovih revolveraša odobravajući su zagrajali. Tri prisutna predstavnika zakona, šerif i njegova dva zamjenika, zaključili su da bi moglo doći i do gužve, pa i krvavih dijaloga, pa su čvrsto stisnuli svoje sačmarice. Šerif

Hiob je zaključio, osim toga, da je trenutak da se i on oglasi.

– Gospodo, mislim da će odluka, ukoliko odluke uopće treba kad je oporuka jasna. Mislim da će se to odlučiti kad ja kažem nekoliko riječi. – Mnoštvo u salunu zagleda se u Hioba. – U sinoćnjoj tučnjavi kauboj Boxer je izgubio život jer je bezrazložno napao Žutog Sokola. Ne, ljudi, nemojte misliti da sam ja neki ljubitelj Indijanaca. Znamo da smo griješili i s jedne i s druge strane, ali ovaj put moramo biti pravedni. Ako je Alun ostavio sve Indijancu, ono mora pripasti njemu. I za Indijanca vrijede naši zakoni. Dakle, Kirk nema pravo kad kaže da je Boxer bio plemenit.

– To znači, šerife, k vragu, da ste vi na strani toga crvenokošca?

– Ja? Mislite zato što kažem da Boxer nije bio plemenit? Pa bio je napasan, izazivač. On bi napao i bijelca a kamoli ne crvenokošca. Ja sam ovaj put, kao i svaki put, na strani pravde. Mogu vam reći da je Žuti Soko prisutan ovdje i može odmah potpisati potrebne dokumente radi preuzimanja nasljedstva.

Dakako, šerifu Hardingu se Indijanac nije morao svidjeti, jer je imao mnogo više loših iskustava s Indijancima pojedinih plemena. Ne, doduše, s Apašima, ali je već odavna prestao razlikovati crvenokošce po plemenima. Bilo je i dobrih, razboritih Indijanaca. Ovdje je stao na stranu Indijanca više stoga što mu se nisu svidjeli ni MacCarren ni njegova četrnaestorica.

– Žuti Sokole, nastavio je šerif, dok ga je MacCarren zapre-

pašteno gledao – ustani i pridi točioniku da potpišeš potrebne papire!

– Čekaj malo! – viknuo je MacCarren. – Crvenokožac je crvenokožac! I što onda?

Prisutni se iznenadiše, a šerif je odmah razabrao da lukavi MacCarren ima nešto u glavi čime bi mogao osporiti potpisivanje dokumenta.

– To što si ti crvene kože ne znači i da si Žuti Sokol. Zar nemam pravo, ljudi?

– Kirk! – javi se sad šerif. – Kako bi ti Indijanac mogao dokazati da se zove tako i tako kad ni mnogi bijelci nemaju dokumente iz kojih bi se vidjelo kako se zovu. Mislim da ovome Apašu moramo i možemo vjerovati jer se tim imenom predstavio u salunu »Tri potkove« i pitao za Aluna Colightlyja, jer nije znao da je nestao ili da je ubijen. Imam li pravo?

– Nemaš, šerife? – bijesno će MacCarren. – Po toj logici bih i ja mogao pronaći nekoga Indijanca i predstaviti ga kao Žutog Sokola, pa preko njega za bocu-dviije viskija doći do nasljedstva. Mislim da je to točno, zar ne?

Šerif Harding je šutio. Bio je zatečen jer su MacCarrenove riječi imale osnova. Kako nije volio MacCarrena, pa ga je čak u sebi smatrao i krivcem za Alunov nestanak, pokušao je osmisliti nešto što bi dalo pravo Indijancu. U salunu su pristaše mladoga rančera bili sve glasniiji, jer su već bili i pod utjecajem plaćenoga viskija. MacCarren se počeo zadovoljno smješcati.

Žuti Sokol je ocijenio da bi se morao javiti da se riješi nespo-

razum i da ne dođe do možebitnog obračuna u slučaju da bi netko htio neovlašteno doći do nasljedstva ne vjerujući Indijancu. Oспорavanje identiteta je i išlo za tim da imanje pripadne MacCarrenu.

– Gospodo, vidim da je došlo do nesporazuma, pa mislim da je to potrebno razjasniti. Ja imam dokaz o svome identitetu, odnosno o činjenici da poznajem gospodina Aluna Colightlyja. – Posegnuo je u džep i izvadio nekoliko puta presavijeni papir. – Na ovom papiru, ljudi, piše moje ime, a napisao ga je vlastoručno moj prijatelj Alun Colightly. Molim šerifa da glasno pročita ovaj papir.

Šerif primi zamrljani papir i rastvori ga. Opet je u salunu nastala tišina. Ljudi su tek prvi put čuli Indijanca kako govori, pa su se čudili njegovu znanju engleskog jezika i njegovoj mirnoći. Nisu bili naučeni da se crvenokožac ovako ponaša. I najmiroljubiviji Indijanac izgledao je za njih krvoločno zbog njihovih usađenih predrasuda.

Apaš je zapazio na licima ljudi što misle o njemu, zapazio je nedoumicu, strah, usađenu odbojnost. Jest, i on se dugo sam borio protiv takvih suprotnosti, pa da nije sreo Aluna, zacijelo ne bi sad mogao govoriti onako kako je govorio i shvaćati bijelce i odbojnost koju su pokazivali ljudi jer je znao da je ona obostrana. Vidio je da se ljudi unatoč njegovu znanju engleskog neće pomiriti s time da on bude nasljednik jednoga bijelca i da može razgovarati s njima na ravnoj nozi.

Šerif je nekoliko trenutaka gledao zamrljani papir, oštećen

po rubovima, a onda počeo čitati:

„Ja, Alun Colightly, nakon jednogodišnjeg velikog prijateljstva i iskustva, a u znak zahvalnosti, želim naglasiti da će moj prijatelj Indijanac, Apaš Žuti Sokol u slučaju moje smrti naslijediti sve moje bogatstvo. On može ovim papirom dokazati svoj identitet, jer je moj potpis poznat i nekim bankama, a bit će poznat i advokatu kad budem potvrđivao svoju oporuku. Indijanac Žuti Sokol omogućio mi je nesebično da se obogatim, a obogatio sam se najvećim dijelom zajedničkim radom s njime. Alun Colightly.“

— Vjerujem da je to dovoljno? — reče Žuti Sokol i počne se probijati prema točioniku do advokata. Ljudi su mu se ugibali kao da je gubav, jer je u njima prevladavao iskonski strah. Apaš se sjetio njihove izreke da je najbolji Indijanac mrtav Indijanac. Nadao se da će se to jedanput ipak riješiti na zadovoljstvo obje strane. Ne zna se tko će prvi početi i tko će to tako prihvatiti, ali njemu je boravak s Alunom mnogo toga usadio u glavu.

Gosti su počeli polako izlaziti jer su vidjeli da je slučaj završen. Znali su da to kod MacCarrena neće samo tako proći, ali su zaključili da se glavni obračun neće sad dogoditi.

— Gdje se moram potpisati?
— zapitao je crvenokožac advokata.

— Ovdje, Žuti Sokole!

— Advokat je prstom pokazao mjesto na dokumentu. Apaš je potpisao, a zatim pružio odvjetniku novčanicu od stotinu dolara za njegov trud. Elliot mu

se zahvalio i pružili su si ruke.

Žuti Sokol se sad okrenu vlasniku saluna.

— Gospodine Tad — rekao je — htio bih počastiti ljude pićem...

— Pa... ovaj... — nećkao se vlasnik Tad jer nije htio ili nije mogao prevladati predrasude. No zasad ga je spasilo od odluke samo to što je crvenokožac odjednom nagoniski osjetio opasnost i munjevito se okrenuo. Vidio je da mu se približavaju nesuđeni nasljednik Colightlyjeva imanja i njegovih četrnaest revolveraša. Crvenokožac se prepao. Prije nekoliko trenutaka većina ljudi izišla je iz saluna, a s njima i šerif i njegovi pomoćnici. Žuti Sokol bi se možda nekako i obranio da nije svoje noževe morao ostaviti kod šerifa.

— Ne boj se, šerif neće znati tko te je probo — naceri se Kirk MacCarren. — Imamo mi djelotvorne metode. Ne može optužiti sve, a pravoga neće naći.

Zaista je izgubljen, tako se barem njemu činilo. A krug oko njega se stiskao i zatvarao, približavala su mu se lica s opakim osmijehom.

Tada se otvore vrata saluna i odjekne pucanj. Ušao je šerif Hiob Harding i opalio metak u zrak.

— Što se to tamo zbiva, momci? — rekao je. Za njim su ušli njegovi zamjenici. — Željni ste krvi? Možda vam se sreća i nasmiješi, ali ne zbog njegove krvi.

Iz skupine razbojnika čulo se nekoliko psovki, a Kirk MacCarren je tiho kroz zube rekao, uz pogled pun mržnje:

— Sastat ćemo se mi još, crve-

ni! Neću ja samo tako ostaviti ono što je moje.

— Sa zadovoljstvom ću osvetiti krv svoga prijatelja Aluna — odvrati crvenokožac, ovaj put mirno jer je opasnost prošla, barem zasad.

Petnaestorica razbojnika izašli su iz saluna, a šerif je prišao Žutom Sokolu.

— Što je bilo, Žuti Sokole?

— Pa, uobičajen razgovor između neprijatelja — nasmiješio se Apaš.

— Otkako si potpisao da nasljeđuješ imovinu Aluna Colightlyja, postao si ravnopravan građanin Socorra, pa podi sa mnom u kancelariju da ti vratim noževe.

— Hvala, šerife, na povjerenju. Ovaj put ste mi spasili i život a ne samo imovinu.

Nisu ni banditi u rančerskoj koži stajali skršenih ruku. Vidjeli su da je crvenokožac izašao iz saluna sa šerifom i njegovim pomoćnicima. Znali su da ide u šerifov ured.

— Normane — rekao je MacCarren jednom od svojih kauboj. — Uzmi pušku pa mi skini s vrata toga crvenokošca.

— Sa zadovoljstvom, šefe — odvrati mladi kauboj. — Nadam se da ćete mu vi osobno iskopati grob.

— Sa zadovoljstvom — odvrati MacCarren i svi su se nasmijali.

Mladi je kauboj uzeo vinčesterku i pošao pokrajnim ulicama da se nađe nasuprot šerifovom uredu. Ondje se popeo na ravni krov jednokatnice, nadajući se da ga nitko nije vidio. Ogledao se čim se uspeo na krov i uvidio da je mjesto povoljno ne samo za zasjedu već

i za bijeg, jer je uličica koja je dijelila kuću od susjedne bila široka samo dva metra pa ima izgleda da preskoči s krova na krov i da nestane poslije ubojstva. Osim toga, bilo je vrijeme ručka pa su ulice Socorra bile prilično prazne.

Uskoro su se vrata ureda otvorila i izašao je šerif pa za njim i Indijanac. Šerif se malo pomakao i zapazio bljesak metala. Munjevito je pomislio da to nije namijenjeno njemu već Indijancu, pa ga je naglo gurnuo. I upravo toga trenutka je odjeknuo pucanj, pa za njim drugi.

Prvi je bio iz puške razbojnika na krovu, čiji je metak promašio, a drugi iz šerifova revolvra, koji nije promašio. Žuti Sokol je iznenađen gledao. Nije znao zašto ga je šerif gurnuo, no, tada je začuo dva pucnja i bilo mu je sve jasno. Bandit je pao s krova, pa su mu prolaznici počeli prilaziti.

— Hvala, šerife, i treći put.

— Treći?

— Prvi put kad ste imali povjerenja u mene, drugi put u salunu, i sad...

— Čini mi se, mladiću, da ćeš se morati strahovito čuvati, jer neće biti mene neprestano uz tebe. Nekoga strašno žulja tvoj imetak. Uostalom, ti i znaš koga. Evo, pogledaj, Norman iz MacCarrenove družine.

— Čini mi se da će moje nevolje prestati tek kad sredim ostalu trinaesticu, a to ne bih želio ako mogu izbjeći. Inače, i u mojim žilama ima osvetničke krvi. I ja sam kao i ostali ljudi... osjetljiv na neke postupke.

Šerif je šutio. Znao je što muči Indijanca. I on sam se borio s

tim problemima, a Apaš neće imati protiv sebe samo četrnaest bandita već i dio građana.

Tada je stigao pred ured MacCarren s trinaestoricom svojih ljudi i počeo se »čuditi«
zbog prizora.

— Što se to dogodilo, šerife?

— Hm, MacCarrene, naredbodavac pita što se dogodilo! Dobro ti znaš što se dogodilo! Pokupi toga svog čovjeka i gubi se!

— Pa nisam ja kriv, šerife, što Norman mrzi crvenokošce. Oni su mu ubili roditelje.

— Svejedno, nosi se odavde! Imaš na ranču dovoljno prostora da zaposliš svoje vukove, a ne da siju smrt po gradu. Jedna strana mora prestati, inače će još mnogi ostati bez roditelja ili brata ili ne znam koga!

Čuli su to i neki građani što su stigli iz znatiželje na mjesto pogibije bandita ili su slušali sve s prozora.

Apaš je pošao u svoj hotel ovaj put opreznije. Htio se odmoriti, a večeras otići u salun i ondje proslaviti dobivanje nasljedstva. Dakako, i to će ovisiti o tome kako bude prihvaćen. Znao je da će ljudi piti rado na tuđi račun, ali hoće li to htjeti na račun Indijanca, koji je u njihovim mislima uzrok mnogih nevolja koje bijelci imaju na svojim posjedima ili izvan njih. Barijera postoji. Hoće li je moći prevladati? Tko će je prvi preskočiti i s koliko sreće? Ne, sad kad je stekao nasljedstvo, ne može odustati. Mora pokušati bilo kako da se uklopi u ovu sredinu, nastojati da ga ljudi prime kao svoga, kao ravnopravnoga građanina.

Stigao je do svoga hotela zaokupljen tim više mračnim nego svijetlim mislima. Ušao je u trijem.

Čim je kročio u malo predvorje hotela, zastao je, jer je ugledao za njega nesvakidašnju ljepotu: prelijepu plavokosu djevojku. Prvi put u svom životu vidio je djevojku plave kose, pa je bio osupnut. Učinila mu se lijepom poput boginje. Osjetio je kako mu srce uzbuđeno lupa, obrazi se žare. Prvi put nakon četiri godine, otkako više nije bio sa svojom vršnjakinjom Indijankom Mjesečevom Srenom, osjetio je požudu i želju za drugom djevojkom. Pitao se kako može tako nešto osjećati prema bijelkinji, ali ubrzo shvati da je potpuno prirodna stvar zaljubiti se u takvu ljepoticu. I zaista je imao pravo, jer bi i svaki drugi muškarac isto osjećao. Ta djevojka je upravo svojom ljepotom blještala kao munja u olujnoj noći. Bila je srednje visine, ali prekrasno građena, što se nije moglo sakriti premda je bila odjevena u dugu, bijelu haljinu. Čvrste, pune grudi napinjale su joj haljinu, a struk joj je bio uzbudljivo vitak i bokovi skladni. Vjerojatno joj ni noge nisu u ljepoti i skladnosti zaostale iako se nisu mogle vidjeti pod širokom haljinom. Slap plave kose boje meda uokvirio je lijepo lice, a na njemu su se poput dragulja isticala dva krupna, svijetloplava oka, te skladan nosić i poput krvi crvene, čulne usne, iza kojih su se iskrili biserni zubi.

Toliko ga je zanimala svojom ljepotom da je tak sad zapazio da nije sama, već da se nalazi u društvu poprilično zgodnog,

smeđokosog mladića, kojeg je držala pod ruku. Odmah je osjetio ljubomoru. Mladi skladni par nalazio mu se djelomično okrenut leđima, a stajali su kraj prijemnog pulta. Očito su mještani, jer nemaju uza sebe nikakve prtljage, pa vjerojatno nekoga čekaju, pomisli crvenokožac.

Sekundu poslije pretpostavka Žutog Sokola se potvrdi, jer se kraj prijemnog pulta otvore vrata i na njima se ukaže crvenokosa djevojka, koju Indijanac prepozna, jer ju je upoznao jutros kad mu je u sobu donijela doručak. Ta simpatična djevojka, vedra duha zvala se Rhetta Kosow, a bila je kći vlasnika hotela.

— Oh, Leska, ti si — obraduje se crvenokosa djevojka kad je spazila svoju prijateljicu. — Kojim dobrom dolaziš? — Plavokosa je djevojka htjela otvoriti usta i odgovoriti, ali je Rhetta nastavila veselo: — Da me nisi možda došla zamoliti da ti budem vjenčana kuma?

Mladi je par prasnuo u smijeh. Mladić koji je bio s Leskom prvi se snašao:

— Eh, Rhetta, koliko je molim da to učinimo, ali na žalost, ona neprekidno nalazi neku izliku. Mogu se samo nadati da ću je jednoga dana pobijediti svojom upornošću.

Mladić je to rekao šaljivo, ali se u glasu razabiralo koliko je nezadovoljan, pa i ljutit.

— Ne obraćaj pažnju na Halovo zavijanje, Rhetta — primijeti Leska. Svi se muškarci podjednako ponašaju kad dobiju jedan poljubac. — Sad se i crvenokosa djevojka nasmijala. Na Halovu se licu moglo zapaziti

da nije oduševljen tom primjedbom. A plavuša nastavi: — Došla sam da te pozovem na čaj i na partiju razgovora, bolje rečeno lokalnog ogovaranja.

— Prihvaćem, Leska — odvrati djevojka za pultom.

Sad se približi i Indijanac, pa se obrati kćeri vlasnika hotela:

— Gospođice Kosow, molim vas ključ moje sobe.

— Odmah, Žuti Sokole — odgovori djevojka i pride ploči gdje su visili ključevi.

Tada se oglasi izazovni glas Hala Garfunkela:

— Nisam znao, Rhetta, da je tvoj otac spao na to da iznajmljuje sobe crvenokošcima.

— Ali, Hale, zašto to ne bi učinio? — To mu je posao. Osim toga, Žuti Soko se ponaša dolično, poput svakog bijelca. — Rhetta Kosow je govorila žustro i pomalo ljutito.

— Možda je to zaista posao tvoga oca, ali ja ću mu platiti dvostruko ako izbaci tog Indijanca. Njemu je mjesto u rezervatu ili čak pod zemljom.

Sad je očima strijeljao mladog Apaša, koi je mirno stajao i promatrao. Htio je izbjeći sukob s bijelcem na javnom mjestu.

— Hale, nemoj tako govoriti! Nije pošteno! — javi se sad i plavuša koja je bila s njime u društvu.

— Oho, da nisi i ti na njegovoj strani? — gnjevno i iznenađeno će Hal.

— A zašto ne bih bila kad je i on čovjek? — Leska se nije predavala.

— On je sam o crvenokožac! — ustrajno je tvrdio Hal. — Znaš i sama kakvi su, možda ne iz iskustva ali iz pričanja.

Žuti Soko je sve to dosad mirno slušao, iako je u njemu kipjelo. Sad nije više izdržao. Prišao je korak bliže.

— Mladiću — rekao je suzdržano — ja sam doista u ovom gradu u podređenom položaju, pa se ne mogu obračunati s tobom, ali mogu ti barem reći što mislim: znaš, moja je koža doduše crvena, ali je tvoja duša crna. Nijedan čovjek ne bi smio tako govoriti o pripadniku druge rase.

— Gle, ovaj je i drzak! — ljutito vikne Hal. Sad se već nekoliko ljudi okrenulo i počelo promatrati što se događa. Hala je zapekla sujeta, pa je izvukao revolver i uperio ga u Indijančev trbuh. — Trebalo bi da ti crijeva napunim olovom!

— Hale, ti nisi pri sebi! Ništa ti nije učinio, samo je odgovorio na tvoj izazov! Ako mu učiniš nešto nažao, svjedočit ću protiv tebe, da znaš! Vjerojatno će i Rhettha svjedočiti protiv tebe. I da znaš: kako god završilo ovo, među nama je svršeno. Morala sam to i prije učiniti, jer sve više uviđam da se iza tvoga lijepog lica skriva zao čovjek. Zavaravala sam se misleći da ćeš se promijeniti. Kako te je ovaj Indijanac dobro prozreo.

Hal Garfunkel je neko vrijeme stajao poput kipa, pod dojmom onoga što je čuo od djevojke. Čini se da je razmišljao i da je uvidio kuda bi ga odvelo da je pucao, pa se okrenuo.

— K vragu sve troje! — viknuo je i spremio revolver u koricu. Uputio se prema izlazu, ali se na pragu okrenuo i pogledao Apaša ubitačnim pogledom. — Mi ćemo se još sresti, i ne vjeru-

jem da ćeš onda imati takvu sreću!

Žuti Soko opet nije odgovorio, da ne bi nadolijevao ulje na vatru mržnje. Kad je vidio da je Hal izišao iz hotela, okrenuo se djevojkama:

— Hvala vam što ste stale na moju stranu. Za jednoga Indijanca tako nešto mnogo znači.

— To bismo učinile za bilo kojeg čovjeka — odgovorila je Leska. — Boja kože nije važna.

— Hvala, ali time moja svađa s bijelcem Halom ne prestaje, jer ste i same čule što je rekao.

— Koliko ga poznajem, u stanju je zbilja da se osveti — primijetila je plavokosa Leska.

Na te riječi i crvenokosa Rhettha se namrštila, kao da se zabrinula.

— Oprostite što ste zbog mene na neki način ostali bez ovog momka... — počne se ispričavati Žuti Soko, ali Leska odmahne rukom nervozno.

— Ne brinite. Čak mislim da ste mi učinili uslugu.

Djevojka ga je gledala u oči i Indijanac je morao oboriti glavu. Osjetio je kako ga ova djevojka privlači, a nije si smio dopustiti očajukanje s bijelkinjom a kamoli nešto više.

— Čuli ste kako se zovem, gospodice, ja sam Žuti Soko. Da li bih ja smio saznati vaše ime? — zbunjeno je zapitao.

— Kako da ne. Ja sam Leska Mifflin, jedina kći mjesnoga pastora i udovca Abrahama Mifflina.

— Drago mi je, gospodice. Malo prije sam na temelju oporuke Aluna Colightyja postao njegov nasljednik. On mi je bio prijatelj. On me naučio mnogim stvarima u životu i o bijelcima.

Ostat ću u Soccoru, odnosno na pokojnikovu ranču »M«. Bit će mi osobito zadovoljstvo ako jednoga dana... kad budete onuda prolazili...

— Sa zadovoljstvom... — odvrati plavuša, a Indijanac se nakloni, kako je bio naučio od svoga prijatelja. Zatim se uputi prema svojoj sobi, pošto je od Rhette uzeo ključ.

U sobi je Apaš odmah legao na krevet. Pokušao se obuzdati, pokušao je da ne razmišlja o susretu i o lijepoj djevojci, koja mu je možda čak i spasila život. Pokušavao je, pokušavao samo... Neda se to izbaciti iz glave samo tako.

U posljednja dva dana živio je uzbudljivo. Bilo je opasno. U bijelcima žive predrasude kao i u Indijancima, mislio je, a on nije u stanju da to popravi ili čak izmijeni. To će ostati još mnogo godina, tko zna kako dugo. Nije znao hoće li biti dovoljno da samo jedna strana pruži ruku. Misli mu opet pođu k lijepoj plavuši, osamnaestogodišnjoj Leski Mifflin. Bilo bi lijepo kad bi se njihovo poznanstvo produbilo, kad ne bi bilo prepreka za to u običajima i tradiciji, u usađenom neprijateljstvu ili barem odbojnosti bijelaca prema Indijancima.

Ne, ne! Na vezu s djevojkom nije mogao ni pomišljati. Ipak je dobro biti optimist, ne očajavati. Ako je mogao postići sve ovo što je dosad postigao, steći neku, barem neznatnu naklonost bijelaca, ako je uspio postati nasljednik velikog imanja bijelca, zašto ne bi imao izgleda i s bijelom djevojkom. Možda ne odmah, možda će biti potrebno dugo razbijati oklop koji su bi-

jelci namjestili preko svojih uvjerenja, možda će mnogo vremena proteći dok se ne razbiju predrasude, pa ponekad čak i otvorena mržnja.

Bio je umoran od svih današnjih događaja i zaspao je boreći se s tim mislima, zabrinut za svoju budućnost.

IV

Okrijepljen snom, Žuti Soko se zaputio u salun »Sunce Novog Meksika«. Želio je ondje na neki način proslaviti što je postao nasljednik. Nadao se da će mu se pridružiti i stanovnici Soccorra. Ključ svoje sobe je predao Rhetti Kossow i izišao u noć.

Predao se mislima: kako li će stanovnici primiti čašćenje pićem? Hoće li to značiti dobrodošlicu za svagda? Ili su to samo ljudi koji su pripravnici na sve za čašicu-dvije?

Zakoračio je na nogostup i odmah stao. Trgnuo se iznenađen kad je spazio da pred njim stoji onaj momak Hal, bivši momak Leske Mifflin. Opako se smijuljio, zadovoljan što je tako brzo došao čas kad će mu se osvetiti. Apaš se ogledao i opazio da Hal Garfunkel nije sam već da su s njim još dvojica muškaraca naoružana revolverima. Znao je da bi se mogao vratiti u hotel i izbjeći sukob, ali je znao i da time sukob nije riješen. Mladi, obijesni i osvetoljubivi Hal Garfunkel čekao bi ga i našao kad-tad.

Nije to plašilo Žutog Sokola. Pogotovo ga ne bi plašilo da je mladić bio sam. Pokušao bi ga nadmudriti ili onesposobiti a da mu ne nanese težu ozljedu, a pogotovo ga ne bi ubio. Ali

ovako je imao dojam da se može spasiti samo ako nekoga od njih ubije, a to nije želio iz više razumljivih razloga. Tek je stekao neko poštovanje i naklonost nekih ovdje. Nigdje nije bilo nijednoga stanovnika Socorra, koji bi eventualno potvrdio da je bio prisiljen da se brani. Osjetio je kako se počeo znojiti.

— Ha, crvenokožni, jesam li te upecao? Nisi se nadao da će to biti tako brzo. Ja sve radim brzo i do kraja — smijuljio se zlobno i samouvjereno mladi Hal, a i ostala dvojica su ga podrugljivo promatrala, čekajući znak svoga vođe. — Uvreda se ne zaboravlja tako lako, niti od bijelca, a kamoli od smrdljivog Indijanca! Pravedno bi bilo da te ubijemo, ali ćemo te malo propustiti kroz šake, da se naučiš pameti i da zaključiš gdje ti je mjesto! Možda ti pri tome i koža poprimi drukčiju boju.

Sad su se sva trojica stala opasno približavati. Sad je Žuti Soko znao da ga ne kane ubiti, ali nije mogao dopustiti da ga izmrcvare udarcima. Imao je nož-bowie i dva bodeža, morat će se braniti.

— Hej, stanite! — čuo je glas. Odmah ga je prepoznao. Bio je to odlučni glas šerifa Hioba Hardinga, koji se toga trenutka stvorio iza Indijanca s revolverom u ruci. Kraj njega je ustrašena stajala Rhetta Kosow i njezin debeli otac.

— Ne miješajte se u ovo, šerite! — bijesno će Garfunkel.

— Nego u što bih se po tvome morao miješati? Valjda je moje da držim red ovdje! Osim toga, ti nemaš ni prava ni razloga da dijeliš pravdu sām. Rhetta Kosow mi je ispričala što se dogo-

dilo poslije podne. Uspjela me i sad obavijestiti što mi spremaš.

Mladi je Hal Garfunkel strijeljao šerifa svojim zelenim očima. I ovo je za njega bila uvreda. Druga dvojica su gledala i čekala što će reći njihov vođa. A on se sad svadljivo obrecne na šerifa:

— Mojem se ocu, šerife, neće svidjeti što ste mi se suprotstavili. Bolje bi bilo da promislite. To za vas znači da sljedeće godine niste više šerif.

— Znam da je tvoj otac najbogatiji rančer u ovom kraju, ali ne vjerujem da je nečastan... da ne kažem kao ti! Ako jest takav kao ti, onda mi i nije stalo da nosim ovu zvijezdu. Ali ti ponavljam, vjerujem da je pošten i da zna misliti, da neće pomoću svoje moći učiniti nešto nečasno.

Hal je stisnuo usta, potvrdivši na neki način da je to istina, a šerif je nastavio nastojeći da mladića otriježni:

— Mislim da smo se razumjeli, Hale. Nemoj se slučajno predomisliti i ozlijediti Žutog Sokola. Ja ga branim načelno. Ovdje sam predstavnik zakona. Čak i ne moram voljeti crvenokošce. To nema s tim veze. Dužan sam braniti svakoga tko je pošten i brinuti se da nepošteni dođu pred pravedan sud. Bude li negdje ranjen ili ubijen ovaj Indijanac, najprije ću tebe osumnjičiti i nastojati da ti prišijem sve potrebne dokaze.

— Znači, unaprijed sam osuđen? Krasna stvar!

— Upozoravam te samo! Na tebi je da se zamisliš, a ne bude li išlo, mogao bi se hladiti u ćeliji i zbog današnjeg pokušaja.

Najprije su upozorenje ozbilj-

no shvatila dvojica koji su bili u društvu mladoga Hala Garfunkela. Oni su se okrenuli i udaljili. Zaista nisu imali ništa s tim Indijancem. Bili su samo nahuškani. Za njima se preko volje i s iskrom osvete i ubilačke želje udaljio i Hal. Činilo se da mu je nanesena još jedna uvreda.

U Indijancu je popustila napetost, ali je smatrao da su ova trojica malo prebrzo odustala da bi to mogao shvatiti kao da su prešla preko svega.

— Hvala vam opet, šerife. Čini se da se vaša dužnost svodi ovih dana na to da mene štite.

— Ne moraš zahvaljivati, premda slutim da to neće biti posljednji put što priskačem u pomoć. Ne znam što da ti savjetujem. Znam da ne misliš loše. To će još dugo potrajati. Svakog dana stekneš nekog novog neprijatelja, a i stari te čekaju.

Blijedo se nasmiješio. Žutom Sokolu se činilo da na šerifovu licu vidi gorčinu. Okrenuo se zatim djevojci koja je još stajala nedaleko od njega.

— Hvala i vama, gospodice Rhetta. Spasili ste život, ne samo meni nego možda još kome drugom.

Okrenuo se i uputio prema salunu. Najprije je htio odustati, ali je sretno rješenje zloslutne situacije prevagnulo. Pitao se što bi rekli njegovi suplemenici da vide kako je riješio nekoliko teških pitanja u svoju korist.

Da li je to iskreni odnos stanovnika gradića? Nije li to možda samo zato što je on postao veliki nasljednik? Što neki u tome vide dobru priliku da se na njegov račun napiju. Ipak je njemu bilo važno da je sve to

ostvario miroljubivim putem. Tko zna, možda bi njegovo pleme gundalo i unatoč tome, okrenuvši poslovicu bijelaca na svoj način: »Najbolji je bijelac mrtav bijelac«.

On će ostati miroljubiv, ostat će prijatelj bijelaca kao što bi ostao prijatelj ljudi žute ili crne rase. Čovjek ostaje čovjek, ako je čovjek. Unatoč početnom uspjehu mora ostati oprezan i dosljedan. Uvijek će se naći neki razočarani bijelac kojemu su Indijanci nanijeli neko zlo. Našao bi se, dakako, i obrnut slučaj, ali neće Žuti Soko sad misliti na to, jer bi morao sve ostaviti.

Ipak mora pripaziti na suvlasnika svoga ranča »M« Kirka MacCarrena i njegovu opasnu trinaesticu. Pohlepa obično zaslijepi čovjeka. A MacCarren i njegovi revolveraši su očito pohlepni. Od njih mu prijeti zaista smrtna opasnost. Valja se čuvati, valja im se suprotstaviti, ne uzmaknuti, a ujedno pokušati dokazati da su oni, ubili njegova prijatelja Aluna Colightlyja. I, dakako, neće se osvećivati za smrt prijatelja sam, već će ih predati šerifu.

Ne, život i budućnost nisu se pokazivali u osobito svijetlim tonovima. Jedan lik mu je lebdio pred očima: lik svijetlokose djevojke, koja je već malo-pomalo potiskivala lik ljubljene Indijanke Mjesečeve Srne. Sad je morao sabrano razmišljati. To nisu bezazlene stvari. Život traži od njega prilagođavanje novim okolnostima.

U glavnoj je ulici bilo živo. Sjetio se da je subota, sjetio se da bijelci jedva čekaju tu subotu da ponekad uludo potroše te-

ško stečeni novac u nekom salunu ili s nekom plaćenom ženom. Teško će to Indijanac shvatiti.

Izdaleka je čuo glazbu u salunu. Uskoro će biti među tim ljudima, platiti piće svima, nadajući se da će im se tako približiti više nego dosad.

Pred salunom ga je nekoliko ljudi i pozdravilo. To mu je bilo osobito drago, premda su to mogli biti mjesni pijanice, koji će svakoga pozdraviti za čašicu viskija.

Buka u salunu bila je gotovo nesnosna. Progurao se da dođe do tezge kroz tijela što su vonjala na znoj u prostoriji punoj mirisa alkohola.

— Gospodine Ted, molim jedno pivo, i evo 500 dolara da počastim sve prisutne goste pićem...

Odmah je dobio pivo. Točitelj mu se osmjehnuo.

— Znao sam da ćeš ih počastiti, pa sam već počeo točiti na tvoj račun, Žuti Sokole. Jesi li zadovoljan?

Apaš kimne, a onda ga prožme neki neugodan osjećaj da ga netko promatra s neprijateljskim namjerama. Polako se kao slučajno okrenuo. Probadali su ga pogledi Kirka MacCarrena i njegovih kauboja, pogledi u kojima nije bilo ničeg dobrog. Preplašio se, ali ne zbog prisutnosti tih neprijateljski nastrojenih ljudi već zbog neugodne činjenice da ga u ovoj gužvi netko može posve neprimjetno ubosti nožem, a da se nikad ne dozna tko je to učinio.

Opet je točitelj Ted stao kraj njega.

— Znaš, možda neće dostajati onih 500 dolara za sve...

— Mora biti dosta — odlučno odvratila Apaš i pogleda čvrsto Teda. Točitelj odmah okrene glavu i pođe da posluži drugoga gosta. Osjetio je da ne može i ne smije prevariti ovog Indijanca.

Žuti Soko naslonio se na tezgu. U jednoj je ruci držao vrč piva, drugu je nehajno držao blizu drška revolvera koji je uzeo od Linneharda Monka. Ove će večeri, odlučio je, ispiti samo ovaj jedan vrč piva, da ga ne smuti alkohol, ukoliko bi došlo do sukoba u kojem mora brzo misliti i djelovati. Neprijatelj ne spava, čak ga gleda s mržnjom i čeka priliku.

— Kako ide, Žuti Sokole? — iz razmišljanja ga trgne šerifov glas.

Apaš je prekorio sam sebe što nije bio oprezan kad ga je šerif mogao iznenaditi. Tako ga je mogao i netko drugi.

Nasmiješio se predstavniku zakona.

— Hvala, šerife, ide zasad, iako već naslućujem nevolje. Neki me ovdje gledaju prijekim okom.

— Vjerujem. Zato sam ti i prišao. — Šerif je prihvatio čašicu viskija koju mu je natio Ted i okrenuo se Žutom Sokolu. — Kad se namjeravaš nastaniti na ranču?

— Pa, još bih noćas prespavao u hotelu, a sutra bih otišao na ranč »M« — odvratila Indijanac. — Što je s vašim pomoćnicima?

— Dao sam im slobodan dan. Znam da je subota, ali moraju obaviti neke privatne poslove. Nadam se da ću sam uspjeti izići na kraj s današnjim izgrednicima. Idem u patrolu a ti pri-

pazi kako sipaš olovo ako te napadnu MacCarren i njegovi.

Žuti Soko nije uspio odgovoriti jer je šerif već izišao. Sve mu se više svidao ovaj predstavnik zakona. Odlučio je da ne iznevjeri njegovo povjerenje. Ogledao se po salunu ne bi li spazio nekog poznatog s kim bi podijelio svoje zadovoljstvo što je našao mjesto pod suncem. Tada je zapazio onoga pijanicu Piersa Waddella, koji mu je priskočio u pomoć. Piers je sjedio za stolom s nekoliko mještana. Pijanac je nešto poluglasno mrmljao sebi u bradu i povremeno povlačio gutljaje iz boce. Apaš odluči da mu priđe premda nije vjerovao da može osobito suvislo razgovarati s polupijanim čovjekom. Dvojica kod pijančeva stola ustala su i izišla iz saluna zagrljeni, pokušavajući zapjevati nešto što bi u trijeznom stanju moglo biti pjesma. Indijanac iskoristi priliku i sjedne za stol kraj Piersa.

— Kako ste, gospodine Weddell?

Piers ga najprije pogleda mutnim očima, pa kad ga je prepoznao, počne govoriti, zaplećući jezikom:

— Još... još nekako suho, ali ću se valjda dobro ovlažiti danas... zahvaljujući... vašoj širokogrudnosti... gospodine Indijanče.

— Sutra se kanim nastaniti na ranču »M«, gospodine Weddell... — Piers ga pogleda upitno ne shvaćajući. — pa sam mislio... s obzirom na to da ste i vi nekoć bili rančer, mogli biste mi pomoći da ga vidim i nešto naučim.

— Meni nije potrebno... ovaj... ničije sažaljenje ni po-

moć! — gnjevno mu odgovori Piers, pa opet nagne iz boce.

— Nemojte tako, nemate pravo. Meni je potrebna pomoć a ne vama! — odgovori strpljivo Apaš. Pijanac ga je sad pogledao malo pažljivije. — Jasno mi je da vama nitko ne može pomoći ako vi to ne želite. Ali meni je potrebna vaša pomoć. Ne mogu imati povjerenja u suvlasnika Kirka MacCarrena.

Žuti je Soko upitno gledao Piersa.

Dok su oni razgovarali, ni MacCarren i njegovi ljudi nisu gubili vrijeme. I oni su se dogovarali kako da smaknu crvenokošca a da to ne bude opasno za njih. Dok su razgovarali, u salun uđe mjesni kovač Drew Osgood, gomila čeličnih mišića kojemu je dovoljno samo malo stati na žulj ako nije dobre volje i on se pretvara u kostolomca.

Kirk tada pogleda dvadeset petogodišnjeg golemog mjesnog kovača.

— Momci, možda bismo glavnu ulogu mogli dodijeliti našem kovaču da nas uz pomoć brda svojih mišića zauvijek oslobodi napasti onoga crvenokošca — predloži Kirk.

Kirk se primaknuo svojim momcima i šapnuo im kako zamišlja ono što se mora dogoditi. Žuti Soko mora upasti u klopku.

Jedan od Kirkovih kaubojja priđe kovaču Osgoodu, koji je upravo za tezgom pijuckao viski.

— Zdravo, Drew — pozdravi kovača. — Mogu li ti praviti društvo?

— Zašto ne, Frank — složi se kovač, pa i Frank naruči viski.

— Ovaj je crvenokožac veli-

kodušan kad nas časti – uvlačio je Frank kovača u igru.

– Možda, ali u njega imam povjerenja kao u bijesnoga psa – odvrati kovač Drew.

– A još bi ti se manje svidao kad bi znao ono što ja znam – spomene Frank gorostasu, koji ga upitno pogleda pa odvrati:

– O crvenokošcima mi ne možeš reći ništa što ja ne bih već znao. Zato ih i ne mogu smisliti.

– Da, kad bi bila riječ samo o crvenokošcima, ali, Drew, riječ je o tvojoj djevojci.

– Što?! – iznenađeno će Drew pa palcem i kažiprstom zdrobi čašicu u kojoj je bio viski. – Trudy? Ne razumijem.

– Čuo sam to u povjerenju, ali moram ti reći. Taj je crvenokožac izjavio da bi najradnije s tvojom Trudy u krevet...

– Lažeš! – vikne kovač i zgrabi svojim šaketinama Franka za revere kaputa.

– Želio bih da lažem, Drew... Osgood se okrene od tezge.

– Očerupat ću sve perje s toga Žutog Sokola!

Gorostas Drew je zasukao rukave i počeo se gurati prema Indijancu, koji je još sjedio s Waddellom za stolom. Frank je značajno pogledao Kirka, koji je bio zadovoljan. Ako se sad ne riješe crvenokošca, morat će se iseliti s ranča. Bio je pun kockarskih dugova, trebalo se doći ranča, kako bi isplatio dugove.

Kovač se mračna lica dogurao do stola gdje je sjedio Apaš.

– Platit ćeš ti za tu uvredu, crveni gade! – viknuo je Drew i zgrabio Indijanca za ovratnik i podigao ga. Apaš je iznenađen pogledao gorostasa. Nije ga po-

znavao, ali je po izrazu u njegovim očima zaključio da je u velikoj opasnosti. Znao je i da ne pripada MacCarrenovoj bandi, pa se i stoga pitao što se događa. Promotrivši u sekundi golemo tijelo napadača, znao je da s njime može izvući samo kraći kraj.

Dok je grozničavo razmišljao, kovač ga je udario i Apaš je odletio tri metra daleko, udarivši o stol. Kovaču je u ruci ostao dio Indijančeve košulje. Žutom Sokolu činilo se da ga je udario mustang. Pred očima mu se iskriilo i maglilo. Kad je stao na noge, ljuljao se poput pijanca, kao da su mu noge od tijesta.

Spazio je da ljudeskara juri pognute glave prema njegovu trbuhu, ali nije imao snage da se makne, pa ga je i taj udarac pogodio i odbacio na zid saluna, koji se od udarca zatresao. Žutom Sokolu se smučilo, ali se pokušao poput puža ispuzati uza zid.

Kao kroz maglu vidio je da je gomila gostiju razdragana takvim ishodom borbe. Postalo mu je jasno da smatraju da to dolikuje Indijancu, iako ih je počastio, jer je baš on, a ne netko od bijelaca, postao nasljednikom Colightlyjeva imetka.

Ponovo je Drew prešao u bjesomučan napad. Apaš je znao da ga može zaustaviti samo oružjem, ali je znao da si to u ovoj prilici ne može priuštiti, jer je ovo mjesto gdje bijelci odlučuju a ne crvenokošci. Preostaju mu šake, a pri tome nema nikakva izgleda. Osim toga, bio je iscrpljen od snažnih udaraca, a i sad mu prijeti jedan. Drew ga je uhvatio za prsa i pri tome mu strgao s vrata ogrlicu. Pijanac

Piers vidio je kako je Apašu istrgnut zlatni grumen kao privjesak i kako je pao na pod. Bio je pretrom da bi ustao i uzeo ga, iako su mu oči zasvjetlucale. Ali to je vidio i Bruce, MacCarrenov revolveraš, pa je kao slučajno prišao i stao čizmom na grumenčić i ogrlicu. Zatim ih je podigao s poda i stavio u džep pa prišao svom gazdi. Dotle je gorostasni kovač Drew nastavio svoj posao razbijanja. Činilo se Indijancu da je naletio na stijenu. Poletio je prema staklu saluna. Imao je dojam da ga ova stijena od čovjeka zbog nekog razloga želi ubiti a ne samo premlatiti.

Znači da neće imati priliku da uživa u nasljedstvu Aluna Colightlyja ni dokazati svojim suplemenicima da boja kože ne igra tako veliku ulogu kad postoji dobra volja.

Tada ga zahvati novi udarac i Apaš izleti kroz veliki prozor saluna. U salunu je orilo od oduševljenja. Subota i ovakva predstava! To su samo čekali umorni radnici i kauboји s obližnjih rančeva.

Kovač Drew je iskočio kroz razbijeni prozor da završi borbu i da dokrajči protivnika, koji i nije bio protivnik, jer od njega nije dobio nijedan udarac. Dohvatio je Indijanca za kosu, ali je u taj čas iza njega odjeknuo snažan i oštar glas:

— Stani, Osgoode! Opet je na vrijeme stigao šerif Harding. Svi su se okrenuli. Šerif je trčao prema salunu. Gledaoci su namjestili razočarani izraz na licu. A tako je dobro počelo!

Šerif je glasno rekao Žutom Sokolu da ide u patrolu, ali je stajao na nogostupu sučelice

salunu, jer je pretpostavljao da bi Indijancu mogla zaprijetiti nevolja. Htio je, osim toga, raskrinkati MacCarrena, jer je pretpostavljao da će on i njegovi napasti Žutog Sokola. I sad je stajao pred zadihanim i iznenađenim kovačem i onesviještenim Indijancem držeći u ruci sačmaricu.

— Dakle, Drew, hoćeš li mi reći što se dogodilo? — zapita šerif mjesnoga siledžiju koji je nerado ispustio Indijanca.

— Uvrijedio je moju djevojku Trudy — odgovori kovač.

— Javno? — zapita predstavnik zakona sumnjičavo.

— Nije javno... — mišićavi se div kolebao. — To mi je rekao Fran Moreno. Njemu je to ovaj crvenokožac rekao u povjerenju.

— A tako, dakle! — Hiob će značajno. Bilo mu je drago da tučnjavu ili uvrede nije započeo Indijanac, jer onda bi otpala njegova zaštita. — Ti si, dakle, bez oklijevanja povjerovao Franku? Pa gdje ti živiš? Zar nisu čuo da Indijanac nikad ne bi Franku povjerio nijednu riječ jer se ne trpe otkako je njegovom gazdi izmaklo nasljedstvo Aluna Colightlyja. Morao si to znati. Svi to znaju. Nikad oni nisu razgovarali. Pokušaj se već jedanput služiti mozgom a ne šakama! Uostalom, pitatu ću Morana.

— Žao mi je, šerife, ali nećeš ga moći pitati — javi se Kirk MacCarren zlobno se smiješeći.

— Bio je pijan i sad je već na putu za ranč da se naspava.

Šerif Hiob Harding ga je oštro i sumnjičavo pogledao.

— Da? Imam ja vremena kad tražim istinu. Ja sam strpljiv, a

i ne vjerujem svakome. Priupit ću ja i Morena i Žutog Sokola sutra. Doznat ću ja istinu. Mogao bi Moreno provesti mjesec dana u mojem zatvoru zbog klevete. Pa čak ako malo bolje promislim, s obzirom na neke okolnosti, mogao bi odgovarati i za pokušaj ubojstva ili za podstrekanje... imam ja materijala za njega... Hajde, ljudi, veselite se i dalje, ali dvojica od vas neka ponesu Apaša liječniku, pa zatim u njegovu hotelsku sobu.

Harding nije izišao iz saluna dok nije sve učinjeno kako je naredio.

* * *

Kirk MacCarren je ispočetka, nakon šerifova odlaska bio mrk, ali se odjedanput razvedrio. Sjedio je za stolom sa svojim kaubojima. Pili su viski.

— Znam da ste razočarani, ali sad znam da još nije sve izgubljeno. — Osmjehnuo se, a na njegov osmijeh i kauboji su se nasmiješili. — Pravo je imao šerif kad je rekao da se Drew zna služiti šakama ali ne mozgom. Opet ćemo mi iskoristiti tupavoga Drewa za svoju svrhu.

Sad im je ukratko ispričao što je planirao da bi se riješio Apaša a da krivnja ne padne na njega. Spomenuo je opaku ideju s privjeskom. Zatim je poslao svoga kauboj k tezgi gdje je ljutiti razočarani Drew pio da se ohladi.

— No, Drew, ne moraš očajavati, pa i samome ti je jasno da si pobijedio ušljivog Indijanca — počne suosjećajno kauboj.

— Znam, Travis, ali nisam potpuno zadovoljan. Onaj šerif me spriječio u posljednjem užitku. — gnjevno će kovač.

— Smiri se prijatelju. Uskoro će ti se pružiti prilika da toga Indijanca udesiš potpuno. — Nešto mu je prišapnuo na uho, a zatim opet glasno rekao: — Došao sam ti reći da imaš hitan posao u kovačnici.

— Ne zanima me posao! — neraspoloženo će Drew.

— Čekaj, ne znaš sve. Nisi valjda lud da ne želiš za pet minuta zaraditi stotinu dolara. Jedan je jahač stigao ovamo i žuri mu se u Albuquerque, a ne može nastaviti jer je njegov konj izgubio potkovu.

— Stotinu dolara? — iznenađeno će gorostas. — Eh, to neću propustiti!

Okrenuo se i izišao u toplu noć. Na nebu je visio mjesec i rojile se zvijezde. U salunu je Travis podigao prst, iz čega je Kirk zaključio da se stvari povoljno razvijaju. Kirk je dao Bruceu Apašev privjesak i upute pa poslao van dva svoja kauboja, koji će srediti ono što je želio Kirk, kako bi se na podao način riješio neprijatelja koji je postao neugodan.

Kovač Drew Osgood je žurno koračao prema svojoj kovačnici na kraju grada. Razmišljao je kako su mu oni novci pali s neba.

Glavna je ulica bila gotovo pusta, već je bilo kasno, bilo je i malo upaljenih petrolejki u kućama. Kovač se približavao svojoj radnji ne sluteći zlo. Spazio je pred radnjom konja i jahača. Jahač se sagnuo i pravio se da gleda u potkovu životinje.

— Evo me, gospodine! — doviknuo je kovač. — Sad ću ja to srediti! Netko vas zacijelo željno čeka, zar ne?

Odgovor nije dobio, a više ga

i nije mogao čuti jer mu se drugi kauboj prišuljao iza leđa i snažno ga udario teškim čekićem po vratu. Vratni pršljenovi su pukli kao da su od stakla i kovač se bez riječi i bez jauka srušio u hladnu prašinu pred kovačnicom.

Dva čovjeka uhvatiše kovača za noge i odvukoše ga iza velikog nakovnja pod nadstrešnicom.

– Zasad ide kao podmazano – reče onaj koji je stajao kod konja.

– I ja mislim. Voda je to dobro zamislio. Sve više mi se čini da će on ipak od sutra biti vlasnik ranča »M«.

– I tu se slažemo, Bruce – odvrati prvi muškarac, pa izvali nož i vješto poput Indijanca skalpira kovača. – Ako šerif traži dokaze, a neprestano ih traži, evo mu jedan, i to najvažniji. Ovako to rade crvenokošci!

– Bacio je skalp kraj mrtvoga i iznakaženog kovača.

– Odlično, Jackie – napomene njegov partner Bruce. – A sad na treći dio plana. – Uzeo je iz džepa grumenčić s Indijančeve ogrlice i stavio ga u stisnutu ruku kovača Drewa.

– Evo sad još gazdi jedan dokaz više za šerifa o krivnji Žutoga Sokola – reče Jackie.

– Idemo, Bruce – reče Jackie, pogledaše bačeni skalp i grumenčić pa obojica nestanu vodeći za sobom »nepotkovanoga« konja koji im je poslužio za uspješno obavljeno zlodjelo. Uputiše se na ranč »M« svome gazdi. Vratit će se sutra da ustanove kako je upalio paklenski plan njegova gazde.

V

U osvit zore sljedećeg dana Žuti Sokol se povratio iz nesvijesti i bolno je zastenjao jer ga je boljelo cijelo tijelo. Imao je dojam da je preko njega prošlo stado bizona. Pokušao se sjetiti što ga je snašlo. Kad se sjetio onoga gorostasa i udaraca koje je dobio, trebalo je još samo da pogodi tko ga je spasio iz ručetine onoga podivljalog čovjeka, koji ga je napao iz nepoznata razloga.

Dakako, odmah mu se nametnulo najrealnije rješenje: šerif Hiob Harding. A zašto ga je onaj napao, to se nadao saznati čim sretne šerifa.

Svladao ga je umor i ponovo je utonuo u san. Oko sedam sati vrata njegove hotelske sobe otvorila su se širom i s treskom. U sobu nahrupiše tri predstavnika zakona naoružana do zuba. MacCarrenov opak plan počeo je svoju prvu fazu ostvarivanja. Premda su nosioci zvijezde nahrupili u sobu bučno, ipak nisu probudili Apaša jer je spavao kao zaklan nakon onih dobivenih batina.

– Hajde, ustani, ubojico! – vikne bijesno i netrpeljivo Geof Johnson, šerifov zamjenik, i stane drmati Indijanca.

Apaš se jedva probudio i bunovan pogledao došljake, zlovoljna i prijeteća lica.

– Proklet si, Apašu! – vikne sad i šerif Hiob. – Ne pamtim da sam ikad nekom crvenokošcu poklonio toliko povjerenja, a ti... ti me iznevjeriš... sad vjerujem da su moji pomoćnici imali pravo kad su neprekidno sumnjali... Sad me stid ljudima pogledati u oči.

– Ne... ne razumijem, šerife... o čemu je riječ?

Žuti je Soko bio zbunjen. Obuzela ga je crna slutnja dok je promatrao dvojicu predstavnika zakona sa sačmaricama u ruci.

– Ne moraš se truditi i glumiti nedužnoga... nedužni Indijanac zacijelo i ne postoji... Ima previše dokaza da si ti, baš ti sinoć ubio kovača Drewa Osgooda! – šerif je to iznosio ljutito i zloslutno. – Preostaje ti samo da priznaš.

Indijanac je raskolačio oči. Netko se, znači, neslano i gorko našalio s njim, netko mu je podvalio dok je ležao iznemogao.

– Koliko se sjećam, nakon svega, znam da sam se s nekim tukao, odnosno, točnije rečeno netko me pretukao, ali da sam nekoga ubio, to ne vjerujem. Čak mi ni ime tog čovjeka nije poznato.

Žuti Soko je to rekao vidljivo zabrinut.

– Ne glumi, sad ti i ja kažem!

– viknuo je Ned Felding – tukao si se s kovačem... sjećaš se da si se tukao...

Na vratima sobe odjednom se pojavilo nekoliko znatiželjnika.

– Jest, opet vam kažem da se nisam tukao već da me netko, ne znam mu ime, pretukao. Ali nije mi bilo do osvete, nisam se čak ni mogao osvetiti, jer sam se odonda tek sada prvi put probudio. Nisam znao za sebe... Činilo mu se da uzalud govori, predstavnici zakona su bili kao stijena.

– Ne izmotavaj se, crveni, poznato je nama koliko su Indijanci izdržljivi. A za zločin imamo dokaza.

– Bilo bi dobro da ih pokaže-

te – odgovori Žuti Soko i odlučno i zabrinuto.

– Dakle, ne može bez toga!

– reče Harding i izvadi iz džepa Indijančev zlatni privjesak.

– Ovo valjda prepoznaješ! – Apaš je zinuo i uhvatio se rukom ispod vrata. – Pronašli smo ovaj privjesak u šaci mrtvoga kovača. Ti bi nam morao reći kako je došao u njegove šake. Bilo je borbe, ar ne? A kraj kovača je njegov skalp. Tko skalpira bijelce? Vi, crvenokošci! Nikad se nećete promijeniti! Hoćeš li da ti pokažem i skalp?

Crvenokošcu se osušilo grlo. Da li je istina da nikada neće ostvariti svoje namjere da se uklopi u tu sredinu? Sad je vidio da dokaz za njegovu krivnju zaista nije bezazlen. Ipak se nije mogao sjetiti da mu je i na um pala osveta, a kamoli da je počinio zločin. Kako? Nije znao tko ga je napao i onako ispremlatio. Nije znao da je nekoga ubio i skalpirao. Kako? Kako ovako isprebijan?

Pomoćnik šerifa Johnson udario ga je cijevi sačmarice u rebra.

– Ha, sjećaš li se sada? Ili bi radije volio da nam se suprotstaviš oružjem, pa da te s užitkom mogu napuniti olovom?

Apaš je zastenjao od udarca, jer mu je tijelo bilo poput goleme rane. Grozničavo je razmišljao što se dogodilo i što da uradi. Sinulo mu je da bi to moglo biti maslo onoga lisca MacCarrena. Podvalili su mu, podmetnuli!

– Jest, ljudi, ovo je moj privjesak, ali ja sam ga mogao izgubiti i u onaj tučnjavi. Onesvjestio sam se i svatko je s mog vrata mogao skinuti privjesak.

Svi su bili protiv mene. Netko mi je zacijelo htio nauditi i možda je podmetnuo privjesak da bi se meni osvetio. A i onaj skalp. Mislite li možda da samo Indijanci znaju skalpirati? Što njima znači jedan kovač ako se radi o stotinama tisuća dolara koje bi mogli izgubiti budem li ja na životu i na slobodi?

I šerif i njegovi pomoćnici su sad zašutjeli. Ovo što je rekao zaista je imalo nekog smisla i neku osnovu. Ipak sve treba dokazati. Šerif se odlučio dok je gomila gledala.

— Vodite ga! — viknuo je. — Mislim da ćemo ga uskoro objesiti, jer su dokazi očiti!

I šerif je bio više nego ljutit. Bio je i ogorčen i razočaran. Toliko ga je dosad branio.

Prisutni na vratima burno pozdraviše šerifove riječi. Hiobovi pomoćnici uhvatiše Indijanca ispod ruku, tako da je zastenjao, i izvedoše ga na ulicu, gdje ga je već čekala masa ljudi željnih linča. Da bi atmosfera bila još crnja i žešća, podjarivali su ih Kirk MacCarren i njegovi ljudi.

Žuti Soko bio je toliko iznenađen iznenadnom promjenom u držanju tih ljudi i izgledima za svoju sudbinu da se i nije pokušavao braniti ni fizički ni riječima. Gomila je proždirala Indijanca očima, pripravna na sve. No tada se začuo neki ženski glas:

— Stanite, ljudi! Pustite Apaša jer nije kriv!

Svi su pogledali prema mjestu odakle se čuo glas. Činilo se da je prasnula bomba. Ondje je stajala djevojka Leska Mifflin i sad je koračala prema njima, a za njom i njezin pedesetogodi-

šnji proćelav otac u pastorskoj odjeći. Pastor je očito morao uživati neki autoritet.

— Gospodice Mifflin, jeste li svjesni što govorite? Znate li da vaše riječi moraju imati neku podlogu?

— Dakako da znam, a i imaju podlogu — odlučno će Leska.

Zašutjela je, kao da je čekala da vidi nestrpljivost na licima predstavnika zakona i prisutnih krvožednih ljudi. I za Žutoga Sokola je onih nekoliko sekundi prolazilo kao godina.

— Možda ćete se čuditi, šerife, ali provela sam noć uz Indijančev krevet — rekla je mirnim glasom djevojka.

Sad su se svi još više iznenadili, a opet najviše sam Apaš. Shvatio je da djevojka laže, a čini to samo da bi njega spasila, ne shvaćajući da bi se i sama mogla uvaliti u nevolje. Djevojčin je otac sad uzbuđeno disao i brisao zacrvenjelo lice.

Prvi se sabrao šerif Harding.

— Da, možda i jeste, ali tek poslije, pošto je ovaj zločinac ubio kovača.

— Šerife, promislite malo i sami... vidjeli ste sinoć kako ga je onaj divljak premlatio — javio se sada odjednom i stalni salunski gost Piers Waddell. — Može li onako izbatinan čovjek ustati nakon toga, doći u kovačnicu, ubiti čovjeka i vratiti se u sobu? Šerife, za ovaj vaš posao treba glava što misli!

— Ti se brini za svoju čašicu i ne budi bezobrazan! — otrese se šerif, a njegov pomoćnik Johnson prijeteći priđe Piersu.

— Pa i brinem se, šerife, i za to! I baš zato što sam tada bio u salunu, vidio sam nešto...

— Mislim da mi neće biti po-

treban branitelj – reče umorno Žuti Soko. – Šerife, kad ste već toliko toga učinili za mene, odgovorite mi na jedno pitanje: kako je ubijen kovač?

– Ubojica postavlja ovakvo pitanje! – plane šerifov pomoćnik Ned.

– Čekaj, Nede, možda ima nešto u tome – šerif je smirivao uzbuđenog pomoćnika željnoga krvi. – Dakle, udaren je čekićem s leđa u vrat. Pukli su mu vratni pršljenovi...

– Jeste li ikad vidjeli Indijanca da se bori čekićem? Apaša? Zna li da uvijek imam kod sebe nož? Kad bih ga napao, napao bih ga nožem. Netko je počinio grešku. Znam tko, ali ne bih zasad spominjao imena. Kad malo bolje razmislim, a moj prijatelj bijelac Alun učio me razmišljati. Dakle, kad razmislim: ako sam mu, recimo, došao s leđa i udario ga čekićem, kako mi je mogao strgati ogrlicu s vrata? Morao sam biti pred njim, zar ne, šerife? Zar ne, ljudi?

Piers Waddell je probavljao u sebi nezadovoljstvo što mu ni šerif ni Žuti Soko nisu dali priliku da spomene što je vidio. A tada je slučajno pogledao MacCarrena i neke njegove momke, vidio im na licu ubilačke namjere i prijeteće iskre u očima, pa odluči da još malo poživi i da se ne zaletava. Reći će sve što zna, ali samom Žutom Sokolu.

Pastor Mifflin bio je već otprije uzbuđen zbog izjave svoje kćeri, a i ona je sad gledala Piersa u nadi da neće trebati produbljivati sukob s ocem da zaštiti Apaša.

– Hajde, da čujemo i što je

pijanac iz tog zaključio podrugljivo će šerif, promatrajući pri tome čas Piersa, čas Indijanca, čas djevojku ne bi li na njihovim licima otkrio neki znak koji bi ga upozorio da lažu.

– Nisam ja ništa zaključio, šerife, samo ovako sam htio. Bio je dobar prema meni...

Šerif slegne ramenima i pogleda Lesku, pa Apaša.

– Dakle, gospodica Mifflin je spomenula da je bila kod Indijanca... slušaj, crvenokošče... govori li gospodica Mifflin istinu?

– Slušajte, šerife, opet vam kažem da ste i sami vidjeli u kakvom sam tada bio stanju!

Žuti Soko je znao da ga Leska želi spasiti po svaku cijenu, ali nije htio da se ona ovdje pred svima označi kao djevojka koja je bila u sobi s Indijancem kojega sad opet mrzi veći dio grada, koji je sad optužen za ubojstvo iz osвете. Vidio je kako se djevojčin otac nakostriješio kad je ona spomenula da je bila kod njega.

– Zna li, šerife, ja znam da je netko bio kod mene, neka djevojka, mislim da je bila gospodica Leska, ali se meni to učinilo kao san. Ja bih ipak rekao da je bila. A i ja sam vam rekao svoje o tome kako Indijanci napadaju i ubijaju. Svi ovdje znaju kako Indijaci ubijaju, pa neka reknu gdje Apaš ostavlja skalp bijelca.

Šerif se opet morao zamisliti. Jest, i inače je Žuti Soko imao kod sebe nož i ne bi mu bio potreban čekić. Što se to, zapravo, dogodilo? Razmišljao je. Slegnuo je sad ramenima i pogledao svoje pomoćnike. Oni su, dakako, bili zaslijepljeni pred-

rasudom i ne bi mogli biti pri- strani suci u svemu. Napokon se odlučio.

— Jest, ima više dokaza koji govore da ovaj Indijanac nije kriv, iako ima tragova koji go- vore suprotno. Ipak ovo sa skal- pom ti ne vrijedi, Apašu. Znam da će Indijanci ponijeti skalp ubijenog, ali ti si bio i s bijelci- ma i nisi glup. Mogao si to na- mjerno učiniti, namjerno osta- viti skalp kraj kovača. Preostaje onaj privjesak i... gospođica Mifflin. Želio bih da mi gospo- dica Mifflin reče zbog čega je došla u hotel k Apašu.

— Došla sam da mu se za- hvalim, šerife. Prilično kasno sam čula što mu se dogodilo. Htjela sam mu pomoći. Otkako ga poznajem, a to nije dugo, ste- kla sam, neka znaju svi, vrlo li- jepo mišljenje o njemu. On mi je otvorio oči u vezi s mojim biv- šim momkom. Osjetila sam da me Žuti Soko privlači, zato sam otišla. Okrenula se svom ocu, koji je stajao zaprepašten. — Oče, nemoj mi zamjeriti, ali ja sam kraj toga čovjeka provela nekoliko sati, otkako je bio izu- daran, i shvatila sam da ga vo- lim. Pa on je čovjek kao i mi svi!

Iznenadeni su bili svi, a najvi- še Apaš, jer je znao da djevojke nije bilo u njegovoj sobi. Ako ga je zavoljela, moglo je to biti sa- mo za onog susreta u trijemu hotela, kad je došlo do čarke s njezinim nadmenim momkom.

Djevojčin otac, mjesni pastor, udalji se iznenađen. Tada su prema šerifovoj kancelariji po- šli u skupini šerif, njegovi za- mjenici Geof i Ned, Indijanac i Leska Mifflin, ovaj put sama jer se njezin otac udaljio ogorčen. Kirk MacCarren i njegovi re-

volveraši koji su bili prisutni, ovaj put su bili bijesni. Osobito je Kirk bio bijesan na dvojicu svojih ljudi, smatrajući da su pogriješili i da su morali Indi- jancu podmetnuti skalp u sobu, a kovača ubiti nožem, poslije onoga što je sad čuo. Ali on nije dao onoj dvojici detaljne upu- te kako će ubiti kovača, pa nije Bruceu i Jackieju mogao izrav- no prigovoriti.

— Žuti Sokole, — rekla je dje- vojka, — ja sam bila s tobom u sobi da ti ublažim one rane. Vjenčat ćemo se, ako ti želiš, od- mah danas...

— Polako, Leska — upozorio je šerif djevojku. — Još nismo riješili ovaj slučaj do kraja. Vi ste došli kasno u njegovu sobu, on je dotle sve mogao uraditi.

— Jest, šerife, da je mogao. — odvrati djevojka. — Ali bio je u nesvijesti. Znae i sami kako je bio izudaran. A i sam vam je govorio da to nije njegov način borbe.

— Vrlo vas cijenim, gospodi- ce Mifflin, pa ću pustiti Žutog Sokola, samo na vašu riječ. Ali morat ću pripaziti na njega i morat će i on pripaziti na svoje postupke. Osim toga, morat će- te mi pomoći da uhvatim pra- voga, ako to nije on učinio. Tko je imao razloga?

— Zar zaista to ne znate, šeri- fe? — podrugljivo će Apaš. — Ja znam...trinaest razloga...s revolverima.

— Možda, ali treba to dokaza- ti. Idi sad i pazi što radiš. Idući put nema ti spasa. Najprije su protiv tebe bile predrasude, pa onda dokazi, iako mršavi...

— Molim vas da mi vratite moje noževe, šerife. — zamoli Apaš i šerif izvadi noževe, raz-

misli malo, pa mu ih ipak vrati.
– Ako sam se prevario u tebi
– reče mu mračna pogleda –
neću ti to oprostiti. Platit ćeš to
skuplje nego bijelac.

– Znam – nasmiješio se bli-
jedo Indijanac. – Tako je to uvi-
jek...

* * *

Dok se skupina udaljavala s
ulice, Kirk MacCarren je prišao
mjesnom pijancu Piersu, koji je
ovaj put izgledao prilično trijez-
no.

– Slušaj, pijana bitango –
obratio mu se naduto. – Ti
imaš nešto protiv nas, zar ne?
Nešto si htio reći? Htio si se
oprostiti sa životom?

– Nisam... nisam htio ništa
reći.. bilo mi ga je žao, platio mi
je piće...

– A što si to vidio? – prosik-
tao je vođa revolveraša.

– Vidio sam kako ste se do-
šaptavali.

– Znači, govno si vidio, buda-
lo! Nosi se! Piers je nešto nera-
zumljivo promrljao, slegnuo ra-
menima i pošao u smjeru kamo
su otišli malo prije i šerif, nje-
govi pomoćnici i Indijanac s
djevojkom. Neprestano se ogle-
davao, bojeći se da se netko od
razbojnika ne predomisli i po-
šalje mu metak u leđa, čemu se
ne bi čudio. Dostigao je Indijan-
ca kod šerifova ureda upravo
kad je Leska dostigla svoga oca
i zaustavila ga.

– Tata, nemaš se zbilja zbog
čega ljutiti. Meni zaista nije važ-
na boja kože, a i ti uvijek tvrdiš
da su svi ljudi jednaki. Otkuda
sad ovo?

– Sramotiš me pred ljudima.
Ono što si rekla...

– Morala sam spasiti ovog

čovjeka – ona pokaže Apaša,
koji je bio vidljivo iznenađen.
Već se i on htio ispričavati pa-
storu. – Ne, tata, nisam bila s
njime u sobi, time sam ga samo
htjela spasiti i uspjela sam. Ali,
tata, vjenčat ćemo se doista.

Prišla mu je. Otac je, čini se,
bio slab prema svojoj kćeri i ni-
šta nije rekao, ali je djevojka
znala da još nije sve u sebi pro-
bavio.

– Žuti Sokole! Pa zašto baš
Žuti Soko? – sad se djevojka
obratila Indijancu.

On se nasmiješio.

– Svako ime u Indijanca mo-
že imati neko značenje, barem
preneseno. Ja sam se na neki
način razlikovao od drugih. Za-
to sam i otišao od njih. Bio sam
kao sokol, ali nisam bio običan,
sivi sokol. Nazvali su me Žuti
Soko.

– A može li nešto kraće? –
zapitala je djevojka gledajući
ga znatiželjno. Apaš je zaista
bio vrlo privlačan momak. – U
nas se sva imena skraćuju. Ro-
bert je Bob, Geoffrey je Jeff, ne-
ke Edwarde zovem Ted... može
i tvoje ime biti kraće. Sad kad
smo već blizu oltara.

Opet se Žuti Soko nasmiješio.
Ovaj put i on nježno i suosjećaj-
no. Bilo mu je stalo da se svidi
Leski, da joj ugodi.

– Pa... sjećam se kad sam ži-
vio s Alunom. On me zvao Boy.
Možeš me i ti tako zvati. Je li ti
to dovoljno kratko?

– Možda čak i nije važno da
li je kratko. Svida mi se. –
Okrenula se opet ocu. – Vidiš,
tata, on je bio prijatelj Aluna
Colightlyja, i ti si bio njegov pri-
jatelj. Misliš li da bi Alun imao
prijatelja koji nije dobar čov-
jek?

— Pretpostavljam da ne bi, kćeri, ali predrasude vode čovjeka na njegovu putu. A i Aluna je možda ubio netko tko mu se pravio prijateljem.

Žuti Soko se zamislio i pogledao pastora.

— Mislim da imate pravo. Sumnjam da ga je ubio njegov ortak, suvlasnik njegova ranča... MacCarren. Možda mu se zaista prikazivao prijateljem, ukoliko on bilo kome može biti prijatelj. Mi možemo biti prijatelji...

Pastor Mifflin je šutio, ali je netremice promatrao Apaša i pogledom ga ispitivao i procjenjivao.

— Uvijek učim ljude da nema razlike među njima — rekao je napokon ali ipak. Razmišljao je, dvoumio se, nije mu bila jasna iznenadna odluka njegove kćeri. Odmah se zatim okrenuo i otišao. Leska se dvoumila, da li da pođe s njim, ali je ipak ostala s Žutim Sokolom, ili Boyem. Valjalo je obaviti to vjenčanje, pa poslije misliti na probleme.

Tada se Piers nakašljao i Apaš se okrenuo.

— Žuti Sokole — rekao je Waddeli — nakon one tučnjave shvatio sam kakva se igra vodi protiv tebe. Vidio sam nešto što nitko drugi nije vidio od gostiju. Htio sam to reći šerifu, ali sam se odjedanput prepao. Pogledao sam MacCarrena i vidio da bi mi se mogao osvetiti. No tebi mogu reći, a ti to upotrijebi, ako hoćeš u svoju obranu. Kad te je ono kovač udarao, slučajno je zakvačio tvoju ogrlicu i strgao je. Pala je na pod u salunu. Kovač je bio tako bijesan i izvan sebe da to nije opazio, ali je opazio jedan od MacCarreno-

vih ljudi. Stajao je blizu, stao je nogom na nju da nitko ne opazi. Zatim ju je podigao i spremio. Dakle, oni su ti momci to podvalili. Dobro su to smislili. Vjerujem da bi uspjelo da nije bilo gospodice Mifflin.

— Hvala, gospodine Waddell — smiješeći se reče Žuti Soko — ovo će mi svakako dobro doći. Pronaći ću ja te lopove. Morat će to platiti.

— Bez onoga »gospodine«! Zavas sam samo Piers — odvrati Piers. Indijanac kimne i pruži mu ruku. — Još nešto. Predložili ste mi da dođem k vama. Prihvaćam prijedlog, ako još vrijedi. I ja želim srediti onoga gada.

— Vrijedi, Piers, i hvala u moje ime i u ime Leske. Sad bismo mogli obaviti to vjenčanje, budemo li mogli. Piers će biti kum, a ... — ... a Thetta naša kuma — dodala je Leska veselo.

Mučila ju je očeva neodlučnost i opasnost koja se nadvila nad Žutim Sokolom. Podigla se na prste i poljubila Indijanca.

— Slažem se, slažem se i s ovim predujmom — Indijanac će razdragano.

— I ja se slažem, kume — pridruži im se Piers.

Pošli su da obave to vjenčanje. U to je vrijeme ljutiti MacCarren polazio sa svojim kauvojima na ranč »M«.

U jedan sat poslije podne Žuti Soko, Leska i Piers Waddell otišli su iz Socorra i uputili se na ranč »M«. Budući da je Apaš bio još prilično slab, unajmili su u konjušnici kola i dva konja. Pošto su se vjenčali, kupili su u mjesnoj prodavaonici mnoštvo namirnica i ostalih potrepština.

Žuti Soko-Boy kupio je sebi i novu odjeću, jer mu je prijašnja nakon one tučnjave bila uništena toliko da je nije mogao nositi.

Odmah je kupio i dvije sačmarice: jednu za sebe i jednu za Piersa, kupio je i dva opasača i četiri revolvera, dakako, opet za obojicu. Na ranču »M«, iako je trebalo reći na njegovu ranču, moglo je doći do neugodnih »nesuglasica« između razbaštinenoga i sadašnjeg vlasnika, a razbaštineni je mogao doći na pomisao da upotrijebi nečasne metode da bi ostao na ranču ili da bi ga se dokopao.

Žutoga Sokola je još boljelo tijelo, ali je njegova otpornost činila svoje. I današnja moralna pobjeda, iako nije bila potpuna, iako je ostala mrlja sumnje na njemu, pridonijela je da se bolje osjećao. Jedino ga je zabrinjavala budućnost. Činila mu se crnom, ali nije to htio isticati pred svojom ženom Leskom i pred kumom Piersom.

Prešavši Rio Grande, ubrzo su stigli na zemljište koje je bilo vlasništvo ranča »M«, njegova ranča, ponosno je pomislio Apaš. Nekadašnje imanje njegova prijatelja Aluna, koji je zacijelo pao od ruke sadašnjeg stanovnika ranča. Hoće li se iseliti? Ima li Apaš izgleda da ga primora? Trojica naprema četrnaestorici.

Još prije nego što su otišli, Žuti Soko je zaustavio kola pred bankom i Piers mu je pomogao da side. Uzeo je sve potrebne dokumente i ušao u banku kojoj je vlasnik bio Cass Templer.

Činovnik se namrštio čim je iza kaubojskog odijela prepoznao Indijanca.

— Molim vas, gospodine — počeo je Apaš ljubaznim glasom pristojne mušterije — želio bih na osnovi ovih dokumenata podići 30.000 dolara u gotovu. — Stavio je na stol sve dokumente koje je imao o nasljeđivanju. Službenik ih je gledao, pa pogledavao svoga kolegu. Zatim se nagnuo prema kolegi i rekao poluglasno:

— Vidiš li ti s kim se Alun družio?

Drugo je samo kimnuo glavom i vratio se svome poslu. Onaj koji je primio dokumente izišao je iz sobe i pošao u sobu »direktor« gdje je zacijelo bio trezor. Vrtio se nakon nekog vremena s grimasom na licu i ovećim svežnjem novčanica. Indijanac je uzeo svoje bisage i potpisao se. Činovnik gotovo ništa nije govorio, ali mu se na licu vidjelo da se jedva svlada. Toliko novca dati jednom crvenokošcu!

A sad se troje ljudi drndalo u kolima prema golemom imanju ranča »M«. Već su spazili dvokatnicu, sagrađenu od drva i kamena, kraj nje ambar, kaubojske spavaonice, staje za konje i vjetrenjaču.

Odjednom je Indijanac naredio Piersu, koji je upravljao kolima, neka stane.

— Leska će sjesti na mjesto kočijaša, a nas dvojica ćemo se sakriti ispod ovih stvari — predložio je Žuti Soko. Okrenuo se Leski. — Ti ćeš, Leska, voditi kola i nećeš stati dok ne dođeš sasvim blizu MacCarrena.

Leska je kimnula, a Piers i Apaš su se zavukli pod ponjavu kojom je bila pokrivena roba što su je kupili. Obojica su čvrsto držali u ruci sačmarice,

jer su znali da će im one biti i te kako potrebne.

Leska je pokazala da joj nije prvi put da upravlja kolima. Sigurno i prilično brzo uletjela je u dvorište ranča, gdje je stajao MacCarren i nekoliko njegovih revolveraša. MacCarren je bio iznenađen što djevojka traži na ranču. Podigao je ruku, konji su se zaustavili ispred njega. Upravo je skinuo šešir i htio Lesku upitati što želi, kad su ispod ponjave sa sačmaricama iskrsnuli Apaš i Piers.

– Dakle, crvenokožac je došao! Prilično dobro zamišljeno.

– MacCarren se nije prepao. – Trudiš se i dalje, zar ne? Ipak se nadam da ti je jasno da ovdje nemaš što tražiti. Poberi se u Socorro! Ovo je moje!

Kirkovi revolveraši su zakoračili nekoliko koraka bliže, ali ih je Indijanac opomenuo:

– Mi smo ipak u bojem položaju, MacCarrene, i ja ću postaviti uvjete. Ako se netko maši za oružjem, gazda je gotov! – oštro je rekao. – Ove puške – pokazao je sačmaricu – gotovo da i ne mogu promašiti. A ovdje su dvije.

Voda kauboja s ranča »M« samo je ljutito opsovao.

– To ne znači da se nas dvojica nećemo sporazumjeti, MacCarrene – nastavio je Žuti Soko, pa izvadio bisage s novcem.

– Ovdje je novac. Znam da si dužan oko 20.000 dolara. Ovdje je 30.000 dolara, unutra je i pero i tinta, a unutra je i ugovor kojim se odričeš i svoga dijela ranča za svoj novac. Potpiši to i onda... onda se možeš seliti zajedno sa svojim krvolocima. Za 30.000 dolara možeš kupiti

neki ranč, pa ondje provoditi svoje planove.

Kirk MacCarren se ogledao prema svojim ljudima, pa pogledao prema Apašu i Piersu, a onda pogledao Lesku, koja je sišla s kola i stala u pozadinu, malo podalje od eventualnog sukoba i putanje zrna. MacCarren je otvorio bisage i oči su mu na čas zasvjetlucale kad je vidio novac. Zatim je nerado uzeo pero, otvorio tintu, stavio sve na kola i potpisao se. Lice mu je bilo izobličeno od jada.

– Sad zovi sve svoje ljude, sve svoje nitkove, i gubite se s mogega ranča! oštro je naredio Apaš.

– Kome ti to govoriš, ništarijo. – Vikne netko od četvorice koji su stajali najbliže. Zatim sva četvorica posegnuše za revolverima.

– Budale, jesam li vas upozorio? – vikne Indijanac i povuče oba okidača dvocijevke. Zaglušujuće je presnulo i četvorica nerazumnih kauboja bila su napunjena sačmom. Upravo su to bili oni koji su dosad počinili najviše nevolja: Travis, Frank, Bruce i Jackie. Odmah zatim Apaš je odbacio sačmaricu na kola i povukao munjevito oba kolta.

– Tko još želi olova? zapitao je ironično. – Nitko, nije ništa odgovorio. – Onda, kao što smo se dogovorili, nestanite odavde! Samo jedan neka izvede konje! MacCarren će posljednji!

Šef ovih propalica škripao je zubima. Pozvao je preostale kauboje iz nastambi. Nije bio navikao da njemu netko zapovijeda što će učiniti, pa je njegov ponos bilo osjetno povrije-

den. Pun ogorčenja gledao je kako njegovi ljudi odlaze smrknuta lica.

— Sad i ti! — naredio je napokon Žuti Soko. — Nadam se da se više nećemo vidjeti i da će ti ovaj novac dobro doći da se sabereš. Pokušaj drukčije...

— Jedan crvenokožac pa da mi dijeli savjete! — prosiktao je MacCarren dok je uzjahivao. — Proklet bio! Zapamtit ćeš ti mene!

— Dobro, vjerujem ja tebi, ne moraš ti mene slušati — mirno će Apaš. — Znam ja i drukčije ako treba. Ali u ovoj zemlji ima mjesta za sve, samo ne za lopove. Hajde, požuri za svojim!

— Mislim, Boy, da nismo smjeli pustiti te ništarije da ovako slobodno šeću — primijetio je Piers kad su otišli. — Oni će se opet boriti protiv nas. A nas je ovdje premalo. Dva muškarca.

— Možda imaš pravo, Piers — odvrati Žuti Soko — ali nadajmo se da su nešto i naučili. Hajde da se ogledamo po ranču.

Sad je iz kuće prilično žustro izišao neki šezdesetogodišnjak i Piers odmah podigne pušku.

— Ne, ne, ne na mene, ljudi! Ja sam kuhar Bunky Linkel, četrdeset godina kuham ovdje. Hvala bogu da se našo netko tko će ovoj bagri stati na rep. Kirkov je otac bio čovjek, ali Kirk! Sve je pošlo naopako.

— Dakle, Bunky, pred sobom imaš novog gospodara Žutog Sokola, i njegovu ženu Lesku...

— ...i njegovog predradnika Piersa Waddella — dodao je Indijanac.

Zatim su se rukovali.

— Hajde, Bunky — rekao je

Piers — da nas dvojica obavimo prvi zadatak kod novog gazde. Pokopat ćemo ove razbojnike. Zatim ćemo ustanoviti kakve su ti kuharske kvalitete.

— Dakle, to mi još nitko nije rekao! Kad su ovi razbojnici bili zadovoljni — počeo se buniti Bunky, ali ga je Apaš smirio.

— Piers se samo šali. On ionako malo jede. Pogledaj ga kako je mršav. Ovdje će tek znati što je pravi život. Piers, poslije istovarite kola vas dvojica.

Okrenuo se Leski.

— Idemo, Leska! Pošli su u kuću. Kuhinja je bila ugodna prostorija. Vidjelo se da je MacCarren bio naučen na udoban život. Sjeli su. Žuti Soko je nježno pogledao Lesku.

— Hvala ti, Leska, što si mi spasila život. Ipak znam da to nisi učinila zato što si zaljubljena u mene već zato što si osjećala da nisam kriv. A doista nisam, samo ne znam da li bi se ikad izvukao da nije bilo tebe. Budimo iskreni jedno prema drugom. Ti si mi žena, ali ja neću zahtijevati od tebe ispunjenje nikakvih bračnih dužnosti. Najprije ću se potruditi da pronadem prave ubojice onog kovača, da vidim tko mi je to sve namjestio, a onda ćemo građanima Socorra saopćiti istinu, a ti ćeš se vratiti svome ocu. Zapravo, mogla si mu prištedjeti onu neugodnost na ulici. Možda se nije trebalo prenagli? Zar ne?

Leska je pognula glavu da Apaš ne vidi suze. Dirnule su je Indijančeve riječi.

VI

Sutradan se već Žuti Soko ili Boy mnogo bolje osjećao. Mladi

je organizam bio snažan i Apaš će uskoro biti opet sposoban za sve napore, poslove, pa i eventualnu borbu.

Odmah ujutro je Boy s Pier-som i Leskom izjahao u razgledavanje svog golemog ranča. U kući je samo Bunky spremao ručak.

Indijanac je brzo ustanovio da na ranču valja obaviti mnogo poslova, a to bi značilo unajmiti i priličan broj ljudi, oko dvadesetak kauboja. Ali to će u vrijeme radova na rančevima teško uspjeti, a osim toga, tko zna hoće li kauboji htjeti raditi za Indijanca. Možda ni ove godine neće moći unajmiti ljude, ali će to svakako morati sljedeće, jer je već vrijeme da se radom izdigne, da ne propusti životnu priliku.

I ograda je oko ranča na više mjesta bila porušena, što ga je osobito smetalo jer nije htio da njegova stoka prijeđe na tuđe zemljište, ali ni obrnuto, jer bi to moglo značiti novi sukob, osim onoga koji mu je neprekidno prijetio. To, dakle, mora biti jedan od prvih zadataka na ranču. Opazio je da oko tri tisuće grla stoke njegova ranča ne pase u jednoj skupini već po manjim skupinama. Mnoga grla su još nežigosana.

Da je bolje poznavao svoje stado i stanje na imanju, zapazio bi da njegov neprijatelj Kirk MacCarren nije prošle noći mirovao. Htio je zadati novi, iznenađujući udarac prije nego što se protivnik snađe. Dobro je znao da se za takve stvari kazna odmjerava vrlo strogo i nemilosrdno u kraju koji živi od stoke. MacCarrenu su preostala devetorica njegovih razbojni-

ka, ali sasvim dovoljno da izvede krađu stoke na susjednom ranču »Leptirova osmica«, pa da ukradene papkare, koje su dobili uz popriličnu vatru i olova, otjeraju na posjed Žutog Sokola. Ondje su ostavili goveda pomiješana s Indijančevima. Znači, na pomolu su za Indijanca bile nove nevolje.

Dakako, još od noći je vlasnik stada Ferry Daneo znao što se dogodilo, pa dok su ono troje s ranča »M« razgledali posjed Žutog Sokola, taj je pedesetogodišnjak dohajao u Socorro u galopu i stao pred šerifovim uredom sav usplahiren i ljutit, da prijavi sinočnju krađu goveda, uz opasnu pucnjavu.

— Oh, Ferry, iznenađenje! Već je prošlo mnogo godina, a ti se ne pojavljuješ. Dobro ti ide, zar ne?

— Pusti to, Hiobe, ide mi dobro, ali mi neće dugo budu li oni bezobraznici nastavili takvom rabotom — smrknuto će Ferry, Hardingov vršnjak i prijatelj. U uredu su se nalazila i oba šerifova pomoćnika.

— Kakvi bezobraznici, a mislim kradljivci, Hiobe!

Došli su sinoć, negdje poslije pola noći. Probudio nas je stam-pedo, mene i moga sina Grove-ra i brata Stevea. Shvatili smo, na sreću, što je. Jedva smo imali vremena obuti čizme. Onako polugoli izišli smo s oružjem u ruci. Odmah smo imali što vidjeti. Bila su zacijelo desetorica, možda koji manje ili više. Otvorili su koral i iz njega istjerivali goveda. Dakako, nismo to mogli gledati skrštenih ruku. Bez stoke je ranč gotov. Zasuli smo razbojнике olovom, ali su odmah i oni nas. Bili su ovaj put

uspješniji. Lakše su ranili i mogla sina i brata. Ja sam ostao sam, pucao sam sâm, imao sam ipak neki mršavi rezultat. Hiobe, nisam pogodio nijednog kradljivca, ali umjesto stotinu goveda, ukrali su samo dvadesetak.

— A napadači? Jesi li ih uspio prepoznati? Jesi li zaključio barem kojim su smjerom odjahali? — Hiob je govoreći uzimao pušku.

— Nije mi bilo teško prepoznati ih. Kao da su htjeli da ih prepoznamo, dok nismo otvorili paljbu — uzbuđeno će Daneo. Bili su to Indijanci, zacijelo Apaši. Šerif i njegova dva pomoćnika su se pogledali. — A nakon krađe zaputili su se na istok, prema ranču »M«.

— Ako ti, Hiobe, misliš što i ja, onda bi to moglo biti maslo onog Žutog Sokola. Tek što je došao na ranč — bijesno reče šerifov pomoćnik Geof Johnson.

Polako, Geofe, ne zaletavajmo se! Nekoliko puta u nekoliko dana smo se zaletavali. Mislim da Žuti Sokol sad ima i dovoljno goveda i dovoljno novca da bi to počinio, i to već prve noći. Svatko tko se sprema na to, pričekao bi barem malo, dok ga okolica ne upozna kao mirnog, pa tek onda! Znaš, Geofe, možda je to nova igra njegovih starih neprijatelja, onoga MacCarrena. Da bismo bili načistu, pođi s Ferryjem i izvidi što se dogodilo i kakvo je sad stanje. Bude li ti potrebna pomoć, javi mi.

— Radije bih pošao ja, šerife — javio se Ned Felding. — Već mi je dosta mirovanja. Moram se malo razgibati.

— Odlično, barem neću žuljati dupe u sedlu — veselo će Geof.

Ned se odmah spremio, pa odjahao s Ferryjem. Nisu, daj, ko, prošli nezapaženi. Iz saluna su ih gledali MacCarren i nekoliko njegovih revolveraša. Šef razbojnika se smješкао. — Uspjelo je. Sve je onako kako smo zamislili — primijetio je Kirk MacCarren. — Znači, dobro smo odglumili Indijance u krađi, a sad će odzvoniti Žutom Sokolu kad nađu Daneova goveda uz njegova! Zvonko se i opako nasmijao.

— No, ipak, Ede, nećemo ništa propustiti slučaju. Okrenuo se jednome svom čovjeku. — Pođi, Ede, za njima. Prati šerifova pomoćnika, pa ga negdje na pogodnom mjestu udesi. Svako ga zakopaj na Apaševoj zemlji, a konja... čekaj, konja potjeraj natrag ovamo, u grad. Tako da ona druga dvojica što ovdje brane zakon mogu iz toga zaključiti što se dogodilo pa da nešto poduzmu. Idemo na sigurno.

— U redu, šefe! — kimne Ed žvačući duhan.

Pošao je do konja, uzjahao te se udaljio iz grada slijedeći polako šerifova pomoćnika da bi izvršio zadatak.

* * *

Konj je dokasao četiri sata poslije toga. Jahača nije bilo, a sedlo je bilo krvavo. Vika s ulice privukla je šerifa i njegova pomoćnika Geofa Johnsona.

— Nedov konj! — viknuo je šerif i Geof je izišao uplahiren. Pogledao je konja s krvavim sedlom i odmah s grozom pomislio kako je on morao najpri-

je poći u potragu za kradljivcima i da je malo manjkalo pa da on ostane negdje s metkom u ledima.

– Što se to moglo dogoditi Nedu? – zapitao je šerif iako je znao da mu nitko ne može ovdje odgovoriti.

– Šefe, možda su ga napali oni kradljivci, ali možda je još živ – zabrinuto će Geof, koji je naglo promijenio boju lica.

– Idemo u potragu! – rekao je odlučno Hiob, okrenuo se i ušao u svoj ured.

Naoružali su se i pošli po konje u konjušnicu. Zaputili su se zatim tragom svog nesretnog prijatelja, vodeći za sobom i njegova konja, bude li im potreban.

Najprije su posjetili vlasnika opljačkanog ranča »Leptirova osmica«, pa upitali kamo je krenuo njihov drug.

– Pa znaš, Hiobe – odvretio je Ferry Daneo – po kakvom je poslu jahao Ned. Pošao je prema ranču »M«.

Jest, tragovi su bili jasni, tragovi goveda što su vodili prema ranču »M«, koji je od jučer imao novog vlasnika. Jašući tim tragom za jedan sat su našli Neda Feldinga, odnosno njegov leš zakopan pod jelom, i to tako kao da je onaj koji ga je zakopao zaista htio da ga netko odmah pronađe. Na ledima mladog Neda zjapila je rupa od metka.

– Ubili su ga mučki, s leđa! – zaključio je bijesno Hiob.

– Vjerojatno je otkrio nešto važno, što je moglo raskrinkati štokokradice, pa su ga ubili – ogorčeno će Geof.

U sebi je već mislio na Indijanca. Neprestano oni govore

šerifu, upozoravaju ga, ali on ga brani. Hoće li ga i ovaj put braniti?

– Dokaz? Baš me zanima na kakav je dokaz naišao – zapita se šerif zamišljeno. Ipak mu nije bilo jasno da će se vlasnik velikog stata polakomiti za dvadesetak goveda. Ogledao se. Oko njega posvuda goveda, u skupinama. Pogledao je malo bolje neko govedo koje je zamukalo i opazio na njemu žig ranča »Leptirova osmica«.

– Do vraga! – rekao je glasno. – Iz ovoga bi se Žuti Soko teško mogao izvući, ako je on... ako je ukrao.

– Progutat ću zvijezdu – primijeti brzo Geof – ako to nije maslo onoga Indijanca!

– Mislim da ćeš se morati pomučiti s tim metalom – mračno i s dozom zlobe reče Hiob, jer ne mogu vjerovati. Sve mi to zaudara, Geofe. Ako su Indijanci, ne znači to... Indijanci bi odveli goveda k sebi. Njihov suplemenik ih ima dovoljno. Ako nisu krali za njega? Ili su to... Geofe, ja bih također progutao svoju zvijezdu, ali za drukčiju okladu. Rekao bih prije da se netko prerušio u Indijance. Noću nije teško biti crvenokožac, zar ne? A Žuti Soko ima dosta neprijatelja. Najbolje je da već odemo k tome Apašu. Ondje moramo saznati sve što nas zanima.

Podigli su leš svoga druga i prebacili ga preko sedla njegova konja, pa se zaputili do kuće na ranču »M«. Čini se da su ih stanari ranča opazili kad su dolazili, pa je sve četvero izišlo na dvorište. Žuti Soko je srdačno pozdravio šerifa, iako je opazio da je on vrlo mračnoga raspo-

loženja, a Geof Johnson ga je, po običaju, prijeko gledao.

— Zacijelo postoji dobar razlog što ste navratili, šerife! — reče Apaš i pogleda leš prebačen preko sedla. — Je li... je li to vaš pomoćnik, šerife? — pokazao je rukom leš na konju.

— Da. — odvrati šerif. — I baš to je razlog moga posjeta. Ned Felding je ubijen na zadatku, na tvojem zemljištu. A na tom tvojem zemljištu, među tvojom stokom nalazi se i stoka ukradena sinoć tvome susjedu Gerryju Daneu. Ukrali su je kako on tvrdi, Indijanci.

Sve četvero s ranča »M« bili su iznenađeni, Leska je čak bila zaprepaštena.

— Ali, šerife — počela je, ali ju je šerif odmah prekinuo.

— Znam, gospođice Mifflin, hoćete reći da ste neprekidno bili s njime, ali ovaj put bila je noć. On je mogao biti u dosluhu...

Vi, šerife, vjerujem i sami znate da ja nisam izveo tu krađu niti sam bio u dosluhu sa svojim... htjeli ste reći suplemenicima. Znaate da mi goveda nisu potrebna. Mislim da ih imam oko tri tisuće, šerife. Biste li vi krali da ih imate toliko? Svi ovdje mogu potvrditi da se nisam micao s ranča. To bi značilo da...

— ...da ćeš poći sa mnom u Socorro, da ćeš ostati nekoliko dana u zatvoru dok ja ne pronadnem krivca, ako ti nisi kriv, ili dok ti ne dokažem krivnju.

— To opet znači da je MacCarren ovaj put uspio — nevoljko će i ogorčeno Indijanac.

— Možda! Nije rečeno. — Netko će negdje pogriješiti, netko će pokazati pravo lice. Ili oni ili

ti. — rekao je mrzovoljno šerif.

Kraj njega se zlobno i zadovoljno cerio njegov pomoćnik Geof, koji je Apaša ionako već dugo mrko gledao i o njemu mislio sve najgore.

Indijanac je slegnuo ramenima, Leska je prestrašeno promatrala čas šerifa, čas Boya, Piers se u sebi lomio da li da kaže što je vidio u salunu, ali se sjetio da je onaj slučaj zapravo okončan, da je ovo novi, da su potrebni drugi dokazi.

— Budete li brzo radili, šerife, mislim da nećete dugo tražiti dokaze — odvratio je Apaš. — Idem s vama, iako ne znam čemu to služi. Piers i Bunky, pazite na Lesku!

Sad je šerif slegnuo ramenima.

* * *

Stanovnici Socorra vidjeli su kako šerif vodi konja preko kojega je bio Feldingov leš, a između šerifa i njegova pomoćnika jaše Apaš, s kojim su imali problema otkako je došao ova-mo.

— Objesite ga, šerife! — viknuo je netko iz gomile. — Ako bude potrebno! — odvrati Hiob i ne okrenuvši se prema mjestu odakle je čuo glas. Uvijek se ti glasovi javljaju iz gomile, tako da ne znaš tko je. Poslije, ako se dokaže da čovjek nije kriv, on može podviti rep, on nikad ništa nije rekao. Zašto su ljudi takvi, zašto su, prije svega, željni krvi, dakako, tuđe krvi? — Slušajte, ljudi! — odjednom ga je uhvatio bijes. — Ako bude netko kriv, objesit će ga, objesio bih svakoga od vas kad bi bio kriv, shvaćate? Nemojte od mene posebno tražiti da izvršavam

svoje dužnosti. Svatko ima svoje obaveze. Ako je nedužan, pustit ću ga.

Pri tome ga je ipak mučila činjenica da će teško raskrinkati MacCarrena, ako je to njegovo djelo. I ona ima »svjedoke«, svoje svjedoke, i on ima načina da ne prlja ruke sam. Rade to njegovi revolveraši.

Indijanca su zatvorili u ćeliju iznad ureda. Kraj njega je zadovoljno stražario Geof Johnson.

— Nemaš izgleda da se izvučeš, na moje zadovoljstvo — primijetio je Geof dok su se gledali preko rešetaka. — Naći će Hlob dokaze, nije on od jučer. A ja ću se osobno javiti da izvršim presudu! Ja sam morao poći umjesto Neda, umalo da ja ne zaglavim. Lijepo sanjaj! — zadovoljno se smijuljio Geof i sišao u ured.

Kad je Geof otišao, Indijanac je počeo razgledavati ćeliju i tražiti joj slabu stranu. Ne, nije je bilo. Sad je znao da nema bijega iz ćelije osim nekom varkom, samo ako uspije nečim nadmudriti šerifova pomoćnika Geofa, a to neće biti lako jer je čovjek bio vrlo sumnjičav. Žuti se Soko prestrašio činjenice da mu možda neće uspjeti da se izvuče odavde, jer bi u tome slučaju Kirk McCarren imao otvoren put i odriješene ruke za njegov ranč. Stradat će i Leska i Piers. Ne to se ne smije dogoditi. Pitao se i preispitivao je li od oca naučio štogod što bi ga spasilo.

VII

— Evo, crvenokošče, dolazi ti jedan od posljednjih doručaka — tako je sljedećeg jutra u ćeliju ušao Johnson, držeći u jednoj ruci tanjur s jelom, a u drugoj

saćmaricu. — Hajde, ustaj, nemoj se praviti da spavaš. Već su mnogi kod mene pokušali s lukavštinama kako bi pobjegli, ali ne pali to ovdje. Znači da njušiš da su ti vješala neizbježna, zar ne?

Žuti Soko nije reagirao. Sav se usredotočio na to kako će nadmudriti šerifova pomoćnika. Pretpostavljao je da će Geof, koji je od prvoga dana bio sumnjičav i neprijateljski raspoložen prema njemu, biti oprezan, pa mudrolija mora biti prava. Njegov ga je otac, vrač, naučio mnogim lukavštinama. Poslužio se jednom koja mu se činila ovaj put, za ovu priliku najpogodnijom. Širom je otvorio oči, one su ostale raskolačene, pa su čak i postale staklaste. Indijanac je u sebi pokušavao sve životne funkcije snažnom voljom umanjiti i zatomiti, kad bi ga netko pogledao, činilo se, da je umro. Izgledao je beživotno, ali je ipak osjećao što se zbiva oko njega.

— Dosta komedije, ništarijo! Ustani! — razviče se Geof Johnson na njega i gurne ga grubo. Ali Apaš je ostao ukočen. — Glumiš mrtvaca? Već sad? Za koji dan nećeš morati glumiti, pa bi ti to moralo biti svejedno. Diži se!

Apaš se nije ni pomakao, staklasta pogleda, ukočena tijela.

Geof odloži tanjur na tronožac pa mahne slobodnom rukom Indijancu pred očima. Reakcije nije bilo. Upalio je šibicu i prinio plamen licu toga »mrtvaca«. Osjetio se miris spaljene kože, ali se Apaš snagom volje nije ni maknuo. Pravi mrtvac! Bio je u nekom transu, koji mu je čak i umanjio bol.

— No, pa zbilja se čini da se ovome crvenokošcu nešto dogodilo. Možda je imao kod sebe neki svoj otrov. Da čujem kuca li mu srce!

Kleknuo je kraj Apaševa ležaja i naslonio uho na njegova prsa. Upravo to je Žuti Soko i čekao. Brzo i vješto je zagrlio bijelca oko vrata i drugom mu rukom izvukao pištolj, pa mu ga uperio u sljepoočnicu.

— Ne prisiljavaj me, da ti učinim nešto nažao, Geofe, pa polako spusti sačmaricu na pod.

Šerifov zamjenik poslušao šutke. Uostalom, da je i htio ispustiti glas, ne bi mogao pri čeličnom Indijančevu stisku, a, osim toga bio je i previše iznenađen što je tako naglo oživio »mrtvi« Apaš.

Apaš zatim snažno odgurne Geofa tako da je odletio na drugu stranu ćelije, zatim ustane i podigne sačmaricu.

— Slušaj, zamjeniče, prenesi poruku svome šefu, kojega zbilja poštujem, da ne bježim zato što sam kriv pa se bojim omče, već zato što on još neko vrijeme ne bi mogao dokazati da sam nedužan. Bolje je da ja to sam dokažem. Znaš, odlučio sam da se branim sa slobode. Oružje ću ostaviti dolje, u uredu, jer ne bih htio da nekoga pri bijegu moram ubiti.

Ključevi su bili u bravi i Žuti Soko zaključio bijelca u ćeliju, pa oprezno stane silaziti stubama. U uredu na sreću nije bilo nikoga. Osmjehnuo se. Revolver i sačmaricu je stavio na stol. Rukom je opipao opečeni obraz. Peklo ga je, ali sad nije vrijeme za liječenje rana. Opresno je provirio. Na ulici je bilo tek nekoliko ljudi. Razmišljao

je kako je mogao ponijeti sa sobom barem revolver. Sad je gotovo. Zakoračio je po nogostupu, ali je u tom trenutku odjeknuo pucanj. Indijanac je po zvuku zaključio da je došao s gornjega kata, gdje je bila njegova ćelija.

— Uh — razmišljao je grozničavo — nisam ga pretražio. Geof je zacijelo imao kod sebe skriven još jedan revolver.

Pucnjevi nisu ostali bez odjeka. Ljudi su se najprije ukočili, pa se pogledali, pa zaključili što bi moglo biti i pogledali prema šerifovu uredu. Tada su spazili Indijanca. No i on je brzo mislio. Spazio je svoga konja privezanoga za motku i hitro je potrčao prema njemu i vješto skočio u sedlo. Kad su prasnuli prvi hici, on je već bio toliko daleko da strijelci nisu mogli točno gađati jahača u galopu. Apaš je sve više odmicao, udaljavao se iz grada.

Ni taj događaj nije promakao stalnim gostima saluna, MacCarrenu i njegovim ortacima.

— Proklet bio! — voda bandita je stisnuo zube i istrčao iz saluna. — Ne odgovara nam da bježi. Taj bi se, osim svega, mogao i osvetiti, a onda smo zbilja ostali bez ranča. Posve je sad sigurno da sumnja u nas. Hajdemo za njim u potjeru. Bit će to ovaj put po zakonu. Pobjegao je iz zatvora, zar ne? Kad ga udesimo, preostaje još ona žena. U oporuci ima neki dio koji govori o tome da je to moje. Da, momci, mislim da je i šerif naklonjen crvenokošcu! No, može i on zagonetno nestati. Cilj opravdava sredstva!

Ovaj put su svi bili na okupu, jer su besposličarili otkako su

ostali bez ranča. Družba je odmah uzjahala i pošla u potjeru. Desetak minuta poslije već je i šerif Hiob oslobodio Geofa iz čelije i obojica su s još nekoliko građana pojahala za bjeguncem.

VIII

Pošto je uspio pobjeći iz Socorra neranjen, Žuti Soko se zaputio na istok prema ranču „M“, jer se ondje htio na brzinu opskrbiti s nešto hrane i oružjem, a i promijeniti konja, da nakon toga nestane potjeri.

Pregazili su Río Grande, a onda tri stotine metara dalje, na njegovo iznenađenje, konj se sruši u prašinu. Jedva je uspio iskočiti sa sedla. Pogledao je konja i opet se iznenadio. Bio je ranjen metkom u trbuh. Izdržao je dotle. Sad je morao bježati, a uskoro bi bio izvan opasnosti, da je konj još malo izdržao.

Kad bi sad trčao iz sve snage, do ranča bi mu bilo potrebno pola sata, a to mu nije odgovaralo. Izgubio bi dragocjenu prednost pred potjerom, koja je zacijelo već krenula za njim.

Ipak samo u tome smjeru može i mora naći spas. Kad je odjeknuo pucanj i metak se zabio u zemlju nedaleko od njega, shvatio je da je izgubio prednost i da otpadaju sve računice kojim će putem tražiti spas. Sad mora postupati nagonski, tražeći trenutni spas. Ogledao se i iznenadio.

— Prokletstvo, pa to je MacCarren sa svojim krvolocima!
— rekao je glasno.

Znao je da će ta desetorica prevrnuti nebo i zemlju da bi ga se dokopali, dakako mrtva, jer im je živ opasan i po ranč i po život.

Jest, jahači MacCarrena galopirali su za njim i Žuti Soko shvati da je krajnje vrijeme da se izgubi i negdje sakrije, jer ga ne tjera zakon već neprijatelj. Opet je planulo nekoliko pucnjeva, opet su bili strahovito blizu glave ili nogu. Nedaleko od sebe spazio je Apaš skupinu stijena i gustu šumu. Bježati onamo! On potrči koliko su ga noge nosile dok su meci fijukali. Već nekoliko sekundi poslije toga uletio je među stijene i drveće i shvatio da u ovih nekoliko stotina metara šume i stijena može naći sklonište.

Bio je optimist, ali skloništa još nije vidio. Trčao je i gledao oko sebe. Nije pri tome mogao osobito paziti kuda gazi, pa se spotakao i poletio kroz zrak. Gotovo je! Tako je pomislio kad je vidio da leti prema nekoj stijeni. Udarit će o kamenu stijenu, onesvijestit će se i više nikad se neće vratiti svijesti. On je već sad mrtav Indijanac.

Ali na svoje iznenađenje nije udario u stijenu već je prošao kroz nju, zapravo usjeklinu, kroz uski otvor, ulaz u neduboku pećinu.

— Ovo je zbilja odlično — promrmljao je kad je postao svjestan što se dogodilo.

Naprosto je nestao za stijenom i zelenilom, koje je odlično skrivalo otvor. Ondje ga ne bi našli ni za stotinu godina, pomislio je. Kroz bujno zelenilo jedva je sasvim malo svjetla ulazilo u pećinu. Unutra je zaudaralo po lešu neke životinje. To će moći izdržati stanovito vrijeme.

— Hajde, momci, življe, življe to tražite! Tisuću dolara onome tko ga nađe. Ako ga nadete,

prepustite ga meni. Strašno me namučio, moram mu se osobno osvetiti, prije nego što stigne potjera koju predvodi šerif Harding. On mora biti naš! Pa kad oni stignu, slava će već pripasti nama, a i ranč.

Opako se nasmiјulјio dok su njegovi razbojnici tražili Žutog Sokola.

On se pak malo dublje povukao u spilju i jedva se suzdržao da ne krikne kad je stao na nešto mekano. Okrenuo se i spazio neko tijelo, leš. Mrtvo tijelo nekog muškarca, koliko je mogao vidjeti. Pogledao je bolje i opet se strašno iznenadio. U prilično otmjenom odijelu, kraj njega je ležao leš njegova prijatelja Aluna Colightlyja, nekadašnjeg kopača zlata, čovjeka čiji on ranč sada posjeduje.

Nadohvat ruke spazio je bisage. Dohvatio ih je i otvorio. Bile su pune novca. Indijanac je pretpostavljalo da je u bisagama onaj novac koji je spominjao advokat: 20.000 dolara koje je Alun podigao iz banke na dan kad je nestao.

Kad je bolje pogledao mrtvaca, vidio je na njegovim prsima ranu od metka. Što mu koristi što je pronašao tijelo kad nema dokaza tko ga je ubio. Ne može Harding nikoga uhapsiti bez dokaza. Ne samo što ne može, već zacijelo i neće. A kad bi ga sad šerif uhvatio, bio bi siguran da je pobjegao zato što se boji jer je kriv.

Odjednom kraj bisaga spazi neki papir i olovku na zemlji. Primio je papir i prišao bliže u pećinu.

•Teško me ranio MacCarren i njegovi. Sakrio sam se ovdje... ako umrem...•

Dakle, dokaz već ima! Stari je Alun, znači, bio ranjen, sakrio se ovamo i nisu ga našli. Ovdje je iskrvario i umro. Jest, dokaz ima, ali kako da ga dostavi šerifu? On će ga odmah uhapsiti ili će njegovi ljudi iz potjere pucati odmah, a pitanja i grižnja savjesti doći će poslije.

Časak poslije toga začuje pred pećinom topot kopita. Prestrašio se jer je pomislio da je otkriven. Odlanulo mu je kad je začuo šerifov glas. Ipak je više volio zakon nego metak iz koristoljublja.

— Ako sudimo po uginulom konju i MacCarrenu i njegovim ljudima, bjegunac je negdje ovdje — govorio je šerif Hiob ljudima iz potjere. — Pazite, nije naoružan, pa nemojte pucati ako ga nadete!

Opet je Žutom Sokolu odlanulo. Čini se da su se članovi potjere raspršili posvuda uokolo tražeći ga. Znači Apaš ima izgleda da izvuče živu glavu, jer je šerif zabranio pucanje na njega. A ima izgleda i da rasrinka MacCarrena pomoću one ceduljice. Primaknuo se još više izlazu i pogledao van kroz šibljice i lišće. Iznenadio se kad je vidio šerifa kako stoji sam. Nije pošao za svojim ljudima, jer su se MacCarrenovi ljudi motali ovuda, pa ih je htio imati na oku. Nije znao što smjeraju. Sve više se u Hioba Hardinga uvlačio crv sumnje. Zbog čega MacCarren juri u potjeru za crvenokošcem ako nešto ne smjera loše?

Apaš zaključio da vrijedi staviti sve na kocku. Pozove šerifa: — Šerife!

Hion se naglo okrene u sedlu.

– Aha! Gdje si? Izlazi! Mislim da se ne moraš bojati.

Crvenokožac izroni iz gustoga grmlja.

– Iz vaših riječi, šerife, zaključujem da ste i vi nešto zaključili. Slično kao i ja. Ali ja sad imam dokaze koji će mi pomoći da odsad živim slobodno, kako sam i zamislio. Ne želim više imati MacCarrena i njegove krvoloke za vratom. Poznajte li, šerife, Alunov rukopis?

– Pa, vidio sam nekoliko puta kad je nešto pisao i potpisivao. Zašto?

– Zato – odvrati kratko Indijanac pa pruži šerifu i bisage i ceduljicu.

Hiob je stavio bisage pred sebe na sedlo, pa najprije uzeo ceduljicu. Odmah se namrštio, uozbiljio, podigao glavu i ogleđao se, pa opet pogledao ceduljicu. Onda ju je spremio u džep, pa otvorio bisage. Zaprepastio se.

– Otkuda ti ovo?

– To je onaj novac koji je Alun podigao iz banke onda kad je nestao. Zacijelo su razbojnici htjeli taj novac pa su ga nastrijelili, a on se uspio sakriti u istu pećinu u koju sam i ja slučajno upao. To, je, zapravo, sad moj novac, no to je i još jedan dokaz. Ovdje je uspio samo napisati ovu poruku... i to ne cijelu.

Šerif Hiob maši se za revolver i Apaš nehotice uzmakne. Ali Hiob je htio samo ispaliti hitac u zrak da dozove svoje ljude. Pretpostavljao je da ovakva situacija kakva je sad nastala, a o kojoj još valja razmisliti, može donijeti mnogo nevolja i opasnosti. Jest, ima ih deseterica u potjeri prema deset MacCarre-

novih ljudi, ali ljudi iz potjere nisu vični oružju kao MacCarrenovi revolveraši. Neće biti ravnopravna borba. Osim toga, taj je razbojnik utuvio sebi u glavu da mora imati taj ranč, odnosno glavu toga Indijanca, bez koje ne može imati ranč. Zato se neće predati. Hoće li pravda uspjeti u toj borbi?

Ubrzo zatim šerifovi se ljudi okupe, ali je šerif odmah zapazio da bi moglo biti nevolje jer je dojahao i Kirk MacCarren sa svojim ljudima. Hiob je htio najprije svojim ljudima objasniti stanje.

– Svi moji ljudi neka stanu k meni! – naredio je Hiob i ljudi iz šerifove potjere počeli su prilaziti.

Sad su i MacCarren i njegovi razbojnici opazili da kraj šerifa stoji crvenokožac. Iznenadio se kako je predstavnik zakona uspio tako brzo uhvatiti Indijanca. Zašto ga nije svezao, mislio je MacCarren.

– Dobro je da si ovdje, MacCarren, jer moram obaviti jedan zadatak s tobom. Moram te uhapsiti zbog velikog prekršaja koji si počinio sa svojim ljudima. – Hiob je opazio kako je Kirk posegnuo za revolverom, a istu je kretnju opazio i kod još nekih ljudi. – Ne, radije nemoj! – doviknuo im je. Vi imate revolvere, mi sačmarice. – Jedva je to izrekao, već se čulo škljocanje oružja njegovih ljudi.

– Spomenut ću vam najprije prvi zločin, ubojstvo Aluna Colightlyja, zatim je tu ubojstvo kovača Drewa Osgooda, pa krađa goveda s ranča »Leptirova osmica«, i napokon ubojstvo mog pomoćnika Neda Feldinga.

Lica razbojnika su se ukočila i mnogi su već pred sobom vidjeli vješala. MacCarren se prilično brzo sabrao.

— Lako je nabrajati, šerife, ali treba to i dokazati.

— No, pa dobro. Kad dokažem prvo, onda je samo po sebi jasno da su i druga zlodjela tvoja, MacCarrene! Evo, Indijanac je pronašao leš Aluna Coligh-tyja i kraj njega bisage s novcem, sa 20.000 dolara. To si tražio, zar ne? To si mu htio uzeti, je li? Ne, radije nemoj posezati za oružjem! Vidiš kako smo mi naoružani. Radije poslušaj, pa onda reci što imaš, ako imaš!

— Kakav je to dokaz pronaći novac? — ironično će MacCarren.

— Priznajem vrlo slab, ali ova ceduljica. Alun je bio prilično pismen, uvijek je nosio sa sobom olovku i papir. Kad ste ga teško ranili, imao je snage da se sakrije u neku spilju i ondje posljednjim snagama napiše da si ga ubio ti i tvoji ljudi. Nemoj prilaziti. Vidjet ćeš tu ceduljicu kad bude trebalo. Lijepo odbacite oružje, jer nemate izgleda ni ovdje, ni pred sudom!

Kao da se dah smrti nadvio nad razbojnike. Šerif je znao da odmjeravaju i izgleda i snage, važu omču ili olovo.

— Dobro ste rekli, šerife, da nemamo izgleda, jer nas svaka-ko čeka smrt!

— Evo, vidiš kako je lako priznati — nasmiješi se šerif znajući što sad slijedi.

— Prema tome je bolje umrijeti od olova — nastavio je MacCarren i povukao revolver.

Počela je pucnjava, vruće je olovo letjelo zrakom, zatim su se začuli i jauci i njištanje ko-

nja. Još nekoliko pucnjeva, pa onda galop konja.

Indijanac je legao na tlo i sad je vidio kako trojica razbojnika bježe: MacCarren i još dvojica. Nekoliko ljudi iz potjere htjeli su krenuti za njima, ali je Apaš ustao i viknuo:

— Čekajte! Prepustite ih meni! Meni su nanijeli najviše zla i nevolja. Red je da ih ja i kaznim! Na apaški način!

Hiob Harding je pogledao Indijanca, pa svog pomoćnika, koji je slegnuo ramenima. Znao je da se bjeguncima loše piše, da ih čeka strašan kraj, bude li im se Žuti Soko osvetio na apaški način. Ali kimnuo je.

— Da, mnogo si zbog njih prepatio. Podi! Nije zakonski ali mogu još jedanput zatvoriti oči.

Nasmiješio se, a zatim se naglo uozbiljio i pogledao oko sebe. Sedam je razbojnika ostalo na poprištu borbe, a iz potjere su dvojica bila mrtva i trojica lakše ranjena.

— Šerife, smijem li vam postaviti još poneko pitanje prije nego što pođem? — zapitao je Žuti Soko promatrajući pri tome oštrije Geofa Johnsona. Kad je šerif kimnuo, Indijanac zapita: — Jeste li na grobu Neda Feldinga našli tragove mokasina?

— Ne, nismo, samo otiske čizama. Vidiš, čovjek onoga trenutka ne razmišlja kako valja. Vidiš, Geofe, kako ne valja pre-nagliti!

Zamjenik šerifa ovaj put pogleda Apaša.

— Žao mi je što sam bio onakav.

— Zaboravimo prošlost. Nisi ti jedini koji nas ne voli! Predra-sude, tako me učio Alun. Vidite,

šerife, već ti otisci skidaju sumnju s mene!

— Možda bih ja mogao čak i otkriti Nedova ubojicu! — javio s Geof. Kad smo ga ono otkopavali, šefe, opazio sam na Nedovim prsima mrlje sažvakanog duhana. Ned ne žvače. — Opet je Hiob šuteći kimnuo. — Znači da su mrlje ostale od onoga tko ga je ubio i zakapao, jer je pri tome žvakao. A duhan žvače Ed Rankin.

— Da smo nas trojica pažljivo pregledali kovačev leš — reče Indijanac — ne bi trebalo sve one neugodnosti kojima sam bio izložen, jer biste odmah ustanovili da nije ubijen na indijanski način. No dobro. To smo već riješili. A sad, kad smo već kod toga, šerife, hoću vam ispričati još jednu pojedinost: Piers Waddell je vidio kad mi je onaj kovač, dok me udarao, slučajno strgnuo ogrlicu i privjesak, a jedan od MacCarrenovih ljudi, neki Bruce, vidio je to i uzeo ogrlicu. Nije li to sasvim dovoljno?

— Dovoljno je, Žuti Sokole, i bez toga znam dovoljno.

— Mogu li još nešto, šerife, kad smo već kod toga?

— Govori slušam te, a onda požuri za razbojnicima!

— Dobro čitam tragove, naći ću ih i za tri dana.

Dakle, Leska nije one noći bila kod mene. Ja sam bio u nesvijesti, nisam se mogao maknuti. Htjela me je spasiti, pa da ne ispadne polovično, pristala je da se vjenčamo. Ostalo je to, šerife, samo na papiru. Rekao sam joj da se može vratiti kući, jer će otac biti uznemiren. Htio bih da se nitko ne ljuti na mene. Recite to Leskinu ocu. Neka se

ne ljuti na nju. Da nije onda onako postupila, tko zna što bi bilo sa mnom. Oni razbojnici su samo čekali priliku da se domognu ranča i novca. Ja znam da nikad neću postati isti kao bijelac, ali bih htio s njima živjeti u miru. Do viđenja, šerife, i hvala!

Skočio je na konja nekog ubijenog razbojnika i odjahao prema svome ranču. Uzeo je sa sobom i bisage. Sad je to bio njegov novac.

Leska, Piers i Bunky čekali su ga u dvorištu. Jedva je uspijevao da odgovori na sva pitanja, jer je jedno pitanje slijedilo drugo.

— Piers, molim te, osedlaj mi konja dok ja nešto pojedem, a Bunky neka mi spremi nešto jela za tjedan dana.

Kad su Apaš i Leska ostali sami, Indijanac je počeo jesti. Već odavno nije dobro jeo. Leska ga je promatrala. Vidjelo se da je nešto muči, da bi nešto rekla, ali nije znala treba li ili ne treba reći. Na kraju ipak reče:

— Znaš Boy, rekao si one večeri da se mogu vratiti ocu. Razmišljala sam i sad mislim da se neću vratiti. Mislim da si ti zavrjedio. Znaš, mislim da sam te i zavoljela.

Žuti Soko ju je iznenađen gledao.

— Čuj, Leska, ti si meni draga od prvoga trenutka kad sam te vidio, ali to ne nameće obavezu za tebe. Ja bih htio biti dobar i s tobom i s tvojim ocem. Ako tako misliš, ostani još neko vrijeme, dok se ne upoznamo.

Svaki drugi bijelac bi u takvoj prilici poljubio djevojku, odnosno ženu, ali Indijanac nije na to mislio. Leska je znala da će

on s vremenom naučiti još neznanane sadržaje bjelačkoga života, pa se samo nasmiješila.

Vani ga je već čekao konj. Uzeo je noževe, bez kojih je bio bespomoćan, a za svaki slučaj i dva revolvera.

Oprostio se s Leskom i dvojicom drugova:

— Vratit ću se, Leska, sigurno, radi tebe. Vratit ću se, a nakon toga ćemo zasukati rukave da naš ranč procvate. Što se tiče radne snage, mislim da ću otići k svojim suplemenicima i zamoliti ih da nam pomognu u radu. Moramo pokazati da i mi vrijedimo koliko i oni.

— Pokazat ćemo svima — odgovorio je Piers smiješeći se. — Samo ti pođi i dovrši ono što te muči.

Leska je još dugo gledala za njim, zamućenih očiju.

IX

Dan je bio neobično vruć, ali to indijanca nije smetalo. Znao je da je u tome čak i njegova prednost. Jahači za kojima je tragao već su dugo u bijegu i već su se umorili, a on ima izdržljivijega konja, kao stvorenoga za napore koje drugi konji ne mogu izdržati.

Žuti Soko je lako pratio tragove. Toga se dana Apaš nije odmarao jer je znao da će razbojnici pokušati da odmaknu što dalje, a da će time izmoriti konje i sebe, i tako mu donijeti prednost.

Jahali su na sjever prema gradu Albuquerqueu, uz Rio Grande. Voda im je bila potrebna, pa su nastojali da budu neprekidno uz nju.

Indijanac nije palio vatru kad je zanoćilo. Rasedlao je konja i

napojio ga, istimario i dao mu zobu, pa ga pustio da pase. Potom je i sam pojeo suhoga mesa i kruha i pošao spavati.

Probudio se u cik zore, pojeo nešto i nastavio potjeru. Jahao je tako do podneva i onda ih opazio. Jahali su umjerenim kasom. Nije još bilo vrijeme da ih stigne. Želio je da umiru od straha, jedan po jedan, svjesni da ih čeka ista sudbina koja bude zadesila prvoga od njih, jednoga od MacCarrenovih revolveraša. Sam MacCarren ostaje posljednji, on se mora najviše „naužiti“ straha i muke. Sad ih je još trebalo držati u uvjerenju da im ne prijeti opasnost.

Sjahao je, okrijepio konja i sebe, odmorio se petnaestak minuta pa tek onda krenuo. Sad se svakog sata odmarao po petnaestak minuta, rasedlavši tom prilikom konja, jer mu je to pomagalo da bude odmorniji. Bje-gunci su jahali sve slabijim tempom jer nisu znali čuvati konje. Da li bi im pomoglo i da su ih štedjeli? Apaš je bio siguran da ne bi. Našao bi on njih i osvetio se. Bio je uporan, odlučan i neumoran tragač i borac, kad je bilo potrebno.

Kad se malo smračilo, razbojnici su se osjetili toliko sigurnim da su čak opalili i jedan hitac. Dakako, morali su jesti, pa su ubili divljač i napravili ražanj.

Žuti Soko je sve to izdaleka promatrao. Uskoro će početi njegova osveta. Počeo se šuljati bliže. Pao je mrak. Jedan od trojice razbojnika uzeo je čuturicu i udaljio se iz logora. Zamakao je za skupinu drveća i njegovi prijatelji ga više nisu mogli vidjeti. Prišao je rijeci i nagnuo se

da napuni čuturu. Nije čuo a kamoli vidio da mu se prikrada Indijanac s nožem. Indijanac mu je lijevom rukom naglo zatvorio usta, a desnom mu zarinuo nož u srce. Apaš nije poznavao ubijenoga, ali bio je to Ed Rankin, ubojica šerifova pomoćnika.

Ubijenog je položio na zemlju i nestao s tog mjesta. Čekao je kad će razbojnici otkriti leš.

Nije morao osobito dugo čekati. Čak do mjesta gdje se sad nalazio čuo je kako je netko kriknuo od užasa, a malo nakon toga začuo se topot kopita. Razbojnici su se galopom udaljili od toga opasnog mjesta. Indijanac je uživao u njihovu strahu. Pretpostavljao je da zločinci znaju tko je ubio njihova druga i odsad će nastupiti igra živaca.

Žuti Soko nije odmah pošao za njima. Smjestio se u njihovu logoru i najeo se mesa koje su oni počeli peći. Znao je da će im u mrkloj noći biti teško jahati brzo. Onda ga je počela bockati savjest da je onog razbojnika preokrutno ubio. Odjedanput je pomislio kako bi trebalo da postupi kao bijelac, a ne kao crvenokožac. Jesu li ovi razbojnici postupali civilizirano? I u njima ima strasti, pohlepe, mržnje.

* * *

Sljedećeg je jutra nastavio potjeru i u poslijepodnevnim satima ugledao preostalu dvojicu razbojnika. Ustanovio je da se kane zaustaviti, zacijelo zato da bi poštedjeli konje, koji su morali biti iscpljeni od dugotrajnoga jahanja.

Bili su izgladnjeli, morali su sinoć ostaviti pečenku onome koji ih je progonio. Ni sad ne smiju upotrijebiti vatreno oru-

žje, mislili su, da ne odađu svoj položaj Apašu. Zato su se dali u lov na ribe, hvatajući ih mučno golim rukama. Ipak su morali znati da će ubrzo biti otkriveni jer zbog straha i umora nisu pazili tako da su ostavljali uočljive tragove.

Uspjeli su uhvatiti nekoliko riba, ali ih je glad toliko mučila da su zapravo pojeli mapola sirove. Odlučili su da se odmore.

I Žuti Soko je odlučio da se odmori nekoliko sati, pa će osvetu nastaviti između dva i tri sata u noći. Htio je da razbojnik što duže pati, da ga izdaju živci.

Između dva i tri sata Apaš je ustao, pošao do rijeke i namazao se muljem, da prikrije svoj miris. Zatim se počeo šuljati svojoj žrtvi. Na straži je bio MacCarren i crvenokožac je htio ubiti njegova druga gotovo pred njegovim očima. Neopazice se Indijanac prišuljao spavaču, začepio mu ljevicom usta i zarinuo nož u srce. Zatim se stao povlačiti, jer je znao da će konji uskoro osjetiti krv i skrenuti MacCarrenovu pažnju.

Kad se to dogodilo, crvenokožac je već bio izvan opasnosti i prao je u rijeci blato sa sebe.

Svanulo je. Izbezumljenog Kirka MacCarrena izdali su živci. Otkrio je svoga ubijenog druga i uhvatila ga panika.

— Gdje si, prokletniče? Pokaži se! Ti si kukavica, inače bi se otvoreno borio!

U glasu mu se osjećao i strah i mržnja.

— Evo me! — viknuo je Indijanac i začas se stvorio na četrdesetak metara od razbojnika. Obojica su šutjela. Znali su da riječi više nemaju snage. Sad će

govoriti oružje. Stali su se polako približavati jedan drugome. Vrebali su svaki pokret protivnika, željeli su uhvatiti svaki mogući pokret koji bi značio da je nastupio odlučujući trenutak za potezanje oružja.

Stali su kad su bili udaljeni desetak metara jedan od drugoga. Na istoku je izranjalo purpurno sunce. Tko će od njih dvojice doživjeti da iziđe cijela sunčeva lopta?

Mašili su se za revolvere. Nervozni je Kirk MacCarren bio nešto sporiji. Počela je pucnjava, pucnjava iz samo Apaše-

vih revolvera. Ispraznio je oba revolvera i prestao povlačiti okidač tek kad je u revolverima nekoliko puta škljocnulo i kad je MacCarren već bio mrtav.

– Šteta što nema više olova, da iz tebe načinim sito!

Uz grimasu gađenja okrenuo se i pošao prema svome konju.

Uzjahao je i polako, se umoran vraćao na ranč. Vraćao se kući, gdje su ga čekali njegovi, prije svega njegova Leska, draga Leska, koja će zacijelo ostati, kao i Piers i Bunky. Čekala ga i budućnost, sretna i mirna.

KRAJ

J. MARK

FATALNA POGREŠKA

Dojahavši na vrh prijevoja u daljini sam ugledao nakupinu tamnih mrlja, koja je vrlo lako mogla predstavljati gomilu velikog kamenja, no znao sam da su to kuće Victoria Cityja. Srce mi je brže zakucalo jer me je uz taj grad vezivalo mnogo uspomena. Za vrijeme zlatne groznice, koja je zahvatila Montanu, upravo u blizini tog grada pokušao sam »iskopati« sreću, no ne bih se mogao pohvaliti da mi je to pošlo za rukom. Za osam mjeseci isprao sam nešto više od pet unci zlata što mi je tek omogućilo da nekako preživim. Cijene opreme, odjeće i hrane vrtoglavo su rasle, baš kao na svim sličnim mjestima, no ja sam se, kao i tisuće drugih očajnika, nadao da ću naići na zlatnu žilu.

To se nije dogodilo, ali kad danas o tome razmišljam, ipak mi nije žao što sam se kao pas mučio osam mjeseci a da pri tom nisam ostvario baš nikakvu korist. Upoznao sam nekoliko izuzetnih ljudi koji su mi postali bliži od rođene braće.

Tu prvenstveno mislim na Toma Collinsa i Mikea Wittlera. Tom nije imao sreće, pa je zaglavio od tifusa kad se ta prokleta bolestina proširila našim logorom poput prerijske vatre.

Sto se tiče Mikea, njemu se izgubio svaki trag iako bih ga prokleta rado htio makar još jednom sresti. Čuo sam neke priče da je navodno otišao u planine u potragu za zlatom. Ne znam koliko je u svemu tome istine, ali Mike je dovoljno lud da bi to mogao opet učiniti.

Potjerao sam konje jer sam htio prije noći stići u Victoriju. Malo blagodatni civilizacije svakako će i meni dobro doći. Već sam zamišljao slasnu pečenku tako da mi je niz usta procurila slina. Nakon toga ću odsjesti u nekom pristojnom hotelu sa širokim krevetima. Već sam zaboravio kako to izgleda jer mi je tjednima sedlo jedini jastuk. O ženama nisam htio ni razmišljati. Čovjek bi mogao naprosto poludjeti kad bi se previše opterećivao takvim mislima. To se osobito odnosilo na mene

pošto sam odabrao osamljeni život trapera. Jednostavno sam odlučio ući u prvu javnu kuću na koju nađem i pošteno »ispuštiti paru«.

Već se počelo smračivati kad sam dojahao do prvih kuća. Produžio sam do glavne ulice. Victoria City više nije bio onako bučan kao prilikom mog posljednjeg boravka, vjerojatno stoga jer je prvi napadaj zlatne groznice popustio. Ostali su samo najuporniji, kao i oni kojima se nasmiješila sreća.

S desne strane sam ugledao brvnaru na kojoj je bila obješena velika ploča s natpisom »SALUN ZLATNI GRUMEN«. Htio sam produžiti dalje, a onda sam ugledao Mikeovog vranca vezanog za ogradu pred salunom.

Ni na trenutak nisam posumnjao da je to njegov konj jer bih ga prepoznao između tisuće drugih. To je uistinu bila posebno lijepa životinja. Dugi vrat, ponosna glava i vitke noge. Pastuh je bio crn kao sam vrag, osim bijele zvijezde na čelu. Stoga nije bilo nikakvo čudo da je Mike tvrdio da ga ne bi prodao ni za sve zlato Montane.

Žurno sam sjahao i privezao kobilu uz vrnaca. Potapšah ga po vratu i on je tiho zarzao kao da me je prepoznao. Prokleti vrag, još me se sjećao iako se nismo vidjeli više od tri godine!

Popeo sam se na nogostup i gurnuo pokretna vrata na ulazu u salun. Ušao sam u prostoriju i zastao. Još je bilo rano, pa je u salunu bilo tek desetak posjetilaca. Brzo sam ih odmjerio, ali među njima nisam vidio Mikea. Pomislih da je, vjerojatno, na trenutak izašao. Prišao sam šanku i naručio viski. Iskapio

sam piće, a onda nestrpljivo pogledao prema vratima na kojima je pisalo »ZA GOSPODU«.

Činilo se kao da barmen čita moje misli. Znatiželjno me je odmjerio i upitao: – Nekoga tražite mister?

Na trenutak sam se dvoumio da li da mu odgovorim, a onda sam ipak promrmljao:

– Da, starog prijatelja.

– Možda vam mogu pomoći, samo mi morate reći kako se zove – ljubopitljivo je rekao.

Išla mi je na živce njegova znatiželja, ali sam ipak procijedio kroz zube:

– Mike Wittler.

– Mike Wittler? – začudeno je ponovio barmen i odmahnuo glavom. – On već dugo ne dolazi.

– Zar ga poznajete? – podozrivo sam ga upitao pomislivši da je posrijedi nesporazum.

– Sigurno da ga poznajem. Tko u Victoria Cityju nije čuo za njega?

Tako dakle, pomislio sam. Mike nije ovdje, a njegov konj je privezan pred salunom. Stvar je bila više nego čudna, jer Mike se nikad nije odvajao od svog vranca. Što sam duže o tome razmišljao, u meni se sve više budila sumnja. Odlučio sam da stvar rasčistim do kraja, upitah barmena:

– Možda znate čiji je onaj vranac pred salunom?

Momak je pogledao kroz prozor i kimnuo.

– Svakako, to je Singerov konj.

– A tko je taj Singer?

Umjesto odgovora barmen je glavom pokazao prema nekom dugajliji koji je sam pio za obližnjim stolom, a onda je na-

stavio čistiti čaše kao da ga se sve to više ne tiče.

U meni je sve zakuhalo od silnog bijesa i želje za osvetom. Shvatio sam da je taj podlac ubio Mikea, vjerojatno samo zato da bi se dočepao njegovog konja, jer moj prijatelj ionako nikad nije imao ništa drugo, što bi bilo vrednije od nekoliko dolara.

Polako sam se uputio prema ubojici. On kao da je predosjetio što mu se sprema jer je podigao glavu i ukočeno me pogledao.

– Spremi se da umreš, kôjote
– procijedio sam s mržnjom u glasu.

On je očito shvatio o čemu je riječ jer nije ništa rekao. Nije čak bio ni iznenađen. Spustio je čašu, a onda brzo posegnuo prema revolveru. Pustio sam ga da izvuče oružje, a onda munjevito trgnuo svoj »Smith and Wesson«. Zapucao sam jednom, a odmah zatim i drugi put.

Ubojica je odletio dva metra unatrag zajedno sa stolcem na kojem je sjedio, a onda se prevrnuo i pao preko naslona. Još se nekoliko puta zakoprcao prije nego se potpuno smirio.

Nekoliko trenutaka se nije ništa događalo, a onda je u salun nahrupila gomila muškaraca. Pucnjava iz saluna je očito privukla njihovu pažnju. Na čelu je bio prosijed čovjek sa sjajnom metalnom zvijezdom pričvršćenom na reveru kaputa. Bio mu je dovoljan jedan pogled da shvati što se dogodilo. To, uostalom, i nije bilo teško, jer se u mojim rukama još dimio revolver.

– Zašto ste ubili tog čovjeka?
– oštro me je upitao.

– Ubojica kao on ništa drugo nije zaslužio – mrzovoljno sam odbrusio.

Nije mi se dobro pisalo i to mi je bilo savršeno jasno. Odjednom se u razgovor umiješao barmen.

– Singer je prvi posegnuo za oružjem. Vidio sam to vlastitim očima – uzbuđeno je povikao. Nekoliko gostiju saluna koji su se zatekli u prostoriji potvrdili su njegovu izjavu.

– To se prije ili kasnije moralo dogoditi jer većina lovaca na ucjene završava na sličan način – tiho je dodao jedan od njih.

– Ako je tako, onda ste slobodni – pogledao me je šerif i nevoljko rekao. – Savjetujem vam da čim prije nestanete iz grada.

Iako to više nije bilo važno, htio sam razjasniti nespornost.

– Vjerojatno niste znali da je taj kojot ubio mog najboljeg prijatelja – rekao sam s mržnjom u glasu.

– Kako se on zvao – upitao je šerif.

– Mike Wittler. Prepoznao sam njegovog konja pred salonom. Barmen mi je rekao da je to sad vlasništvo ove gnjide – prezrivo sam rekao i pokazao na mrtvaca. – To mi je bilo sasvim dovoljno jer pouzdano znam da se Mike ni po cijenu života ne bi rastavio od Bronca.

Ljudi su ponovno uzbuđeno zažagorili. U njihovim glasovima osjetio sam da nešto nije u redu. Na kraju je šerif prijekorno rekao:

– Što ste to učinili, čovječe? Singer je uistinu bio gnjida, ali jedino plemenito djelo koje je

učinio bilo je kad je spasio život Mikeu Wittleru.

– Ne šalite se, šerife, jer mi nije do šale – zbunjeno sam promrmljao.

– Tako nešto mi ne pada ni na kraj pameti. Singer je uistinu spasio Wittleru život kad ga je pronašao napola smrznutog u planini i dopremio ga u Victoria City. No, stigao je prekasno tako da su sirotom Mikeu morali odrezati nogu i prste na

rukama. Kasnije su se stvari još više zakomplicirale.

Tako nešto ne bih ni u snu očekivao. Shvatio sam da sam strašno pogriješio.

– Gdje mogu naći Mikea? – zgromljeno sam upitao.

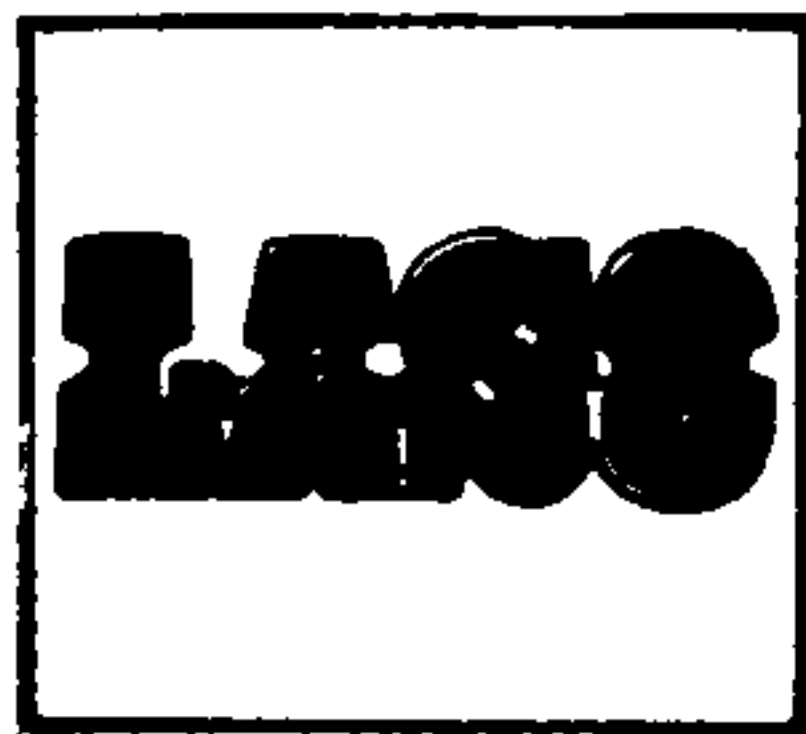
– Više nigdje. Umro je prije tri mjeseca od upale pluća. U oporuci je Singeru ostavio jedino vrijedno što je imao – svog konja.

KRAJ

U PRIPREMI:

Judd Cameron:

BANDITSKA GUDURA

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 7020 d, a za šest mjeseci 3510 d. U cijenu je uračunat i pretplatnički popust. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa: SOUR »Vjesnik«, Interna banka, Zagreb, broj 30101-833-1216, za »Laso«.

Cijena za inozemstvo: DM 2,00, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,50. Cijena inozemne pretplate za šest mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US 15,00.

Uplata na devizni račun 30301 – 620 – 16 – 25731 – 3252051 kod Udružene banke Hrvatske, Zagrebačke banke, Zagreb (za »Laso«, izdanje OOUR-a IRI)

Ekonomska propaganda: »Vjesnik«, Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6.

Zadnja kolor stranica 55.000 d, c/b stranica 40.000 d. Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 1973. od 26. XI 1973. Rukopisi se ne vraćaju.

fashion jeans

Novi modeli fashion jeansa u robnim kućama i
prodavaonicama VARTEKSA, STANDARD
KONFEKCIJE i ATEKSA.

Levi's

KVALITETA JE UVIJEK U MODI